ДАБАР

ГОДИНА 2010. БРОЈ 42

ЕПАРХИЈА ДАБРОБОСАНСКА - БИЛТЕН МАНАСТИРА ДОБРУНА

ПРИЧЕШЋЕ

Кроз свето причешће стварно бива сједињење са Христом и друг с другом. Ми се стварно уједињујемо по слободној вољи и са свима који се причешћују заједно са нама... *Сви смо једно тело*, зато што се *од једног хлеба причешћујемо*, како говори апостол (1 Кор. 10,17)... (Јован Дамаскин)

Храм Светог Преображења, Сарајево

70 година од освећења

Слава ИК „Дабар“
Св. апостол Матеј
29. новембар 2010.

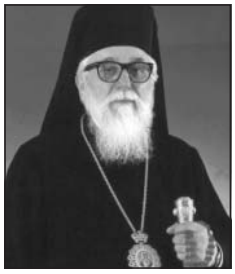

СЛУЖБЕНИ ДЕО

КАНОНСКЕ ПОСЈЕТЕ И СЛУЖЕЊА ЊЕГОВОГ ВИСОКОПРЕОСВЕШТЕНСТВА МИТРОПОЛИТА ДАБРОБОСАНСКОГ ГОСПОДИНА НИКОЛАЈА

Јул

4. У недјељу по Видовдану, у Романијској Лазарици - храму св. Пророка Илије у Сокоцу, поводом 18. Видовданског сабора на Романијском Косову, служио св. Литургију, обавио славски обред и бесједио на свечаној академији.
5. У Палати Републике у Бањој Луци, од предсједника Републике Српске др. Рајка Кузмановића примио високо одликовање Орден заставе Републике Српске са златним вијенцем.
7. На празник Рођења св. Јована Крститеља, поводом храмовне славе, служио св. Литургију у мјесту Црквина на Борикама и обавио славски обред.
11. На празник св. Свештеномученика Дабробосанских и Милешевских служио св. Литургију у храму св. Петра и Павла у Какњу.
12. На празник св. Апостола Петра и Павла, поводом храмовне славе, служио св. Литургију у Рудом и обавио славски обред.
14. На празник св. Мученика и бесребреника Козме и Дамјана, у манастиру Успења Пресвете Богородице у Добруну, присуствовао св. Литургији коју је служио епископ сремски г. Василије и освећењу нових манастирских звона.
18. У храму св. Саве у Завидовићима служио св. Литургију.
21. На празник св. Великомученика Прокопија, поводом храмовне славе, у Брези служио св. Литургију и обавио славски обред.
27. У Земаљском музеју у Сарајеву присуствовао пријему који је поводом завршетка дипломатске мисије у БиХ уприличио амбасадор Сједињених Америчких Држава г. Чарлс Инглиш.
30. У митрополитској резиденцији у Сарајеву у опроштајну посјету примио амбасадора Сједињених Америчких Држава у БиХ г. Чарлса Инглиша.

Август

1. У храму св. Пророка Илије у Бусовачи служио св. Литургију.
2. На празник св. Пророка Илије, поводом храмовне славе, служио св. Литургију у Витовљу на Влашићу и обавио славски обред.
4. У митрополитској резиденцији у Сарајеву у посјету примио члана Предсједништва БиХ из Републике Српске г. Небојшу Радмановића.
8. На празник св. Преподобномученице Параскеве Римљанке служио св. Литургију у старој цркви у Бијелом Брду и обавио славски обред.
9. На празник св. Великомученика Пантелејмона, служио св. Литургију у храму Благовијести у Доњем Вуковском на Купресу.
11. Поводом традиционалног народног сабора на Равној Романији, у манастиру св. Великомученика Георгија служио св. Литургију и присуствовао свечаној академији.
15. У храму Рођења Пресвете Богородице у Бугојну служио св. Литургију.
19. На празник Преображења Господњег, у Преображењском храму у Сарајеву освештао нове фреске и иконостас, потом служио св. Литургију, те обавио освећење грожђа и славски обред.
22. У храму св. Пророка Илије у Илијашу служио св. Литургију.
28. На празник Успења Пресвете Богородице, поводом храмовне славе, служио св. Литургију у Травнику и обавио славски обред.
29. Освештао темеље будућег храма Нерукотвореног лика Господњег у мјесту Чадина бара у Бијелој код Вишеграда.

Септембар

1. У храму Богословског факултета и Богословије у Фочи служио св. Литургију и призив Светога Духа поводом почетка нове школске године у Богословији св. Петра Дабробосанског.
6. У храму Св. Тројице у Устиколини служио св. Литургију.
12. На празник Сабора Срба светитеља, поводом епархијске славе и јубилеја 20-годишњице оснивања Епархије бихаћко-петровачке, началствовао на св. Литургији у Саборном храму у Босанском Петровцу и присуствовао свечаној академији.
17. На празник св. Свештеномученика Петра Дабробосанског, поводом храмовне славе, у Војковићима служио св. Литургију и обавио славски обред.
19. У храму Рођења Пресвете Богородице у Зеници, поводом јубилеја 125-годишњице од освећења храма, служио св. Литургију.
20. У Палама освештао и свечано отворио Меморијални музеј Митрополије дабробосанске „Цековића кућу".
21. Поводом храмовне славе, празника Рођења Пресвете Богородице, служио св. Литургију у Саборној цркви у Сарајеву и обавио славски обред.
    - У Старој цркви св. Арханђела у Сарајеву присуствовао молитви за мир у свијету.

23. У Умјетничкој галерији у Сарајеву присуствовао пријему који је уприличио новоименовани амбасадор Сједињених Америчких Држава у БиХ г. Патрик Мун.
24. У митрополитској резиденцији у Сарајеву у посјету примио новоименованог изасланика одбране Ребуплике Србије у БиХ потпуковника Зорана Стојиљковића.
    - У митрополитској резиденцији у Сарајеву у посјету примио новоименованог амбасадора Сједињених Америчких Држава у БиХ г. Патрика Муна.
26. У храму св. Николаја у Рељеву служио св. Литургију.
27. На празник Крстовдан служио св. Литургију у храму Богословског факултета и Богословије у Фочи.

Октобар

4. У Патријаршији у Београду присуствовао свечаном пријему поводом устоличења Његове светости патријарха српског г. Иринеја.
7. На празник св. Текле, служио св. Литургију у храму св. архангела Михаила и Гаврила у Сарајеву, преломио славски колач Кола српских сестара и обавио мало освећење воде.
12. У Амбасади Сједињених Америчких Држава у Сарајеву присуствовао церемонијалном обраћању државног секретара САД гђе Хилари Клинтон.
14. На празник Покрова Пресвете Богородице, поводом храмовне славе, служио св. Литургију у Варешу и обавио славски обред.
16. У храму Богословског факултета и Богословије у Фочи служио св. Литургију и призив Светога Духа поводом почетка нове академске године на Богословском факултету св. Василија Острошког.
17. На празник св. Стефана Штиљановића, у храму Св. великомученика Георгија у Новом Ваљеву саслуживао на св. Литургији којом је началствовао Његова светост патријарх српски г. Иринеј, приликом његове прве званичне посјете Епархији ваљевској.
18. У Палати Републике у Бањој Луци присуствовао Петој сједници Сената Републике Српске.

24. Поводом празника Иконе јерусалимске Пресвете Богородице, служио св. Литургију у храму св. Тројице у Озерковићима код Сокоца, освештао нови иконостас и обавио славски обред.
25. У митрополитској резиденцији у Сарајеву у посјету примио новоименованог амбасадора Француске Републике у БиХ г. Ролана Жила.
27. На празник св. Петке-Параскеве, поводом храмовне славе, у Сокоцу на војничком гробљу служио св. Литургију и обавио славски обред.

Новембар

1. У Палати Републике у Бањој Луци присуствовао Првој сједници Одбора за прославу 9. јануара - Дана Републике Српске и Крсне славе Републике Српске св. Архиђакона Стефана.
7. У храму св. Саве у Бечу служио св. Литургију.
8. У сједишту Врхбосанске надбискупије у Сарајеву посјетио г. Винка кардинала Пуљића, надбискупа врхбосанског.
16. На празник Обновљења храма св. Георгија, поводом храмовне славе, служио св. Литургију у Миљевићима - Источно Ново Сарајево, обавио славски обред, те освештао нови парохијски дом.
17-19. У Патријаршијском двору у Београду учествовао у јесењем засједању Светог Архијерејског Сабора Српске Православне Цркве.
21. На празник Сабора св. Арангела Михаила, поводом храмовне славе, у Старој цркви у Сарајеву служио св. Литургију и обавио славски обред.
26. У митрополитској резиденцији у Сарајеву у посјету примио првог замјеника Високог представника у БиХ амбасадора Родерика Мура.
    - У митрополитској резиденцији у Сарајеву у посјету примио новоименованог амбасадора Републике Албаније у БиХ г. Фламура Гашија.
29. На празник св. апостола и јеванђелиста Матеја, поводом славе Издавачке куће Митрополије добробосанске „Дабар", у манастиру Светог Николаја у Добрунској Ријеци обавио славски обред.

Припрема
протођакон Митар
Танасић

Еванђеље по Св. Јовану почиње са мистеријом Сина Којега назива ***Логосом***. Превести то име са ***Реч*** или ***Глагол*** значи осиромашити смисао тога израза на грчком који је, уствари, бескрајно богатији. **Д А Б А Р** - јеврејска реч - је по смислу блиска појму Мудрости, живога Присуства Божјег и које избија у Прологу четвртога Еванђеља као Светлост и Живот.

Гласник СПЦ (бр. 11, новембар 1970.)

БОЖИЋНА ПОСЛАНИЦА

Н И К О Л А Ј

ПО МИЛОСТИ БОЖИЈОЈ, СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МИТРОПОЛИТ ЕПАРХИЈЕ ДАБРОБОСАНСКЕ, СВЕМУ СВЕШТЕНСТВУ, МОНАШТВУ, СВИМА ДУХОВНИМ СИНОВИМА И КЋЕРИМА НАШИМ, СТУДЕНТИМА ФАКУЛТЕТА, УЧЕНИЦИМА СРЕДЊИХ И ОСНОВНИХ ШКОЛА – ОД БОГОМЛАДЕНЦА БЛАГОДАТ, МИЛОСТ, МИР И БЛАГОСЛОВ, СА СВЕРАДОСНИМ И ДРЕВНИМ ПОЗДРАВОМ:

МИР БОЖИЈИ – ХРИСТОС СЕ РОДИ !

Данас се од човека очекује да буде зналац свога времена, да положи испит садашњег времена. Да буде целим својим бићем потпуно уткан у ово време. Да њиме јесте, буде и почива у своме бићу.

Његова духовна пражњења мање су вредна од његове загледаности у вечност и духовне пројекте. Цео живот људски веома је кратак у поређењу са будућим веком. Све наше је ништа пред Вечним Животом. У овом свету свака ствар се купује по цени, и свака ствар се размењује по истој вредности, док се обећање Вечног Живота купује за неку незнатност. Написано је: „Дана наших, година је седамдесет, а при већој снази осамдесет година“ (Пс. 90, 10). Немојмо падати у униније, немојмо мислити да смо дуго боравили у подвигу, нити да смо учинили нешто велико, јер „страдања нашега времена нису ништа према слави која ће нам се открити“ (Рм. 8,18).

Божић, рођење Господа Исуса Христа у Витлејему (Мт. 1, 18-25), јесте највећи хришћански празник после Васкрса. Због његовог посебног значаја, у црквеним књигама назива се и „Мала Пасха“. Свети Јован Златоуст сматра овај Празник „часнијим и славнијим од свих празника и мајком свих празника“. Ово из разлога што је Божић извор, полазиште свих других хришћанских празника. Да није било Христовог рођења, не би било ни Његовог Крштења, а ни Васкрсења. Овај празник увек се прославља 25. децембра по старом, односно 7. јануара по новом календару.

Овај празник је дан смене у природи, крај једног годишњег циклуса и час када стара година препушта време новој години. На иконама се овај радосни Празник представља као пећина у којој се Богородица одмара уз Дете положено у јасле. У пећини, или испред ње, седи Јосиф, ослобођен од сумње у Маријину верност, и пастири задивљени Божанским Рођењем. Некада ову представу прате исписане речи из Јеванђеља од Луке: „Слава на висини Богу, и на земљи мир, међу људима добра воља“ (Лк. 2, 14). Таквом лепотом уметничког изображавања овог величанственог црквеног догађаја у својим најсложенијим појединостима у српском сликарству одишу фреске у манастирима Сопоћани и Градац из 13. века.

У првим вековима хришћанства Божић је празнован заједно са празником Крштења Христовог, под заједничким називом Богојављење. Према Светом Јовану Златоусту, ово из разлога што је Господ Исус био крштен управо на дан свога Рођења. Остатке оваквог удруженог празновања опажамо у служењу Царских часова и Великог повечерја, уочи ова два празника. Божић се издваја у засебан празник тек у време византијског цара Аркадија. Године 379. царица Јелена, мати светог цара Константина Великог, подиже храм Рођења Христовог у Витлејему, а каснији цареви, Теодосије (438) и Јустинијан (535), својим указима озваничавају посебно свеопште празновање дана Христовог рођења, Божића.

За светковање Божића сваки се хришћанин мора достојно припремити, на првом месту, постом, молитвом и Светим Причешћем. На Божић се завршава пост, а он сам је увек мрсни дан. На Божић се сви поздрављају поздравом: „Христос се роди!“ и „Ваистину се роди!“

„Царство Божије је унутра у вама“ (Лк. 17,21). Према томе, да бисмо имали врлину, потребно је да је пожелимо, да је негујемо у себи и да се у нама образује и буде делатна. Ако је душа у нама неспутана, ако је у свом природном, одуховљеном стању, тада ће и врлине у нама доносити изобилне плодове.

Вођа јеврејског народа после Мојсија, Исус Навин је опомињао свој народ: „Привијте срца ваша Господу Богу Израиљеву“ (Ис. Нав. 24,23). И заиста, тек тако и тек тада ће свако од нас бити праведан пред Богом, и душа ће наша бити праведна и радосна. Привијајући срца своја Господу, нећемо скретати са правога, хришћанског пута, јер ћемо боравити у истинском врлинском стању. Треба се чувати од рђавих помисли, а у нашем народу има много оних који ништа не чине на свом напредовању у добру.

Данас има и оних који се одају алкохолу, дрогама, па и оних који чине тешки грех самоубиства. Самоубиства су, на нашу велику жалост, учестала, а та појава говори да такви људи из неких разлога мало цене свој живот. Међутим, живот је непоновив и Божији је дар! Човек увек има разлога пред собом да живи и ствара, како за себе, тако и за друге, за Цркву, државу, школу, за сиромаха, за децу без родитеља, и за сваког другог ближњег. Нарочито човек, иначе саздан као креативно биће, дужан је да ствара за будуће младе нараштаје. Иначе тај човек, као стваралац, до сада је на многим научним и цивилизацијским пољима узнапредовао крупним корацима, и тиме овај свет обогатио, па треба да се труди да дела и на свом духовном усавршавању.

У свему овоме главну борбу треба посветити души, а не телу. Телу можемо посветити неопходно време, док све остало треба посветити души, чинећи оно што је њој на корист; другим речима, не смемо се поводити за телесним страстима, него треба да себи потчинимо тело, пошто сам Господ поручује: „Не брините се душом својом, шта ћете јести, или шта ћете пити, ни тијелом својим, у шта ћете се одјенути“ (Мт. 6, 25), и: „Не иштите шта ћете јести и шта ћете пити, и не узнемиравајте се. Јер све ово траже незнабошци овога свијета, а Отац ваш зна шта вама треба. Него иштите Царство Божије, и све ово ће вам се додати“ (Лк. 12, 29-31).

Имамо три доказа да је Господ Христос рођен и да је, уз то, и историјска личност. Први је чињеница што је овај празник убрзо почео да бива универзално прослављан и што је узрастао до толике висине и значаја, да ћу се ја усудити да тврдим исто оно што је и Гамалило истакао у својој јеванђелској проповеди: „Ако буде од људи ова мисао или ово дјело, пропашће“, и напоменуо својим сугрђанима: „Немојте да се нађете као богоборци!“ (Дап. 5, 38-39).

Други доказ јесте попис народа који спомиње Јеванђеље: „А у дане оне изиђе заповјест од ћесара Августа да се попише сва васељена. Ово је био први попис за вријеме Киринијеве управе Сиријом. И иђаху сви да се попишу, свако у свој град. А тада пође и Јосиф из Галилеје из града Назарета у Јудеју у град Давидов који се зове Витлејем, јер он бијаше из дома и племена Давидова. Да се запише с Маријом, зарученом за њега женом, која бјеше трудна. И кад онде бијаху, испунише се дани да она роди. И роди Сина својега Првенца, и пови Га, и положи Га у јасле, јер им не бијаше мјеста у гостионици“ (Лк. 2, 1-7).

Трећи доказ: мајка Светог Јована Крститеља Јелисавета зачела је Јована на шест месеци пре Маријиног зачећа Господа Исуса Христа. И ово је историјски веома важно, јер се тиме приближавамо дану Христовог Рођења у граду Давидову - Витлејему.

На крају, сви рецимо, као у виду завета:

„Радујемо се дану који долази!

Захваљујмо на животу који нам се свима рађа у миру.

Смисаони телесни напори представљају оруђе добродетељи.

Брига о обуздању језика сведочи о томе да човек бива умудрен у духовном делању.

Међутим, необуздавање језика показује одсуство унутарње добродетељи.

Благост у понашању рађа чистоту срца.

Љубав према Богу ослобађа од робовања греху.

И док људска слава постепено рађа гордост, дотле гледање на судове Божије зачиње у души страх Божији“.

Радовање свакој овој јеванђелској истини обједињује све нас и оснажује духовно, тако да сви, обрадовани празником Христовог Рођења, искрено и радосно можемо се поздравити радосним божићним поздравом:

ХРИСТОС СЕ РОДИ !
И
ЗАИСТА СЕ РОДИ !

Свима вама желим Богом благословену нову 2011. годину Господње милости.

О Божићу 2010. године, Сарајево /Соколац

Ваш у Господу,
+ МИТРОПОЛИТ
ДАБРОБОСАНСКИ
НИКОЛАЈ

ПРИЧЕШЋИВАЊЕ СВЕТИМ ТАЈНАМА ХРИСТОВИМ

Ава Аполос говорио је: Монаси треба, ако је то могуће да се свакодневно причешћују светим тајнама Христовим. Ко се удаљава од њих, удаљава се од Бога; а ко им често приступа, прима у себе Христа Спаситеља. Сам Христос Спаситељ рекао је: *Ко једе моје тело и пије моју крв пребива у мени и ја у њему* (Јн. 6,56). Корисно је монасима да се свакодневно сећају Христових страдања, којима смо ми искупљени, и постојано будемо готови и достојни да примимо свете небеске тајне. При томе се удостојавамо опроштаја грехова ...

Зашто су за причешће узети хлеб и вино

Хлеб и вино узети су зато, што Бог зна људску немоћ, која се са непријатношћу одбија од многог што се чини несагласним са обичајем. Зато Он кроз обично по природи врши оно што је изнад природе... Пошто људи обично за храну употребљавају хлеб, пију воду и вино, Он је са овим вештаствима (материјом) сјединио своје Божанство и учинио их својим телом и крвљу зато, да би смо се ми кроз обично и природно сјединили са оним што је изнад природе (Јован Дамаскин).

Колико пута годишње примити свето причешће

Многи се причешћују једном годишње, други двапут, а трећи по неколико пута... Коме дати за право?

Ни једним, ни другим, ни трећима, него онима који се причешћују с чистом савешћу, с чистим срцем, са беспрекорним животом. Такви нека увек приступају, а који нису такви, нека не приступају никад. Зато што они навлаче на себе суд, осуду, казну и мучење ...

Ко се недостојно причешћује светим тајнама Христовим изједначава себе са убицама Христовим ... (Златоуст).

Користи од светог причешћа

Кад се ми недостојни удостојимо да се са страхом и трепетом пречистимо божанским и пречистим тајнама Христовим, тада највише треба да покажемо уздржања и трезвења, чувамо ум и пажњу, да би овај божански огањ, то јест тело и крв Господа нашег Исуса Христа, очистио наше грехе и наше прљавштине. Јер улазећи у нас ови божански дарови одмах прогоне из срца зле духове, опраштају нам раније грехе и ум наш бива тада слободан од узнемиравања злих духова. Ако после овога, стојећи на вратима срца, будемо пажљиво чували свој ум, када се поново будемо удостојили светих тајана, оне ће све више просвећивати наш ум и чинити га сличним звезди (Исихије).

Часна крв Христова, ако се са надом прима, може да излечи сваку болест (Златоуст).

Причешће пред смрт привлачи анђеле

Причао ми је један, који се сам удостојио да види и чује, да оне који се спремају за одлазак са овог света, ако се причесте светим тајнама при чистој савести, приликом издисаја окружују анђели и спроводе их одавде због тајана које су примили (Златоуст).

МОЛИТВА У ПОРОДИЦИ

- Да ли, старче, цела породица треба да учествује на вечерњој молитви (молитви пре спавања)?

- Одрасли треба да се понашају достојанствено. Они треба да читају молитве пре спавања, а малој деци треба да кажу: „Ако желите, останите мало.“ Ако су деца нешто већа, породица већ може да има свој типик: на пример, петнаест минута велики, а два, или пет минута деца, а онда колико сама желе. Ако их родитељи задржавају на целом читању молитава пре спавања, може им досадити. Не треба их присиљавати, јер она још не разумеју моћ и вредност молитве. Родитељи, претпоставимо, могу да једу и пасуљ и месо, или какву год јаку храну. Али када дете још само пије млеко, хоће ли му родитељи рећи да једе месо, јер је добро за јачање? Можда и јесте добро за јачање, али јадно дете не може да га свари. Зато му у почетку дају само мало сока од меса, како би пожелело и други пут да га једе.

- Старче, понекад су и старији увече толико уморни, да не могу ни молитве пре спавања да измоле?

- Ако су много уморни, или болесни, нека изговоре само половину молитава пре спавања, или макар један „Оче наш“. Нека никако не пропусте молитву. То је као у рату. Ако се нађеш увече на неком узвишењу окружен непријатељем, испалиш понеки метак да уплашиш непријатеља да те не би напао. Тако исто и они нека испале понеки метак, да би се „покварењак“ (Старац Пајсије често за ђавола користи поименичени деминутив придева који значи „покварен“ - покварењачић, од покварен, кваран, ужегао) уплашио и отишао.

Молитва има велику моћ у породици. Познајем двојицу браће који су успели молитвом да постигну не само да им се не разведу родитељи, који су имали велики проблем у међусобном односу, већ и да се поново заволе. Нама је наш отац говорио: „Не знам шта ћете да радите, али два пута дневно ћете морати да дајете "рапорт" Богу, како би знао где се налазите.“ Молили смо се пред иконама свакога јутра и сваке вечери, сви заједно: отац, мајка и деца и на крају смо правили метаније пред Христовом иконом. Када бисмо имали неки проблем у породици, молили смо се да се реши. Сећам се, једном када се разболео наш најмлађи брат, отац нам је рекао: „Дођите да замолимо Бога за њега, или да оздрави, или да га узме, само да се не мучи.“ Помолили смо се сви заједно и наш брат је оздравио. Али и за трпезом смо седели сви заједно. Прво бисмо се помолили и тек онда почињали да једемо. Ако би неко почео да једе пре него што се благослови трпеза, говорили бисмо: „Он је заблудео“. Недостатак уздржавања сматрали смо блудничењем. Када свако долази кући када хоће и једе сам, без неког посебног разлога, то представља распад породице.

Старац Пајсије Светогорац

СВАКОДНЕВНА ПОЛУНОЋНИЦА

(Полунoћница - Црквено богослужење)

- Помолимо се за мир свега свијета.

Господе, помилуј.

- Помолимо се за благовјерни и христољубиви православни род наш и за све благочестиве православне хришћане.

- За оне који нас мрзе и оне који нас воле.

Који је ово дан да сам у кревету? Десети? Поче као да ме ноге боле, а ево сад и руке и ноге... К´о да ни мало снаге у њима немам! Хој, а ђед како ће? Ваља намирити стоку: и положити овцама и кравама, и пустити теле да посе, и крмадима прокувати... А ће кућу поспремити, ће ручак скувати? Хој!...

А не могу! Шта ћу? Помоће Душа, ал´ и њих је двоје, не може дуго. О Боже помози! Само да ми је на ноге стати.

- За оне који болесни леже.

Опет су ми продужили уговор! Ма, мого сам рећи: „Нећу!“, ал´ куд ћу послије?!

Три мјесеца на земљу нисам стао како треба. А овдје... к´о машина сам. Стално ослушкујеш ко ће те зовнути, неко од шефова да ти каже да нешто не радиш како треба, или да ти гост не тражи да му доведеш шефа јер му је сок прокис´о (к´о оном малом Македонцу). А ни језик још нисам свлад´о да могу бар објаснити што хоћу.

Ништа, ћути и трпи. Кући би чеко да те ко зовне да зарадиш десет марака, а ни то нема ни једном у десет дана. Овако ћеш бар уштедити да можеш годину, годину и по к´о човјек живјети. Даће Бог, изгураће се ово.

Галебов крик трже га из размишљања, он погледа горе према њему, а онда оде према двојици конобара

који су стајали испред сале за ручавање.

- За оне који по мору пловe и по ваздуху лете.

... Најбоље је тако: нек она зове Марка, па нек с њим оде до Мосића што ради у Америци, и замоли га да помогне. Помог´о је другима толико пута, ваљда ће и мени! Нек му каже да адвокат толико тражи. А ко ће данас дати толике паре?!... Шта ако не да?... Е онда... О, Боже...

Затворио је грозничаве, до тад широм отворене очи које су гледале у бијели зид насупрот кревета, и погео главу прекривши је длановима.

Нисам крив! Шта ми се ово дешава, Боже мој? Боже мој, помози ми!

- За избављење заробљеника и затвореника.

- Помолимо се и за изобиље плодова земаљских.

- И за сваку душу хришћана православних.

Погнимо главе пред Богом Јединим. Пост и молитва *Оче наш* ми перу блато с очију. Браћа и сестре смо једни другима, и исти нам је Отац, и исти нам је непријатељ - враг.

Помози, Господе, мог брата. Стегло га је са свих страна. Помози, Ти га волиш много више него ја. Помози му да Те пронађе, да се Теби изјада, исплаче. Сузе ће сprати сво блато, на тврд камен ће стати.

Помози моју сестру и мајку. Да мир нађе. У миру Твом да буде, с Тобом да буде.

Помози нам, Господе мили. С Тобом да будемо, Тебе да се бојимо, Теби да се молимо. И затвор неће бити затвор, и мука неће бити мука, и болест неће бити болест. Тамо гдје Си Ти ту је Рај.

- Рецимо и за саме себе:

Господе, помилуј, Господе, помилуј, Господе, помилуј.

- Молитвама Светих Отаца наших, Господе Исусе Христе, Боже наш, помилуј нас. Амин.

ДУХОВНИ ЖИВОТ СУПРУЖНИКА

- Када муж не живи духовним животом, шта у том случају, старче, треба да чини жена?

- Да га упути на Христа и да се моли да му Он мало омекша срце. Христос ће се полако увући у његово срце и он ће почети себи да поставља питања. Чим мало омекша његово срце, онда жена може да тражи од њега да је аутомобилом одвезе, на пример, у цркву. Али неће му рећи „дођи и ти у цркву“, него ће му рећи: „Можеш ли, молим те, да ме одвезеш до цркве?“ Ако је одвезе до цркве, можда ће он рећи: „Па пошто сам већ дошао довде, ући ћу и ја мало да упалим свећу.“ И тако ће, мало, по мало, можда отићи и даље.

- Може ли, старче, женин духовник на неки начин да помогне и мужу?

- Понекад, како би муж добио помоћ, духовник мора духовно да делује на жену. Са жене ће се добро пренети и на мужа и ако има добро срце, Бог ће му помоћи да се промени.

Жена је по својој природи побожна. Али, када муж, иако је мало равнодушан према Цркви, направи преокрет у духовном смислу, а потом уједначено напредује, ни жена га не може достићи. Може чак да почне и да му завиди, јер она не напредује. Због тога, у таквим случајевима кажем мужевима да буду опрезни. Јер шта се дешава? Што муж више напредује на свом духовном путу, то му жена више „удара контру“, ако она не живи духовним животом. А ако муж каже: „Касно је, устани да идемо у цркву“, она му каже: „Ајде, иди сам! Имам данас много посла...“ Или, ако јој муж каже: „Добро, зашто ти се угасило кандило?“ па пође сам да га упали, повређује њен егоизам, па почиње да виче: „Шта ти је, јеси ли поп? Хоћеш ли да постанеш монах?“ Може чак да му каже: „Зашто да стално палимо кандило? Боље да уље дамо неком сиромаху.“ Може доспети и до протестанских теорија. Наравно, после јој је криво због свега што је рекла, али јој је криво и због напретка који види код свога мужа. Хиљаду пута је боље, у таквим случајевима, да кандило остане угашено, него да муж сам пали кандило.

Дакле, како бих спасао породице од распада, мужевима кажем: „Кажи својој жени, када видиш да је добро расположена: Ако одлазим у цркву, мало се помолим и направим понеку метанију, или прочитам понеку духовну књигу, не чиним то из велике благочестивости, него зато што ме то задржава и помаже да ме друштво не би одвукло у кафану итд.“ Када муж тако представи ситуацију, онда се жена обрадује, па може да се промени и да га духовно превазиђе. Али ако то не представи тако, атмосфера постаје све затегнутија, па може да дође и до развода. Ако муж жели духовно да помогне жени, нека се потруди да је повеже са неком породицом која духовно живи. Ако је мајка те породице притом изузетно благочестива, то ће његовој жени дати мотив да се на њу угледа.

Старац Пајсије Светогорац

РЕЧ УТЕХЕ СТРАДАЛНИЦИМА МОНАСИМА

Сине мој - говори Писмо - ако прихваташ да служиш Господу Богу, припреми душу своју за искушење: управи срце своје, и буди непоколебив. Све што ти се деси прихвати са задовољством, и у тешким преокретима свог понижења буди дуготрпељив (Сир 2, 1, 2, 4).

Невоље су одувек биле знак изабраности Божије. Оне су биле знак богоугодности за патријархе, пророке, апостоле, мученике, преподобне. Сви свети људи су прошли уским путем искушења и невоља, подносили их, и тако принели себе на благоугодну жртву Богу.

И данас се на свете душе допуштају, по вољи Божијој, разна искушења, да би се њихова љубав према Богу потпуно јасно открила.

Ништа се не дешава човеку без одобрења и допуштења Божијег.

Хришћанин који жели да буде следбеник Господа нашег Исуса Христа и да постане по благодати син Божији, рођен од Духа, пре свега мора да постави себи као правило, да прихвати као своју неизоставну обавезу, добродушно трпљење свих невоља: и телесних страдања, и увреда од људи, и насртаја демона, и самог устанка сопствених страсти.

Хришћанину који жели да благоугоди Богу више од свега треба трпљење и непоколебиво уздање у Бога. Он мора непрестано да држи то оружје у душевној десници зато што наш лукави непријатељ, ђаво, употребљава сва средства да нас за време невоље баци у униније и отме нам наду у Господа.

Бог никада не допушта на своје истинске слуге искушења која надмашују њихове снаге. Веран је Бог - говори свети апостол Павле - који вас неће пустити да се искушате већма него што можете, него ће учинити са искушењем крај (избављење), да можете поднијети (1 Кор 10,13).

Ђаво, будући да је створење и слуга Божији, озлојеђује душу, али не онолико колико он хоће, него онолико колико му дозволи Бог.

Ако човек зна колико терета може да носи која товарна животиња, тим више бескрајна Божија премудрост зна колико је искушење прилично свакој души.

Лончар зна колико времена мора да држи глинене судове у ватри: ако их предуго држи, пући ће, ако их премало држи, биће неупотребљиви. Тим више зна Бог које снаге и степена треба да буде огањ искушења за разумне сасуде Божије - хришћане, да би постали способни да наследе Царство небеско.

Младић није способан да обавља многе службе у свету: није способан да управља кућом, да обрађује земљу и да се бави осталим свакидашњим пословима. Тако често и душе које су већ причаснице Божије благодати, али које су неискушане невољама које им наносе зли духови, непосведочене у тим невољама, остају још у младенаштву, још су, такорећи, неспособне за Царство небеско.

Ако ли сте без карања - говори апостол - које су сви искусили, онда сте копилад а не синови (Јев 12, 8).

Искушења и невоље шаљу се човеку ради његове користи: душа одгојена кроз искушења постаје јака, честита пред својим Господом. Ако она претрпи све до краја у нади у Бога, не може бити лишена добара која је обећао Свети Дух и потпуног ослобођења од страсти.

Ако душе предате разним невољама - јавним, које им наносе људи, или тајним, насталим због устанка у уму непотребних мисли - или телесним болестима, све то претрпе до краја, оне ће бити удостојене истих оних венаца којих су удостојени и мученици, и исте оне слободе коју имају мученици.

Мученици су подносили искушења од људи. Радо су предавали себе мучењима, показивали до саме смрти храбро трпљење. Што је разноврснији и тежи био њихов подвиг, стицали су тим већу славу, добијали тим већу слободу према Богу.

Монаси подносе искушења од злих духова. Што су већа искушења која им доноси ђаво, тим већу славу они добијају у будућем веку од Бога, тим веће утехе бивају удостојени од Светог Духа овде, у самим својим страдањима, за време земаљског странствовања.

Узак је и жалостан пут који води у вечни живот; мало је оних који њиме ходе; но он је неускративо и неизбежно наследство свих који се спасавају. Не скрећимо са њега! Свако искушење које нам доноси ђаво подносимо чврсто и непоколебиво, мотрећи оком вере на добијање награде припремљене на небу.

Какве год биле невоље којима смо изложени током земаљског живота, оне никако не могу бити изједначене са добрима која су нам обећана у вечности, или са утехом коју још овде дарује Свети Дух, или са избављењем од владавине страсти, или са отпуштањем мноштва наших дугова - са тим неминовним последицама добродушног подношења невоља.

Страдања садашњега времена, тј. садашња привремена страдања, нису ништа, говори апостол, према слави која ће нам се откри-

ти, тј. у поређењу са славом која ће се открити у нама кад нас Свети Дух обнови (Пим 8, 18).

Храбро претрпимо све ради Господа, како и треба да претрпе храбри војници који се не боје ни смрти за свог Цара.

Зашто се нисмо изложили таквим и толиким патњама док смо служили свету и животним бригама? Зашто се сада, када смо приступили да служимо Богу, излажемо разним несрећама?

Знај: због Христа нас засипају невоље, као стреле. Баца их на нас наш непријатељ, ђаво, да би нам се тако осветио за вечна добра којима се надамо и која настојимо да добијемо, а уједно да би ослабио нашу душу тугом, унинијем, лењошћу и тиме нас лишио блаженства које очекујемо.

Христос се невидљиво бори за нас. Тај наш крепки и непобедиви Заступник разбија сваки мучки напад и сваку злу намеру нашег непријатеља.

Он сам, Господ и Спаситељ наш, ишао је за време целог свог земаљског живота уским и жалосним путем - никаквим другим. Њега су непрестано гонили, Он је претрпео многа срамоћења, исмејавања и искушења - напокон и срамотну смрт на крсту, између двојице разбојника.

Следимо Христа! Унизимо се као Он! Угледајмо се на Њега и не противимо се кад нас сматрају лажовима и помахниталима, не пожалимо нашу част, не окренимо лице од пљувања и образе од ударања; не тражимо ни славу, ни лепоту, ни насладе које припадају овоме свету; извршимо земаљско странствовање, као странци који немају где да склоне главу; прихватимо, прихватимо срамоћења, понижења и презирања од људи као нешто што неодвојиво припада путу који смо изабрали; боримо се јавно и тајно против гордих помисли, напрежући све снаге збацимо те помисли нашег старог човека, који под разним и на истину само привидно наличним изговорима тражи да оживи своје ја. Тада ће се Син Божији, који је рекао: Уселићу се у њих, и бићу у њима (2 Кор 6,16), јавити у нашем срцу, и дароваће нам власт и силу да свежемо снажног, да опленимо сасуде његове, да згазимо аспиду и василиска, да их сатремо (Преподобни Макарије, Поука 4, гл. 15).

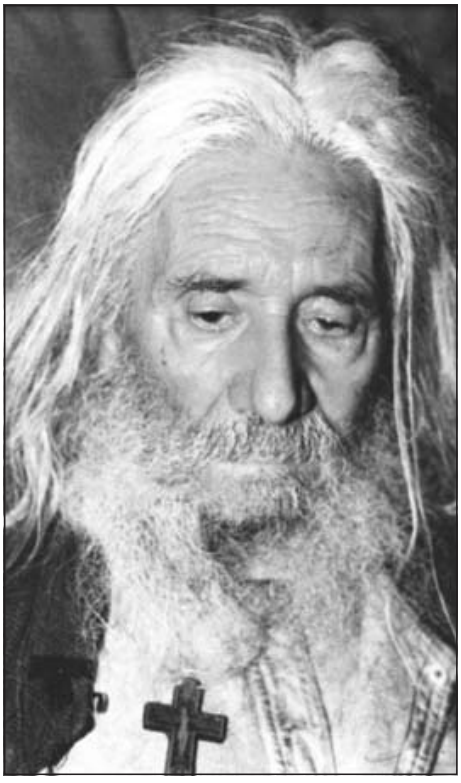

Одбацимо роптање, одбацимо јадање на нашу судбину, одбацимо тугу и жалост у срцу, од којих слабе душе страдају више него од самих невоља. Одбацимо сваку мисао о освети и враћању злом за зло. Моја је освета, ја ћу вратити, рекао је Господ (Рим 12,19).

Хоћеш ли да подносиш невоље са лакоћом и удобно? Смрт за Христа нека буде оно што жарко желиш. Та смрт нека непрестано буде пред твојим очима. Умртвљавај себе свакога дана уздржавањем од свих грешних жеља тела и духа; умртвљавај себе одрицањем од своје воље и одбацивањем самооправдавања, тих плодова лажно названог знања и лукаве савести старог човека; умртвљавај себе живим замишљањем и стварањем слике своје неумитне смрти. Дата нам је заповест да следимо Христа, да узмемо свој крст. То значи: морамо увек бити спремни да са радошћу и весељем умремо за Христа. Ако тако уредимо себе, лако ћемо подносити сваку невољу, видљиву и невидљиву.

Које искушење, које понижење неће великодушно поднети онај који жели да умре за Христа?

Наше невоље нам изгледају тешке управо зато што нећемо да умремо за Христа, нећемо у Њему једином да закључимо све наше жеље, све наше наде, сав наш ум, све наше достојанство, целокупно постојање наше.

Ако неко чезне да следи Христа и буде Његов наследник, онда он мора ревносно да подражава Његова страдања. Сви који воле Христа, сви Његови следбеници откривају и доказују свој скровити залог тиме што сваку њима послану невољу трпе добродушно, али и усрдно, и ревносно, и радосно, и благодарно, полажући на Христа све надање.

Такво трпљење је дар Христов.

Тај дар примиће онај који га смиреном и упорном молитвом измоли од Христа: доказујући искреност жеље, добиће бесцени духовни дар трпљења присиљавањем и болним приморавањем невољног срца на трпљење свих невоља и искушења (Свети Исак Сиријски, Слово 37). Амин.

Свети Игњатије Брјанчанинов

ЖИТИЈЕ ПРЕПОДОБНОГ ОЦА НАШЕГ ПЕТРА КОРИШКОГ, испосника и отшелника

Када Српска земља и народ који живи у њој прими светлост Христовог Еванђеља, и када се апостолским делима и подвизима богоносног оца нашег Саве и осталих богоугодника српских учврсти благочешће међу Србима, тада засијаше многи богоугодни светилници по Србији и читавом Балкану. Међу таквим подвижницима особито се прослави овај преподобни и богоносни отац наш Петар, који се подвизаваше у Коришкој пустињи крај Призрена. Његов живот и подвиге описа хиландарски монах Теодосије (писац и житија Св. Саве Српског), који је на позив коришког монаха Григорија долазио у Призрен и околину и од веродостојних сведока и монаха очевидаца дознао за свети живот и богоугодне подвиге и чудеса овога преподобног. Мудри Теодосије је потом написао и службу преподобном Петру Коришком.

Богоносни отац наш Петар беше родом из хвостанског краја у области Диоклитији, како се онда звала покрајина око данашње Пећи. Село његово зваше се Уњемир, а то је данашњи Ујмир крај Пећи. Родитељи му беху побожни и честити хришћани, који га по рођењу крстише и дадоше да се учи светим књигама. Још у младости блажени Петар испољаваше благодат Божју која беше и која имаше бити на њему, јер од детињства беше кротак и смеран, безлобне душе и незлобива ума. Због овога он избегаваше дечје игре и све некорисне дружбе и забаве, што родитеље његове не мало жалошћаше. Уместо свега другога Петар се усрдно трудаше у посту, молитви и похађању храма Божјег, и у учењу божанствене науке речи Божје. Из Светога Писма он схвати да ради љубави Божје треба оставити све на свету, па и саме родитеље, и зато му душа жуђаше да се посвети служењу Богу у самоћи и отшелништву. Када му ускоро умре отац он беше готов да се удаљи из дома и света, али га мајка преклињаше да њу и млађу сестрицу, коју имаше, не оставља самотне и сироте. Преподобни се смилова на мајчина преклињања и преузе на се управљање кућом, али своје подвиге поста и молитве не умањи него их напротив удвостручи. Он кротко ораше своју њиву на једном слепом волу, који по смрти преподобнога на чудесан начин препознаде палицу свога господара. Уз тело своје преподобни ношаше грубу власеницу, и то нико не знађаше осим мајке која беше приметила његово нагло телесно слабљење. Али се мајка бојаше да му ишта примети, из страха да их не остави и оде у пустињу. Но ускоро се и мајка пресели ка Господу, те преподобни могаше испунити своју давнашњу богоугодну жељу.

Оставши сам са младом сестром својом, блажени Петар је питаше хоће ли да се уда, јер је не могаше оставити тако младу и незбринуту. Но сестра такође љубљаше девственост и чистоту, и не жељаше да остави брата него га мољаше да и њу узме са собом, обећавајући му да ће се подвизима његовим поста и молитве и она подвизавати. Тада јој он смирено рече: „Воља Господња нека буде!“ Затим изађе са сестром из свога села и у цркви светих Апостола Петра и Павла, недалеко од села, прими монашки постриг од једног старца монаха који је у тој цркви живео. Ту преподобни сагради посебне келије себи и сестри, где се обадвоје подвизаваху у посту и молитви. Подвизавао се преподобни врло тврдо и истрајно, и у тешкој борби с демонским искушењима показао се победоносним, као што ће се даље показати. Њима двома долажаху сроднице и познанице и доношаху им што им беше потребно за живот, но блажени Петар не беше тиме задовољан и предложи сестри да се удаље на друго место, што сестра одмах и прихвати. Они се удаљише у друго место, где опет беше близу црква светог Апостола Петра, али се ни ту њихова врлина не сакри од честих и многих посетилаца.

Читајући Житија светих и богоносних древних Отаца преподобни жељаше да се ода већим усамљеничким, молитвено-тиховалним подвизима, али то не могаше да учини због сестре своје. Зато се у срцу реши да Бога ради остави сестру и тајно се од ње удаљи. Но када он то покуша сестра га примети и брзо га сустиже. Тако они путоваху заједно и дођоше до горе високе изнад града Призрена, поврх села које се зваше Кориша (данас Кабаш). Беху се обоје уморили и застадоше да се одморе. Од силног умора сестра одмах заспа и спаваше тврдим сном. Тад се преподобни помоли Богу и реши да оствари своју намеру: да Бога ради и већих подвига ради остави и сестру и удаљи се у неку скривену распуклу стену. У топлој молитви са сузама Богу он говораше да ово чини из љубави према Богу, Коме и препушта на бригу и заштиту своју сестру и њене подвиге девичанства и чистоте. За себе искаше да му Бог подари да почетак покајању постави, Богу послужи, и спасење задобије. После топле молитве осени сестру крсним знамењем, и удаљи се од ње плачући и сам због растанка. Пробудивши се, сестра га зваше по имену, и не нашавши га горко плакаше: „Горо Божија света, говораше она, молим да смрт у теби нађем. Макар ми ти буди милостива, прими и мене овде, и дај да не изађем из тебе до гроба. Јер у свет вратити се или у њему бити не волим, нити сам достојна да живим не видећи господина брата мојега“. Плачући тако и ридајући сестра отиде међу народ и тамо тајно поживе у девствености и целомудрију, док се не престави Богу у угодности Њему како је брат беше научио. За њено престављење дознаде и преподобни и топло из срца благодараше Богу, Коме се увек мољаше за њено спасење.

Потом се преподобни Петар успе на гору врло високу и нађе у једној стени себи пећину, где се настани и своје подвиге продужи. Мразем смрзаван и сунцем опаљиван, преподобни се храњаше само дивљим биљем и горким буковим жиром, тако да у телу провођаше живљење бестелених бића. Јер он беше непоштедан и немилосрдан непријатељ телу своме, да би га од

страсти очистио и у жртву чисту и живу Богу принео. Околне звери не узнемираваху преподобнога него са њим у миру живљаху, али га зато демони нападаху и преко једне змије у пештери непрестално узнемираваху. Ноћу му се демони гласовима његове сестре јављаху, као молећи га да је од зверова избави и у своју пећину прими. Но преподобни знађаше за таква и слична лукавства бесовска, и зато непрекидно појаше псалме и песме духовне Богу. Када му најзад досади често шиштање споменуте змије у пећини, он се усрдно Богу мољаше и четрдесет дана строго пошћаше, призивајући и Анђела Господњег у помоћ, па најзад изађе из пећине и именом Христовим стаде ту љуту змију прогонити из стене. Тада се пред њим појави сјајни Анђео Господњи, а старац од сјаја његовог уплашен посрну, но Анђео га прихвати и рече: „Не плаши се од мене, ја сам Михаило, Архистратиг сила Господњих, и гле, пошто си молио, сада сам ја од Њега послан и дођох да прогнам лукаву змију, која ти пакост чини. Сада ћеш видети славу Бога нашега!“. И Арханђео с мачем одмах прогна змију, а старцу рече: „Мир теби, душо која тражиш Господа! Виде ли славу Бога нашега? Гле, молбу твоју Бог преко мене испуни, и покварена и лукава змија више никада неће доћи. Пази на себе и јачај у Господу, јер ћеш многе нападе морати да поднесеш од злих духова који ти овде завиде, али их се ти немој бојати и не плаши се њихова застрашивања, него им се именом Господњим супротстави и они ће отићи посрамљени“. И Архистратиг одмах постаде невидљив. Преподобни сав у трепету и великом смирењу, бијући се у прса своја, говораше: „Ко сам ја, у страстима поцрнели и у гресима огрезли и усмрдели, те си Ти, Господе, послао у помоћ мени Твог преславног и пресветлог врховног Анђела!“ И ушавши у пећину он са сузама заблагодари Богу и Његовом Арханђелу за ово чудо.

По овом виђењу преподобни се даде на још веће подвиге, и достиже такву чистоту ума да је све ђаволске замке прозирао и молитвом и тиховањем их покидао. Ђаво се особито стараше да преподобнога одагна из пећине и са стене. Једнога дана навали на њега у виду великог облака црних гавранова који хоћаху да му очи ископају, но преподобни их одагна молитвама и произношењем исповедања вере (тј. читањем Символа вере). И многе друге пакости и привиђења причињаваше му лукави демон, али светитељ сва искушења и злостављања трпљаше, знајући да све то види Бог, Који ће га за трпљење наградити. Ненаситом љубављу према Богу, он ревносно улажаше у све веће борбе, тако да се и сами беси од његовог страдалничког трпљења срамљаху. Јер они га о стене рањаваху и хтедоше му на сваки начин доћи главе, али му ништа не могаху. Они му пређаху и гоњаху га, говорећи да је стена и пећина њихово пребивалиште, и застрашиваху га у виду разних зверова и других демонских маштарија. На све њихове замке преподобни одговараше све усрднијом молитвом и мољењем Богу, а демонима говораше: „Ако би и још веће мноштво пукова ваших на мене навалило, неће се бојати срце моје. Ако ме нападнете, показаћу смелост своју против вас у име Бога мојега“. А к Богу вапијаше: „Господе, помози ми! Смилуј ми се, Господе, немоћан сам, и душа се моја веома збунила“. И Господ милостиви свагда услишаваше молитву слуге Свога. Демони покушаваху да га наведу на помисли гордости и самопреузношења, но преподобни се ограђиваше божанским смирењем, јер свагда говораше: „Ја сам прах и пепео (1 Мојс. 18, 27) пред Господом мојим, и ништа без Њега не могу учинити. Зато је и пост мој и трпљење моје овде у пустињи, јер је Он Бог мој, и Спаситељ мој, и Заштитник мој, и у Њега се уздам“.

После ове сјајне победе над свим искушењима демонским Господ укрепи преподобнога и испуни га радости неисказане јављањима божанске светлости у пећини његовој дању и ноћу. Ово светлосно виђење потраја многодневно, тако да се свети једино њиме наслађиваше и на ионако худу храну своју потпуно заборављаше. Распаљен љубављу према Господу свом и Спаситељу, он само понављаше речи Давида псалмопевца: „Жедна је душа моја Бога јакога и живога. Када ћу доћи и јавити се пред Богом мојим?“ (Пс. 41, 2). У оваквим подвизима надљудским и врлинама равноангелним преподобни проживе и остале године живота свога на земљи, увек се духовно веселећи и Богу за све благодарећи. А ђаволи се више не усудише ни да му се приближе, јер их благодат Божја која беше у преподобноме, увек далеко одгоњаше. Но преподобни се од тога нимало не погорди, већ са страхом и трепетом грађаше своје спасење, увек се сећајући речи Апостолове: „Христос дође у свет да спасе грешнике, од којих сам први ја“ (1 Тим. 1, 15). Он до краја живота свога себе осуђиваше и свагда пред Господом смираваше.

Но Господ не хтеде да овај светилник остане свету непознат, те упути к њему неке богољубиве иноке. Дошавши к преподобноме они га замолише да их прими и испосничком живљењу научи, што преподобни, предвиђајући свој скори одлазак Богу, радо прихвати и благослови их да живе у пећинама испод њега. Пред смрт их замоли да му у стени у пећини усеку у камену место за гроб, где ће га по смрти његовој положити. Затим им на њихову молбу исприча своје житије и подвиге, па се онда по људској природи нешто мало разболе. Потом се причести божанским и животворним Тајнама Христовим, изговарајући ове речи: „Слава Богу за све!“ Најзад се још једном топло помоли, говорећи: „Господе Исусе Христе, Сине Божји, прими у миру душу моју и удостоји ме да пређем кроз ваздух и покрај духова лукавства неузнемирено и без препреке, без опасности и њихове пакости, уз помоћ и одбрану Твојих светих Анђела, и вођен и спровођен њима тамо где ћу се Теби, Богу мојему, поклонити и од Тебе примити награду по великој милости Твојој и без осуде за многа моја зла дела“. Затим даде братији последњи целив и мирно предаде душу своју у руке Господа свога, Кога је од детињства толико заволео и усрдно Му подвижнички служио до дубоке старости. Упокоји се 5. јуна 1270. (или 1275.) године за владавине српског благоверног краља Уроша. Оне ноћи кад се преподобни упокојио видела се светлост од много свећа у његовој пећини и чуло се ангелско појање. Од братије је нађен ујутро где почива у каменом гробу умотан у власеницу, сјајнога лица и пећине препуне благоуханога мириса. Господ ускоро прослави и сасушене подвизима мошти преподобнога, јер даром чудотворства и миомиром изобилно их обогати. Зато се к њима стадоше стицати многобројни верници са разних страна, и по вери својој утеху и исцељења од њих добијати.

Ускоро затим пештера преподобнога би претворена у цркву Божју, и цар Душан (1331 -1355 г.) је предаде на управу старом игуману Григорију, а потом она постаде метох манастира Хиландара. Неки делови моштију преподобног Петра бише однети у Цариград и на друга места, а крајем 16. века монаси коришког манастира скрише од Турака остатке светих моштију његових у пећинску цркву манастира у Црној Реци код старог Колашина, између Митровице, Пећи и Новог Пазара, где оне и до данас почивају. - Молитвама преподобног оца нашег Петра Коришког нека Господ и нас помилује и спасе, као благ и човекољубив. Амин.

Житија Светих
за Јун

ЗАНИМАЊЕ НЕ ЧИНИ ЧОВЕКА

- Шта је разлог, старче, што човек на силу ради неки посао?

Разлог томе је што можда нема добре помисли кад је посао у питању. Ако види лепу страну посла, онда, шта год радио, биће за њега светковина.

- А ако се неко, старче, жалости, јер ради неки тежак, или презрен посао, на пример, зида, или пере судове у некој кухињи итд., како треба према томе да се постави?

- Ако помисли да је Христос прао ноге Својим ученицима престаће да се жалости. Као да је Христос тиме желео да нам каже: „Тако треба и ви да чините.“ Било да неко пере судове, или копа јаркове, треба да се радује. Неко чисти канализацију, јер нема други посао и јадник је стално изложен зарази. Зар и он није човек? Није ли и он обличје Божије? Беше један отац породице чије занимање је било да чисти канализацију, а беше доспео до високог нивоа духовности. Разболео се од туберкулозе и, иако је имао прилике да оде, није то учинио, јер је мислио: Зашто да се неко други мучи радећи тај посао? Волео је тај ниподаштавани живот и зато га је Бог обдарио благодаћу Својом.

Занимање не чини човека. Упознао сам једног лучког радника, носача, који је подигао човека из мртвих. Када сам био предстојатељ скита манастира Ивирон, посети ме једнога дана један човек од неких педесетак година. Дошао је касно после подне и није звонио звонцем како не би сметао оцима, па је спавао напољу. Када су га оци видели, увели су га унутра и обавестили ме о томе. „Добро“, рекох му, „зашто ниси звонио да ти отворимо и сместимо те?“ „Ма како, оче, да сметам оцима?“, рече. Видим, лице му је

некако озарено. Постаде ми јасно да живи духовним животом. Рече ми касније да је веома рано остао сироче и зато је, када се оженио, изузетно заволео свога таста. Увек би прво свратио до свог таста и таште, па тек онда одлазио кући. Много се, међутим, жалостио, јер је његов таст много псовао. Много пута га је молио да не псује, али је онај бивао све гори. Једном се његов таст тешко разболео. Одвезли су га у болницу и после неколико дана је умро. Мој посетилац није био поред њега када је издахнуо, јер је морао да истовари један брод. Када је отишао у болницу и нашао га у мртвачници, помоли се са много бола: „Боже мој, молим Те“, рече, „подигни га из мртвих, само да се покаје, па га после узми!“ Мртвац одмах отвори очи и почне да покреће руке. Чим је то видело болничко особље, сви одједном побегоше. Зет се сам побринуо за њега и одвео га, потпуно здравог, кући. Поживео је још пет година у покајању и онда је умро. „Оче“, рече ми мој посетилац, „много благодарим Богу што ми је учинио ту милост. Ко сам ја, да ми Бог учини такву милост?“ Био је много простодушан и тако смирен, да му ни на памет није пало да је таста подигао из мртвих. Топио се од благодарности према Богу што му је то учинио.

Многи људи се муче, јер не успевају да постигну славу у испразном свету, или да се обогате испразним стварима. Не мисле уопште да им то у другом, оном истинском животу, није ни потребно, а не може се ни пренети. Тамо се преносе само наша дела, а она ће нам одавде прибавити одговарајући „пасош“ за наше велико путовање у вечност.

Старац Пајсије
Светогорац

ДИМИТРИЈЕ (Павловић) патријарх српски, 1920 - 1930.

Патријарх Димитрије рођен је у Пожаревцу 1846. од родитеља Стојана и Милосаве Павловић. Основну школу је учио у Пожаревцу, Великом Селу и Београду.

После завршених пет разреда гимназије уписао се у Београдску богословију и завршио је 1868.

После завршене богословије био је учитељ у селу Ратковићу и Брзану, Шумадија, а 1870. рукоположен је у чин ђакона и презвитера и постављен за капелана у Лапову. Оставши удов, 1873, уписао се у Велику Школу у Београду, филолошки одсек, и када је завршио студије постављен је, 1878. за суплента, а 1882. за професора Београдске богословије. Као такав, изабран је за време митрополита Србије Теодосија (Мраовића), 8. новембра 1884. за епископа нишког.

По повратку митрополита Михаила у земљу, епископ Димитрије је отступио са свога положаја заједно са целом јерархијом митрополита Теодосија и настанио се у Француској. У Монпељеу епископ Димитрије је три године слушао књижевност и филозофију, а две године је студирао на пољопривредној академији.

После смрти митрополита Михаила, 1898, постао је прво државни саветник, а крајем године епископ шабачки. Након смрти митрополита Краљевине Србије Инокентија, изборни сабор је 19. августа 1905. за новог митрополита изабрао епископа Димитрија.

У току Првог светског рата, митрополит Димитрије се и против воље српске владе, која је желела да он остане са народом у Србији, повукао преко Албаније на Крф. Пошто су остали епархијски архијереји одведени у заточеништво, у Србији за време рата није било ни једног архијереја.

Када је дошло до васпостављања редовног стања у Српској патријаршији, митрополит Димитрије је изабран за патријарха српског и устоличен 31. октобра 1930. године у Београдској саборној цркви.

За време патријарха Димитрија обновљена је стара Браничевска епархија (1921) и креиране три нове епархије: Чешко-моравска (1921), Америчко-канадска (1921) и Бихаћка (1925) и изабрано је 16 нових архијереја.

По жељи патријарха Димитрија подигнута је у манастиру Раковици зграда за будућу штампарију Српске православне цркве око које се највише потрудио архимандрит Платон, потоњи свештеномученик бањалучки. Но, како су чињене сметње није никада дошло до отварања ове штампарије, јер је у конаку била смештена Монашка школа.

Пуних десет година (1920-1930) припреман је јединствен Устав за целу Српску православну цркву, који је проглашен после смрти патријарха Димитрија.

Патријарх Димитрије је радио и на књижевном пољу. Његово издање Хиландарског типика светога Саве и данас се у науци сматра најбољим. Канонизовао је деспота Стефана Лазаравића, али Свети архијерејски сабор није признао ову канонизацију пошто је то учинио без знања сабора, и написао му службу.

Својим завештањима омогућио је подизање храма светога Димитрија у селу Ратковићу и храма Покрова пресвете Богородице у Београду, а такође и покретање часописа „Богословље“, органа Богословског факултета у Београду. У Београду је основао фонд за изнемогле свештенике и њихову сирочад.

Умро је 6. априла 1930. у Београду, и по својој жељи је сахрањен у манастиру Раковици.

Сава, епископ шумадијски

ГДЕ СЕ НАЛАЗЕ РАЈ И ПАКАО?

Не бисмо морали ићи чак „горе“ у васиону да бисмо сагледали релативност наших појмова простора „горе“ и „доле“. Можемо их уочити већ овде „доле“ на земљи. Када нпр. кажемо да се птица, или авион дигао са земље и узлетео горе, то је за антиподе, људе „испод“ нас, тј. са друге стране земље, управо супротно, „доле“, баш као што њихово „горе“ за нас означава „доле“, и обратно. Ови просторни односи важе за сваку тачку на земљи и за све људе на њој.

Схвативши то, моћи ћемо разумети да Бог, као духовно Биће не потребује неко место, као што неопходно бива са телесним бићима и предметима.

Са друге, пак, стране, како нам је откривено у Светом Писму, у могућности смо да донекле схватимо и ту истину да ниједно место није ван Њега, да је Он свуда и у свему присутан.

У Светом Писму се реч „горе“, разуме се, употребљава и у њеном просторном, али и у духовном, моралном значењу. Када Господ Исус каже Никодиму да му се ваља родити „одозго“, јер ко се не роди одозго не може видети Царства Божијега (Јов. 3, 3), Никодим те речи схвата у смислу физичког рађања, док их Господ употребљава у духовном, преносном смислу, тј. у смислу новог рођења у Тајни Крштења.

У истом духовном смислу треба разумети казивање Светог Писма о Господу Исусу да седи Богу са десне стране, како је у давнини пророчки предсказао цар Давид у Псалтиру.

Из старине, по схватању нашег, као и осталих европских народа и народа Блиског истока, десна страна је важнија од леве. Но, према изражавању Библије, десна је страна симбол Божанског, праведности и доброг, а лева - демонског, грешности и злога. Господ је праведнима са десне стране, ђаво је човеку са леве; на Страшном суду Господ ће ставити праведнике Себи са десне, а грешнике са леве стране.

У томе смислу, дакле, да је Рај у особитој близини Божијој, тј. морално одвојен од свега нечистог и грешног, мисли се када се каже да је он „горе“, на Небу где никакво зло нема приступа.

За нас, Хришћане, као што смо изнели, праведници су својом светошћу и чистотом у заједници са Богом и свима Светима, у радости и блаженству Раја схваћеног не у просторном, него у духовном, моралном смислу. Грешници, пак, супротно томе, својим гресима, мржњом, духовно и морално одаљени од Бога љубави, налазе се у муци вечној, у паклу, такође, схваћеном не у просторном смислу.

Ново Небо и Нова земља, као и васкрсла тела имаће нове димензије, другачије него наше садашње, које ће се мерити новом, златном мером, „човечијом, која је и анђелова“ (Откр. 21, 15, 17).

Где ће се налазити Нови Јерусалим, а где језеро огњено, у Светом Писму се не каже. Несумњиво, да ће им се непогрешиво упутити и васкрсли праведници и васкрсли грешници, немајући потребе у координатама ни нашег „горе“, ни нашег „доле“.

Патријарх Павле,
Одговори на питања вере и живота

МОЛИТВА

У стању непосредног односа са Богом и Његова се сила осећа као непосредна. Нарочито кад онај који верује тражи помоћ од Њега свестан да му та помоћ може само од Њега доћи. Ако постоје степени нечијег присуства пред нама, најнаглашенији степен присуства има неко кад стоји испред нас као друго лице и када с њим разговарамо. То пак присуство добија и јачи степен кад га осећамо да је отворен нашем позиву. Зато Бога, којем се обраћамо у молитви са надом да нас Он слуша и жели да нам помогне, осећамо пред собом у највишем степену присуства.

Свети Јован Златоусти ту чињеницу објашњава овако: „А кад кажем молитва, не говорим о простој и пуној равнодушности, него која се чини пријежно, са скрушеном душом и усредсређеним мислима. Ова се узноси на небо и доноси исцељење. Јер људска мисао, док ужива у многој слободи, разлива се и распарчава. Но када је нека нижа околност спутава и силно притишће, шаље чисте и постојане молитве на висину. И да би знао да се посебно вршене у невољи слушају, саслушај шта каже пророк: “У невољи својој завапих Господу и услиша ме (Пс. 119, 1)". Загрејмо дакле савест, скрушимо душу сећањем на грехе, да је омекшамо, а не да је одведемо у очајање, припремимо је за послушност, учинимо је трезвеном и да тражећи достигне сама небеса. Јер ништа толико не одгони небригу и раслабљеност, као бол и невоља које прибирају ум са свих страна и враћају га Богу". Тада директно апелујемо на крајњи извор свих сила, који се опитује као живи и не може да остане индиферентан. А тај извор свих сила тражи да му се обратиш свом силом. Потпуни однос између личности и личности однос је силе у позитивном смислу речи, однос осећања који је супротан равнодушности и малаксалости.

Бог нам се јавља у свим нашим невољама, ако желимо да сагледамо наше грехе који им у основи стоје. Веома се често ове тегобе појављују зато што смо заборавили да видимо у свему оном што имамо дарове Божје и да их сходно користимо као дарове према другима. Јер Бог жели да нас учини да будемо дародавци Његових дарова, да бисмо узрастали у љубави према другима чинећи добро. Симеон Метафраст каже да онда када те оставе они који су те хвалили и оговарају те и прогоне, размисли да ти се „то можда догодило по праведном суду и заповести човекољубивог Бога, јер си се показао незахвалним према Њему. Јер што си дао твом Доброчинитељу, то си и узео. И каквом си мером мерио онаквом ће ти се мерити и праведан је Божји суд који је на тебе дошао, душу неблагодарну и незахвалну, који си заборавио на доброчинства Божја. Јер си заборавио на велике и богате дарове твога Дародавца, које ти је подарио“. Кад наиме све добро иде у животу, као и онда када иде лоше, мислимо на нашу одговорност пред Богом за нашу браћу. У оба ова случаја то чини будном мисао у нашој свести на Бога, држи нас у односу с Њим и подстиче нас да мислимо на Њега. И та мисао продубљује наше знање о Њему. У првом случају Бог нам даје дарове, позивајући нас да се с Њим сјединимо као и са ближњима у љубави. У другом случају, кара нас што то нисмо испунили и упућује нас да се кајемо и да учинимо у будућности оно што нисмо учинили у прошлости. У оба нам случаја говори Бог, позивајући нас да му одговоримо кроз своја дела.

Он нам се обраћа и буди нашу одговорност изузетно веома потресно у лицима сиромашних. Он је то сам рекао (Мт. 25, 31-46). Бог наглашава и ставља пред Себе непроцењиву вредност човека; толико је она велика да Он сам Себе поистовећује с њим. Треба да размислимо у тим случајевима, као што Бог тражи од нас, да помогнемо другима, тако тражи од других да нас помогну у случају када будемо имали потребу. „Душо моја, помози обесправљеноме, да би се могла избавити из руке оног који те прогони. И не доцни да га помогнеш да би и теби Бог помогао и избавио те из руку оних који те муче“.

У сваком сиромаху, угњетеном и болесном сусреће нас Христос тражећи да Га помогнемо. У испруженој је руци сиромаха испружена Христова рука, у његовом молећивом гласу, чујемо молећиви Христов глас; његово страдање, због оскудице и унижења у којем га држимо, страдање је Христово на крсту, које му продужавамо. У свему се Бог спушта до нас и објављује нам се. Само то силажење чини очигледнијом Његову тајну која је изнад сваког разума; чини очигледном Његову љубав која надвишује све љубави у свету. Све су околности и лица преко којих нам говори Бог живи и непрестана Његова позивања и Његови облици; прости Бог силази к нама у многоразличитим облицима и стањима, у ствари, у свим видовима и ситуацијама нашег живота. Мада Га познајемо у свему овом, ипак Његова тајна остаје надразумном. Много се болније намеће Божја апофатичка тајна у страдању праведног. Јова је мучила не само болест, него и непознавање њеног узрока. У Јовљевом примеру Бог показује да љубав према Њему и према ближњем треба да прође кроз ватрену пробу стадања.

Протој-ставрофор
др Димитрије
Станилоје

О ЈЕРЕСИ У ПОСЛЕДЊИМ ВРЕМЕНИМА И ХРАБРОМ ИСПОВЕДАЊУ ВЕРЕ

Чедо моје, знај да ће у последње дане настати времена тешка, како говори Апостол. И, гле, због оскудице у побожности, и у црквама ће се појавити јереси и расколи, и као што су предсказали Свети Оци, тада на архијерејским престолима и у манастирима неће бити људи опитних и искусних у духовном животу. Због тога ће се јереси ширити посвуда и преварiће многе. Непријатељ рода људскога дјеловаће лукаво да би, ако је могуће, у јерес увукао и изабране. Он неће одмах грубо одбацивати догмате о Светој Тројици, божанствености Исуса Христа, о Богородици, већ ће почети неприметно да искривљује учење Цркве, које су нам предали Свети Оци од Духа Светога. Довијања непријатеља и његова лукавства приметиће веома мали број њих, они који су најискуснији у духовном животу.

Јеретици ће завладати Црквом, свуда ће постављати своје слуге, а побожност ће бити занемарена. Али Господ неће оставити слуге Своје без заштите. Он је рекао: „По плодовима ћете их познати“, тако и ти по плодовима, то јест по деловању јеретика, настој да их разликујеш од правих (истинитих) пастира. Ти духовни лопови који разграбљују духовно стадо „не улазе на врата у тор овчији него прелазе на другом мјесту“, као што је рекао Господ, то јест, ући ће на незаконит начин, уништавајући насиљем Божје уставе. Зато их Господ назива разбојницима (Јн. 10,1).

Заиста, њихова прва дужност је прогањање истинских пастира, њихово затварање, јер без тога се не може ни стадо разграбити. Зато, сине мој, кад у Цркви видиш поругање божанственог чина, отачкога Предања и Богом установљеног поретка, знај да су се јеретици већ појавили, мада ће можда до одређеног времена скривати своје зловерје, или ће неприметно искривљивати божанствену вјеру, да би боље успели, обмањујући и варајући неискусне.

Прогањаће не само пастире, него и слуге Божје, јер ђаво који руководи јересју не трпи благочашће (побожност). Препознаћеш ове вукове у овчијој кожи по њиховој гордељивој нарави, властољубљу, сластољубљу. Биће клеветници, издајници који свуда сију мржњу и злобу, зато је и рекао Господ да ћемо их по плодовима познати. Истинске слуге Божје су - смирене, братољубиве и Цркви послушне.

Велике притиске од јеретика трпеће монаси, а монашки живот тада ће бити изругиван. Осуће се обитељи, смањиће се број монаха, а они који остану трпеће насиље. Ови мрзитељи монашког живота, који имају само изглед побожности, настојаће да привуку иноке на своју страну, обећавајући им заштиту и световна добра, а претећи изгнањем онима који се не покоре. Од ових претњи малодушне ће захватити велико очајање. Ако доживиш то вријеме, сине мој, радуј се, јер ће тада вјернци, који не буду имали никаквих других врлина, венце добијати само због остајања у правој вјери, по речи Господњој: „**Сваког, ко Ме призна пред људима, признаћу и Ја пред Оцем Својим Небеским**“ (Мт. 10,3).

Бој се Господа, сине мој!, да не изгубиш припремљени ти венац, да не будеш одбачен од Христа у таму најкрајњу и муку вечну. Храбро стој у вјери и, а као је потребно, с радошћу трпи прогоне и друге невоље, јер ће са тобом бити Господ... и свети Мученици и Исповедници са радошћу ће гледати твој подвиг.

Али, тешко у те дане монасима који су се везали за имања и богатство, и који због љубави према комфору буду били ради да се потчине јеретицима. Они ће успављивати своју савест, говорећи: „Сачуваћемо и спасти обитељ (манастир) и Господ ће нам опростити.“ Несрећни и заслепљени, уопште и не помишљају на то да ће преко јереси и јеретика у манастир ући и демони, и тада они више неће бити света обитељ (манастир) већ - голе зидине, од којих ће занавек одступити благодат.

Али Бог је већи од врага и никада неће оставити слуге Своје и истинских хришћана ће бити до краја времена, али ће они бирати усамљени и пуста мјеста. Не бој се невоља, већ се бој погубне јереси, јер она отклања благодат и одваја од Христа. Зато је Христос и заповедио да јеретика сматрамо за незнабошца и цариника.

И тако, крепи се, сине мој, у благодати Христа Исуса, са радошћу хитај у подвиг исповедања и подношења страдања, као добар војник Исуса Христа (2. Тим. 11, 1-3), Који рече: „**Буди вјеран до смрти и даћу ти вијенац живота**“ (Откр. 2,10). Њему са Оцем и Светим Духом част и слава и сила у векове векова. Амин.

Свети Анатолије Оптински (Млађи)

ПРИПРЕМА ЗА ИСПОВЕСТ

Кад почнеш да се припремаш за исповест пре свега испитај своју савест, завири у своје срце. Погледај у којој мери је оно испрљано гресима. Уз Божију помоћ, присети се свих грехова које си учинио после последње исповести, а онај ко се спрема да прими монашки постриг присећа се својих грехова од седмогодишњег узраста.

Провери себе: да нема у теби недостатка вере, наде и љубави; да нема самоуверености, окорелости, раздражљивости, стомакоугађања, малодушности, роптања, униније и других грехова.

Уколико овај моменат покајања остваруш с дужном пажњом у теби ће се неизбежно појавити и скрушеност срца, а ако нема скрушености то говори о окамењеној безосећајности, о мртвачкој хладноћи, значи, душа је у опасности.

У том случају треба читати и сећати се Житија Светих и њихових поука. Они су себе сматрали првим грешницима и с искреним убеђењем вапили Господу: „Никто же согреши на земли от вјека, јако же согрјешил аз, окајаниј и блудниј.“ („Нико на земљи од памтивека није згрешио као ја, бедни и блудни.“) Уколико се будеш равнао по њима и на њих се угледао, сигурно ће се појавити скрушеност и ти ћеш заплакати над собом.

Искрено покајање је почетни степен светости, а хладнокрвност и равнодушност представљају удаљавање од светости, умирање ван Бога. Када благодат дотиче срце и обасјава га са свом светлошћу показује се хаос у души и тада искрено сазнајемо своје грехове, чиреве и ране душевне. Људи који не теже ка благодати погружени су у греховни мрак и не виде ништа у свом срцу, а ако нешто и виде, не ужасавају се, зато што се не пореде са Светима, већ са себи сличнима.

Провери себе и по заповестима Божјим: да не нарушаваш можда неку од њих, а такође и по неким молитвама (на пример, 3. вечерња и 4. пред Причешће).

ДВА ТИПА ОНИХ КОЈИ СЕ ИСПОВЕДАЈУ

Стоји један исповедник на исповести и пред његовим мисаоним погледом протиче цео његов живот. Сећа се и каје: данас се успавао, устао је пола сата касније и није стигао да прочита јутарње молитве, чак је и крстић заборавио да целива... Кајем се, Господе, смилуј се и опрости! Јуче на путу, у брзини умало да преврнем колица с бебом и јако ударих старицу - кајем се, Господе! У току дана сам те и те људе увредио и наљутио речима и делима, хотимице и нехотице, у знању и незнању кајем се, Господе! Милицу сам неправедно казнио, а Јована је била неваљала и заслужила је казну, а ја је чак нисам ни опоменуо - кајем се. Господе, смилуј се и опрости итд. И што се више удубљује у свој живот његово срце постаје све скрушеније. Чини му се да је гори од разбојника, да је гори од блуднице. „Разбојник,“ мисли он, „крвљу је платио свој грех, а ја живим у благостању, а дела ми нису ништа боља од његових. Час једног закачим речима горе него бодежом, час другог убодем као мачем. Разбојник је погубљивао само људска тела, а душе им је спасавао: умирали су као мученици, а ја... јадни људи! Колико их вређам! Час трпе од мене, час од овог-оног, исто тако неразумног као што сам ја... Човек и не жели да чини лоше, а оно само по себи тако испада кад заборави молитву и буде расејан. Ево, на пример, јучерашњи случај... Купио сам жени цвеће, хтео сам да јој честитам имендан, да је обрадујем. Одједном ми у сусрет долази Тања с непознатим младићем. Почех да се правим важан пред њом као дечарац, уделих јој много комплимената и утрпах букет... Јадна, како се збунила... Добро, пред собом могу да се оправ-

дам тиме што је много добра учинила нашој породици и достојна је још веће пажње, а жени сам купио други букет. Али, није ствар у томе! Зашто нисам био тактичан, опрезан, будан?.. Дошла је, јадница, сва у сузама. Каже, младожења јој је направио сцену. Питао је: Ко је то? И шта је то? Нисам знала шта да одговорим...

И увек сам такав, чим направим и корак без молитве одмах је то саблазан за људе, било шта да кажем испада неспоразум... Тешко мени! О, Господе! Само се у Тебе надам! Помози ми да увек чувам молитву у уму. Учини да буде нерасејана, да ђаво не прави од мене своју играчку и да не прави своје сплетке људима преко мене, проклетог.

Господ није осудио блудницу, али су је сви други осудили и хтели да је каменују. Какву бруку је доживела! Какву срамоту, какво понижење! А ја?... Ох! Најнесрећније створење! Сматрају ме побожним човеком, наводе ме као пример за углед, а мене горе од животиње неразумне побеђује похота. Где је моје уздржање? Где је поштовање закона, дана уздржања? Све је погажено грехом сладострашћа. Јадна супруго! Својом пожудом вучем те у ад... Моли се за мене, рођена, слаб сам... О, Господе, спаси нас - како год знаш!

Тешки, пригушени уздаси откидају се из његових груди... Све саме грешке, све сами грехови...

Поштеди, Саздатељу милосрдни, помози да се поправим, јер без Тебе немам снаге ни да помислим нешто добро.

Стоји он тако и осећа искрену скрушеност у срцу. Не примећује како га притискају, гурају, како га газе... Потпуно се удубио у себе, у свој телесни омотач, како се каже, увукао се под кожу ради унутрашњег рада на својој души, на свом срцу, да би их што је могуће потпуније очистио. Из дубине срца вапије: „Спаситељу! Не долазим Ти зато што могу да Ти принесем чврсту, непоколебљиву веру, срце пуно наде и покорности. Не!

Долазим зато што немам ништа, што сам постао убог и што бих желео да се поново обучем у одећу светлу, у одећу чистоте. Трпим хладноћу и жеђ, и само Ти можеш да ме наситиш хлебом живота и да ме напојиш извором живе воде. Господе, не остављај ме. Снаго моја! Похитај ми у помоћ!"

Стоји он као свећа пред Богом, каје се, осећа скрушеност, усрдно се моли жалећи што је служба брзо прошла. Желео би да продужи богослужење. Не жели да се растане од храма. Овде је тако лепо, лако и радосно! Овде осећа близину Бога, Мајке Божије и Светих, који га живим очима гледају с икона нежним и охрабрујућим погледом.

Овакво покајање увек бива плодотворно. Оно доноси много-много добрих плодова и исправљање живота. Човек све сигурније иде лествицом врлине и овакви верници достижу чистоту и светост живота као Преподобни Јона и Васа Псково-Печерски и њима слични.

А други исповедник стоји на исповести и мучи се душом и телом. Он не зна шта је унутрашњи рад на себи. А зашто не зна? Па зато што не жели да зна! Зашто, каже, да се оптерећује сувишном бригом? Човек веселије живи кад не мисли о греховима (по његовом схватању). И сва његова брига на исповести се састоји од тога да одгурне од себе све и да сам комотно стоји, да се наслађује празним, греховним помислима, маштањима или је у мислима оптерећен стварима из земаљског живота, само не молитвом.

Богослужење му тешко пада. Дошао је у храм да би се исповедио и причестио Светим Христовим Тајнама испуњавајући спољa дужност православног Хришћанина, а не због унутрашње жеље срца. Није навикао и тешко му је да стоји у цркви, ево га где ропће: „Зашто свештеник отеже и не почиње исповест? А што си ти прва стала? Дошла си последња! Мали, што ти овде стојиш? Ти немаш грехова!“

Шта ће овај јадни човек добити од исповести? Ако не осети скрушеност срца због својих грехова испуниће само обред, али ће као и раније бити далеко од покајања и из храма ће отићи с истим оним тешким хаотичним осећањем с којим је дошао у храм: остаће необновљен и неисцељен.

Искрено кажем, Д., жао ми је оваквих људи као што је човеку жао потпуно слепих људи. Међутим, телесно слепило је пролазно, као што је пролазан наш живот на земљи и зато није толико страшно и опасно као духовно слепило које заувек упропаштава душу.

Схиигуман Сава
Псковско-печерски

Монах Серафим

ЧУДНИ СУ ПУТЕВИ ГОСПОДЊИ

(наставак из прошлог броја)

Свети апостол Павле говори хришћанима: *Ми не ратујемо противу крви и тијела, него противу поглаварстава, и власти, и господара таме овога свијета, противу духова злобе у поднебесју* (Еф. 6,12). Та битка је страшна! Она је – на живот и смрт. Посљедице те битке морају бити или наше вјечно спасење, или наша вјечна пропаст.

Будући заражени љутом мржњом према људском роду, духови злобе воде ту битку с највећом озлојеђеношћу и са адском умјешношћу. Свети апостол Петар каже: *Супарник ваш ђаво као лав ричући ходи и тражи кога да прождере* (1 Петр. 5,8). Међутим, оне који уистину љубе Бога пали ангели ни на који начин не могу да одлуче од Њега (в. Рим. 8,38), иако улажу све напоре како би савршили одлучење, у којем је садржана наша пропаст. Да би се супротставио духовима злобе и да би их благодаћу Божијом побиједио, човјек тачно треба да зна ко су они, треба тачно да познаје начин борбе са њима, као што треба да зна и услове побједе и пораза.

Духови злобе су пали ангели. Бог их је створио заједно са осталим ангелима; створио их је као непорочне, добре и свете, обдаривши их многим природним и благодатним даровима. Међутим, духови су се помрачили гордошћу и сами себи приписали обиље способности, изузетне особине, па чак и саме благодатне дарове. Искључили су се из реда створења, сматрајући се самобитним бићима и заборављајући на своју створеност. На тој несрећној основи погазили су своју свештену обавезу према Богу – Створитељу. Таквом преузношењу и самообмањивању привукао их је један од главних ангела којег свети пророк Језекиљ назива херувимом и којег сви светитељи уопште прикључују вишим ангелима.

Тај херувим је толико огрезао у преузношење и гордост да је себе сматрао једнаким Богу, отворено се побунивши против Њега (Ис. 14,13-14), и поставши Његовим противником и махнитим непријатељем. Духови, који су одрекли послушност Богу, збачени су са неба. Они пузе по земљи и испуњавају простор између неба и земље. Због тога се називају ваздушнима или онима који живе у ваздуху; сишли су и у ад, у унутрашњост земље. О свему томе свједочи *Свето писмо* (Ис. 14,12-15; Еф. 6,12).

Број палих духова је веома велики. Позивајући се на свједочење Апокалипсе (12,4), неки тврде да се читава трећина ангела изложила паду. Пали су и многи од виших ангела, што се види из горе наведених ријечи апостола Павла. Он управо њих и назива поглаварствима и властима.

Глава и кнез царства таме, састављеног од палих духова, јесте пали херувим. Он је почетак, извор и пуноћа зла. Превазилазећи својим способностима све остале пале ангеле, он их превазилази и својом злобом. Природно је што духови, које је он привукао и који су му се својевољно потчинили, од њега стално морају да позајмљују зло, па према томе и да га служе.

Препуштајући на вољу палим ангелима њихову жељу да живе у злу, Бог, према свом свемогућству и према својој премудрости, која бесконачно превазилази разум најразумнијих створења, не престаје да буде њихов врховни и суверени владар. Они се налазе у вољи Божјој као у нераскидивим оковима и могу да извршавају само оно што им Бог допусти да изврше.

Као замјену за пале ангеле, Бог је створио нову разумну твар – људе. Настанио их је у рају, који се налазио на нижем небу и некад био под управом палог херувима. Рај се нашао под управом нове твари – човјека. Сасвим је разумљиво што је нова твар постала предмет зависти и мржње палог ангела и палих ангела. Одбачени духови, руковођени својим кнезом, одважили су се да преваре новостворене људе, да их учине заједничарима свог пада и својим истомишљеницима, да их заразе отровом свог непријатељства према Богу и у томе су и успјели.

Иако преварен и обманут, човјек је својевољно одбацио послушност Богу, својевољно се сагласио са демонском хулом на Бога, својевољно је ступио у општење са демонима и потчинио им се. От-

пао је од Бога и од збора светих духова, којима није припадао само душом, него и својим духовним тијелом и по души се приближио палим духовима, а по тијелу бесловесним животињама. Злодјело које су пали духови извршили над људима коначно је одредило судбину палих ангела: милост Божја је коначно одступила од њих и они су се утврдили у свом паду.

Духу (= палом духу, духу злобе, палим ангелима) је суђено да пузи у искључиво тјелесним и вјештаственим помислима и осјећањима! Дух није у стању да се уздигне са земље! Дух не може да се узвиси ка нечему духовном! Такво значење према тумачењима Светих отаца има пресуда коју је Бог изговорио над палим ангелом након што је пали ангео новоствореног човјека погубио вјечном смрћу: *На трбуху да се вучеш и прах да једеш до својега вијека* (Пост. 3,14), – изрекао је Бог демону.

Иако се послије свог пада човјек придружио палим ангелима, његов пад је, по начину на који се догодио, имао сасвим другачији карактер него пад ангела. Ангели су пали свјесно и намјерно, сами су у себи створили зло. Извршивши један преступ, они су се разјарено устремили и на други. Из тих разлога они су се у потпуности лишили добра и преиспунили злом, имајући зло као своју једину особину. Човјек је пао несвјесно, ненамјерно, будући преварен и обманут; из тог разлога његово природно добро није уништено, него се помијешало са злом палих ангела.

Међутим, то природно добро, будући помијешано са злом и затровано злом, постало је непотребно, недовољно и недостојно Бога, Који је цјеловито и најчистије добро. Човек најчешће чини зло мислећи да чини добро, не видећи, услијед помрачености свог разума и савијести, зло које носи маску добра. Пали духови чине зло ради зла, налазећи насладу и славу у творењу зла.

Према Својој неизрецивој доброти, Бог је палом човјеку подарио Искупитеља и искупљење. Међутим, и искупљеном човјеку је остављена слобода, на основу које ће или искористити даровано искупљење и вратити се у рај, или ће искупљење одбацити и остати придружен скупу палих ангела. Вријеме које је додијељено човјеку да изрази своју вољу јесте цјелокупан земаљски живот. Човјеку је искупљењем враћено општење са Богом; међутим, да би слободно изразио своју вољу, њему је препуштено да живи у том општењу или да га раскине; њему није одузета могућност општења са палим духовима, општења у које је он својевољно ступио. При таквом, колебљивом положају, који човјека прати кроз цијели земаљски живот, благодат Божија, уколико он то хоће, не престаје да помаже до самог тренутка његовог преласка у вјечност.

Међутим, ни пали ангели не престају да улажу све напоре да би га задржали у општењу са собом, у греховном и свом ропству, у вјечној смрти и пропасти. Одбачени дух је често покушавао да искуша чак и свете мученике и преподобне оце, и то након што би извршили велике подвиге, пред само њихово окончање, у виду, да тако кажемо, небеских вјенаца. Потпуно је исправна мисао коју налазимо код многих Светих отаца, а према којој се монах (сваки хришћанин) све до самог гроба налази у опасности да буде изложен неком искушењу, не знајући одакле ће оно и у ком облику искрснути.

Света црква нас учи да сваки хришћанин приликом Светог крштења од Бога добија Светог ангела – чувара, који га невидљиво чува, поучава га сваком добром дјелу током васцијелог његовог живота и опомиње га на заповијести Божије. Исто тако и кнез таме, желећи да читав род људски повуче у своју пропаст, додјељује човјеку једног од својих лукавих духова који, свуда слиједећи човјека, настоји да га увуче у сваки вид гријеха. Због тога су хришћани дужни да непрестано бдију над собом, да буду опрезни и у страху од свог непријатеља и убице и да истовремено стално обитавају у храбрости и бодрости које потичу од увјерења да се у њиховој близини непрестано налази њихов силни помоћник – Свети ангео...

Уколико вријеме које нам је дато за покајање и задобијање блажене вјечности буде потрошено на привремена занимања и стицања, оно се неће дати други пут и његов губитак је ненадокнадив; његов губитак оплакиваће се вјечним и бесплодним сузама у паду. Уколико за вријеме земаљског туђиновања човјек не прекине општење са (палим) духовима,

наставак на 51. страни

ТВРДА ДУША

Читаво поље се обично причешћивало на Цветнице код Свете Руке. Све младо и снажно, невесте и младожење, девојке и момци, и све што је волело да се нагизди и у ново одене, тога је дана на томе месту имало свој сабор и долазило у веру, толико тешко одржавану за Турака у зулуму, кад су цркве биле ретке, а још ређи попови. Но Цветнице су биле нарочито дечји сабор. Као што се по утврђеном обичају у Призрену девојке причешћивале само тога дана, тако је и код Свете Руке довођен сав подмладак, сва мушка и женска деца да се причесте и покажу у новим одећама и виде своју родбину и својту. Тога дана се показивало имовно стање и поноситост домаћина и очева, златне руке нежних и сујетних мајки, које су, освештано и право, желеле да њихова деца имају најлепшу сају или увијанку, најкитњастије врнчанице на опанчићу и најурешенији сарајевски ножић за појасом...

Међутим, старији и брижнији причешћивали се на Велики четвртак код Црквина, на једном старинском дубљу и гробљу изнад Ибра. Остало тако од давнина. У том гају је једна дуга нетесана плоча, која, кажу и уверавају, покрива гроб Радича Брђанина, који се ту распорио мачем по причешћу своје војске, сазнавши да је Косовска битка свршена и царство изгубљено. Ваљда да би га покајали, време је развалило цркву коју је тај војвода на брзину подигао да би Брђане причестио, а стари и озбиљни људи увели обичај да се ту причешћују: некако им се све чинило да из дана у дан задоцњавају на то клето Косово, које окрћкује да поново дође... Ето, у то дубље из Свете Руке тога дана доносио готову причест у великом оловном путиру стари поп Дробњак, омален и сух као испосник, заносно фанатичних и злих зелених очију, а праведник као светитељ.

Намргођено би спустио покривен путир на разваљени олтар, плачући и јекћући као да није при себи. И причитавајући нешто уз то. Сељаци су у страху само могли чути царево име и његових војвода и покоји јаснији вапај за спасење „рода твојего, Господи, крстоноснога“, па би онда грановесно шчепао путир и почео причешћивати, час се молећи и благосиљајући, час опет некога тешко проклињући...

- Бог и Света Рука... Бог и Она!

То је његово мрморење, то тајанствено проклињање некога кога је он тешко ненавидио, позивљући у прекидима Господа да наложи своју осветничку руку на „његово“ дело и колено довека, мешало би се до краја причешћивања са умилним помињањем оних којима пружа ложичицу светиње и хоће да их у исто доба благослови. Сељаци су знали кога он то проклиње, па су ћутали да њихово објашњење не би чуо турски чауш, који је на сабору одржавао ред.

Овако се и овде причешћивало и село старе Ристосије Бањове. Најкрупније бабе у крају, родом негде из Бишева, велике домаћице и тешке мученице. У њену кућу, снажно скућену и богату, ударио изненадан стравичан помор од велике красте.

Изгубила она старца, четири сина, три снахе и много старије унучади, све за неколико дана. И остала са једном ослепелом у болести снахом и петоро-шесторо унучади, готово све мушком. Па запела опет на чудо. И мимо свет. Да очува кућу и децу, да одржи и обради имање, да сачува стада и све као што је дотле било. Кукала би па се разбирала да би се појурила на Пештерац, на трг да прода и купи као какав највичнији домаћин, на сеоска крста да спусти врч пића, погачу и тепсију, па да се брзо упути горе у планину и види своју стоку и своје сирочиће са најмљеним приставама.

Прошле су неколике године. Околина опет, а изненађено, виде да је ова жена јача од сваког бола и свих невоља. Њена снага као да

беше помахнитала, као код какве љуте пројгоре, а не утучене несрећом самохранице. Уместо да се скљука под тегобом, она се некако све више исправљала и пркосила сваком напору. Па није осетно ни остарила, иако су године биле ту. Само јој лице посурило као стена и добило оштрије потезе подвижнице и брижнице. Цела се њена појава некако стврднула, спекла и ојачала као да се припрема да остане на векове, а не само да подигне унучад. Људима се чинило да јој се старачко тело на неки тајанствени начин и по некој необјашњивој заповести претвара не у срчевину, но у право надо. Ко зна, мислило се, дочекаће ова тврда душа и боље дане, и обрадоваће се свакако пре него што пође на истину...

И овога дана, на Велики четвртак, Ристосија Бањова бејаше подранила. Не беше стигла да о Цветницама пошаље децу к Светој Руци на причешће, па је хтела то да учини данас; Црквине су јој близо, ту одмах испод села, унучад могу сићи и вратити се натраг, а да их она посматра са помола испред куће. Уосталом, деце на причешћу неће бити, те јој њена сирочад не могу бити прекорна, нити ће сравњивати своје одеће са оном бољом и богатијом. Па опет... Као да јој по кући редује девет снаха и као да у њој све пева, она весело и теполећи једном до једном, све их редом окупа и стаде облачити у чисте рубине, у нове одеће, у спремљену обућу. Деца се почеше радосно загледавати, а кад најмлађи унук поче да се мршти што му око чланка увија вунене обуваче, она готово на чаробан начин нађе и за њега нове ремене и намести му их кроз жаовице:

- Ево... Купила бака и теби... Не љути се... Знаш, стара баба па заборавила... Неарно јој било и напокон!

Најзад их изведе пред кућу, поврста као крстоноше у поворку и најстаријем унуку пружи торбу са погачом у чистом канавцу, у коју беше метнула на свакога по печену рибицу и по једно јаје да дарују попу. Пружи му и пару да спусти старцу на књиге кад се причести. Па му онда изведе из куће слепу мајку и додаде да и њу поведе.

- Пођите и срећно вам било! - рече им. - По причешћу идите на наше мјесто и заложите се, ваља се... Поједите мало по кући, да би´ и ја могла сићи до Црквина...

Бејаше већ подне кад она стиже да изиђе из куће и пође низ ливаде ка Црквинама. Да и она одужи свој дуг према својој души. Није могла раније док све не посвршава по кући и тору, докле све не среди. Пошла низ ливаде крупним уједначеним кораком. И примирена у души као свако снажан ко је до краја испунио своју дужност. Окупана, прибрана, пресвучена. Белу повезачу на глави повезала упреденом црном шамијом, преко чела, изнад мрчна дубоко исечена јелека навукла дуг старински зубун. Грло јој слободно, разрез кошуље на прсима незакопчан: заслужне мајке по обичају не крију светињу дојке, а то је право у крају тешко стећи... Она иде на причешће и уверена је да је правилно учинила. Или она или нико. Са свећом уз сухи босиљак она се спушташе ка Црквинама, запињући да јој поступ буде поузданији било и лажно, јер зна да је одоздо са сабора већ гледају и мере. Не би хтела да је жале и да помисле да је изнемогла. А стварно је већ онемоћала: као стрела поткосила је пређашња слика кад јој је најстарији унук водио слепу снаху за поворком тужне сирочади...

Кад стиже на дубље, она спази како попо већ седи у врху једне совре са чибуком у једној и већом чашом крушковаче у другој руци. Она се следи. Значи, одоцнила је, причешће је свршено, а чекати до другога Великога четвртка - ох, тешко њој, може још стићи на онај свет без покајања и причешћа...

Њој се та помисао учини као већ готова могућност, те се још

више збуни. Али навикла на борбу, научена да се труди и савлађује, она опет приђе попу, пољуби га у руку и смерно изусти:

- Да ме причестиш, попо!

- Ене, да те причестим! Виђи ти ње!

- Да ме причестиш, молим ти се!

- Како да те причестим после чибука и ракије?

- Тако, одоцнила сам, нијесам могла да стигнем раније, опростиће ми Бог...

- Но не мени, чујеш ли, нијесам ја говедар, но вршим закон!

- Али, попо, умријећу!

- Нећеш, човјече, ваљда...

- Хоћу, знадни, и то без закона...

- Ходи, јадна, да ти дам чашу ракије, а Васкрс није далеко, па доћи у Свету Руку. Не могу данас.

- Е ваистину, не могу ни ја више чекати! Видим, а ти знадни!

Онда се лагано окрену и уђе у црквину, припали свећу и пољуби сваки мрки камен где је био олтар, па смерно назатке изиђе и пође к једном дубу баш изнад гроба Радича Брђанина. Исправивши се уз њега још једном, врло снажно, она погледа по сабору на све четири стране, па се спусти на његове жиле и услони уз дебло. Затим срамежљиво и пристојно подви под себе своје широке запреге, метну обе руке у крило, погледа пут свога села и дубоко дахну, зарорившши као да се гуши. Кад јој притрчаше, Ристосија Бањова беше променила светом!

Григорије Божовић

КАКО ТРЕБА ПРИМАТИ СВЕТУ ТАЈНУ ПРИЧЕШЋА

Да бисмо достигли циљ с којим приступамо овој божанској тајни, треба да имамо извесна нарочита расположења, да предузимамо извесна нарочита дела и нарочите мере и то неке пре, неке за време, а неке после причешћа.

Пре причешћа треба кроз тајну покајања и исповести очистити себе од сваке прљавштине греха и испунити оно што на исповести нареди духовни отац. Томе ваља додати и чврсту и свесрдну решеност да ћемо убудуће свом душом, свом снагом и свом мишљу служити само Господу Христу и чинити само оно што је Њему угодно.

Када зажелиш да примиш ову тајну, почни још уочи тога дана, или још раније, мислити како Спаситељ силно жели да Му примањем ове тајне даш место у своме срцу.

Та је Спаситељева жеља толико велика да је никакав ум не може потпуно појмити. Да би то ипак колико толико схватио, потруди се да дубље урежеш у ум ове две мисли: прво, да Бог жели да буде у заједници са нама, као што сведочи сама света Премудрост када говори: Милина ми је са синовима људским (Прич. 8,31) и друго да Бог силно мрзи грех пошто му он смета да се сједини са нама.

Изјутра, пре светог причешћа, пређи летимично све погрешке које си учинио од прошлог причешћа до сада. Сети се како си без страха и са каквом заслепљеношћу све то чинио и застиди се што си своју похоту стављао изнад воље Божје. Ипак, не допусти себи да се изгубиш у тузи и одбаци од себе свако очајање. Ето, дуготрпљиви Господ, примајући твоје покајање и готовост да од сада служиш само Њему, опет ти долази и улази у тебе да би Својом неизмерном добротом испунио тежњу твоје неблагодарности и маловерја. Приступи Му са смиреним осећањем недостојности, али и с пуном надом, љубављу и преданошћу.

Како и на који начин? Изгоњењем из срца сваке мисли о ма чему тварном и затварањем врата срца да у њега не уђе ништа и нико осим Господа.

По причешћу светим тајнама уђи одмах у унутрашњост свога срца и поклонивши се тамо Господу с побожном смиреношћу реци Му: „Ти видиш, предобри мој Господе, како на своју пропаст лако падам у грех и какву снагу има нада мном страст која се са мном бори и колико сам немоћан да се ње ослободим. Помози ми и дај снаге мојим немоћним напорима. Или узми Сам моје оружје, бори се место мене и уништи мог непријатеља“.

Свети Никодим Аѓиорит

ИСТИНСКА СРЕЋА ЈЕ У ВРШЕЊУ ЗАПОВЕСТИ БОЖИЈИХ

...Богати одлазе из овога света исто као и сиромашни: богаташ из Јеванђеља је умро исто као и сиромашни Лазар, који није имао ништа, ни комад одеће ни парче хлеба. Према томе и богати и сиромашни умиру, о чему пророк Давид пева: „Богатство пролази и зато му не предај срце своје“. Ако богатство пролази као што протиче река, немој му предавати срце своје, јер неће остати. Богатство, дакле, не доноси никакву срећу човеку.

Богатство које се непоштењем стиче

Знао сам двојицу врло богатих људи из мога завичаја, који су стекли велико богатство уз велики труд и борбу, али служећи се притом непоштеним средствима: отимањем, лоповлуком, лихварењем и другим лукавштинама. Они су склапали уговоре и споразуме са сиромашнима, да би им потом отимали винограде, поља, домове, чак и стоку ако ови не би на време вратили зајам који би им давали. Стекли су богатство и веома се обогатили, али и поред тога, нису били срећни. Касније су обојица умрли. Када је први умро, ови су га проклели, јер не само да се неправично односио према сиромашнима, већ ниједном сиромаху никада није хтео дати ни корицу хлеба. Када је умро, све богатство које је поседовао умрло је са њим. После три године његови остаци су били премештени у други гроб: када је гроб отворен његово тело је било потпуно неиструлело због баченог проклетства. Његово тело се није распало, али је било потпуно црно, а његова уста отворена! Језик му је испао из уста а руке су му биле у положају као да је нешто хтео некоме да отме. Људи који су ово видели су се престравили и разбежали.

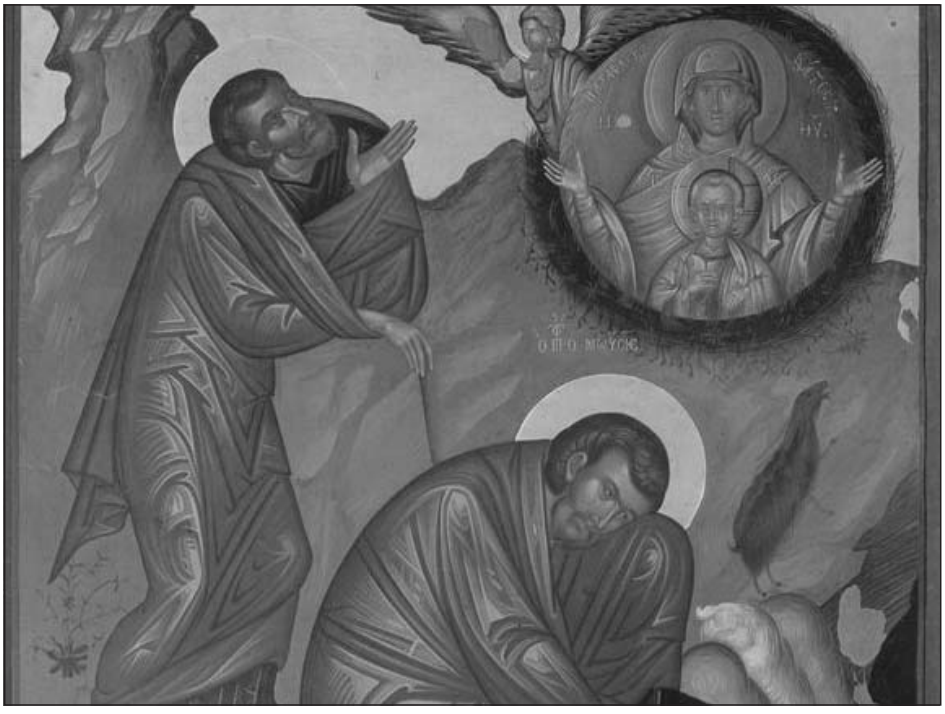

Његови синови - које није васпитао и научио Божијем путу, као ни испуњавању заповести Божијих, већ само томе да теже богатству, узели су његово богатство и расули га на разврат, коцку и забаву. Врло брзо су пали у сиромаштво.

Један од његових синова је брзо изгубио све своје наследство на картама. Напустио је родни крај и отишао у Атину да би се тамо картао са великим картарошима, где је за кратко време изгубио све и остао без игде ичега. На крају је извршио самоубиство, пуцајући у себе из пиштоља. Тако је изгубио и живот и душу.

Други син се одао развратном животу и трошењу новца. Убрзо је телесно оболео од многе распусности. Оболео је од турберкулозе и сифилиса, и умро без једне једине драхме.

Трећи син, који је био мој школски друг, такође је завршио на жалостан начин. Просио је по улицама, тражећи од пролазника да му уделе коју драхму или цигарету.

Ниједан од ове тројице богаташевих синова није марио за сиромашне, трудећи се да, макар на тај начин, људи некако опросте њиховом оцу. Ниједан од њих тројице

це није дао да се служи ни једна једина Литургија за покој душе њиховог оца. Нису учинили ништа. Тако, не само да се њихов отац није усрећио својим богатством, већ је својим богатством унесрећио и своју децу.

Када су ископали богаташево тело и видели да се оно због многих проклетстава није распало, људи су се сложили да треба позвати митрополита да над његовим телом прочита разрешне молитве, да би се оно могло распасти. Митрополит је дошао и клекао код гроба, прочитао молитве над богаташевим телом и онда су га поново сахранили. Међутим, када је, после две или три године, тело било изнова откопано и даље је било у нераспаднутом стању. Један од његових синоваца, лекар по занимању, рекао је да је, наводно, састав земљишта у гробу такав да тело не може да се распадне, и да би га, зато, требало сахранити на неком другом месту.

Тада су неки људи из његовога града одлучили да богаташеве остатке баце у море, будући да земља није хтела да га прими. Ставили су га у чамац, завезали му огроман камен за врат да би потонуо на дну мора. Потом су га бацили у воду. Али, ни море није хтело да га прими: море га је следецег дана избацило на обалу, заједно са каменом везаним око врата. Становници тог села су узели камење и затрпали његово тело, говорећи: „Анатема души његовој“... И становници других села су пролазећи тим путем бацали камење на њега, бацајући проклетство на његову душу. Један богаташ из тог села ме је, када сам једном приликом био тамо, одвео у своју кућу и понудио ми гостопримство. Следећег дана смо отишли у мали цркву посвећену Св. Георгију. Пошто смо целивали иконе, изашли смо из цркве и он ми је дао камен. Упитао сам га: „Зашто сте ми дали овај камен?“ А он ми је одговорио:

„Узмите га сада, а касније ћу вам рећи зашто“. После извесног времена, наишли смо на гомилу камења и он ми је рекао: „Ово је анатема за Н. Н. (поменутог богаташа) и свако ко прође овуда баци камен на њега и анатемише га“. Задрхтао сам када сам ову чуо и узвикнуо: „Шта то причаш! И ви сте ми неки хришћани! Човек је умро пре толико година и добио по делима својим. Зар још морате уз то још да га и анатемишете? Црква и Христос нас уче да волимо непријатеље своје и да се молимо за оне који нас прогоне и муче“. Одбацио сам камен на страну, што је и он учинио. Уверио сам га да је то што чине грех и рекао му: „У недељу иди код свештеника, јер ја нећу моћи да будем овде, и реци му да одслужи парастос за овога човека. Опростите му. Сваки човек ће бити прослављен или понижен у складу са својим делима. Али, будући да то није учинио ниједан од његових синова, ми имамо дужност да му одслужимо парастос. Сву су га анатемисали, а сада сви треба да му опросте. Бог тражи од нас да праштамо и непријатељима својим. Сам Христос, чак и када су Га разапели, молио се за оне који су Га разапели говорећи: “Оче, опрости им, јер не знају шта чине“ (Лк 23:34). Оно што радите је велики грех и морате се покајати и опростити му“.

Како сам касније сазнао, они су му одслужили парастос и престали да бацају камење на његов гроб и да га анатемишу.

Какву је, дакле, срећу стекао својим богатством себи овај човек? Мислио је да ће усрећити себе и своју децу својим богатством, али је потпуно пропао. Према томе, богатство не доноси никакву срећу. Не би требало тежити стицању богатства, нити желети нити се много бринути о стицању богатства. Господ нам говори: „Не сабирајте себи блага на земљи... него сабирајте себи блага на Небу, где ни мољац ни рђа не квари, и где лупежи не поткопавају и не краду“ (Мт 6:19-20). Господ нас учи да стичемо себи благо на Небу, где оно не пролази и не нестаје, већ плодоноси небеском срећом, чашћу, славом и Царством Небеским....

Старац Филотеј Зервакос

ПОСЛЕДЊИ ЈУНАК

У Ковачима, доле на самој Чечевској ријеци, поред безбројних воденица поточара, и сад постоји једна почађала кошара на рогљевима, сламом покривена и плотом за пораст човечији у висину ограђена, какве су архитектуре све колашинске јавне зграде: ханови, крчме и мутавџинице. Дугачки хрбат њен на неколико места угнуо се унутра попут какве неравне планинске вериге, те ове заседлине јасно сведоче да су срчеви стубови, као ребра распоређени дуж целе зграде, и букове проштине већ почеле да се подају немилосрдну времену, које се бездушно окомило на ову посрнулу кривачу, као да је она тамо нека Алхамбра, а не бедна колашинска слемењара са једним вратима и без иједнога прозора.

Сад се у њој с мене на уштап појављује Трајко Чешибаба да којему кирацији намернику изатка торбу или попруг, а најчешће да са Суљом Циганином, такође мрзовољним посленником, ухвати на раскрсници заседу, којом приликом испроси од путника по цигару дувана или гутљај ракије. Но ако се нађе когод залишнији и бољега срца да и сам застане и поред њих двојице прекрсти ноге, и још из оближње крчме поручи оканицу крушковаче, тај ће као потмули одјек чути дирљиву историју ове Трајкове мутавџинице.

... До пре петнаест година ова кошара била је као неко свештено збориште за читав ред колашинских села. Она је била школа и ту је учитељевао даскал Милија Глухаћ, најученији човек својега времена.

Раније заједно са Андријом Поповићем он бејаше од старих даскала примио школу при цркви у Дубоком Потоку, те ту спремаху

младиће за попове и калуђере за два колашинска манастира, па често и за друге околине. Њихов је посао ишао врло срећно, тако да је сваки кмет имао ђака да му води порезничку бележницу, а често се на дечански распев уз ралицу, на прелу или косидби разлегала црквена песма по колашинским врлетима и долинама с обе стране Ибра. Чак нимало није било чудновато да се чешће чује наизуст изговорена покоја цела катисма јудејске царске поезије... Народима ових двају учитеља Колашин се напослетку толико просвети да су већ и чобани по пропланцима и бабе са унучадима говорили пословачки, тако да су попови и ђаци ради својих интимних ствари дужни били намишљати нову систему ученога језика који прост свет не би могао разумети.

Тако је текао златни век у Дубоком Потоку док за несрећу не дође митрополит Мелентије, којему не беше по вољи ова невиђена сеоска академија, а још кад виде писане букваре, часловце и псалтире, плану, растера ђаке и са олтарскога прага прокле Милију и Андрију.

- Јеретици! Ко је сос њи да нема мој благослов и моја молитва... Вера ће да опогане... Да су анатема, анатема! Стоје то: секој селанин књига да знаје, а? Демек ја сос моји попови говеда да пасем, а?! У-у! Анатема!

Владика љутито као ветар пројури кроз Колашин, никога не благосиљајући, као да пролази кроз поганско место. Народ задрхта. Андрија од бруке и срама кроз неколико дана умре, а ђаци се куд који разбежаше као некад њихови по послу преци из Моравске.

Само се Милија Глухаћ не побоја владичине анатеме. Он мирно задену за појас свој жути од туча дивит, напуни торбу књигама и пође да као апостол каже народу да владика није у праву, да он то чини зато што је Грк и да тражи себи друго склониште где би могао продужити рад. Народ му вероваше, али га попови и кметови не оставише да оснује школу ни у једном већем селу. И манастири му затворише врата. Његов пророчки изглед, дубоке огњевите очи и испијено лице уливаху

страх код првих људи, те мишљаху даје опасан гатар и бунтовник, којега се ваља клонити.

Тако остављен и посрамљен готово, дође он у Ковач, где му се жива путна раскрсница учини згодна за место његова рада. Зато и намисли да ту оснује нову, своју Кутмичевицу, свој Охрид. Милија приђе Трајкову оцу, који у овој кошари рађаше свој мутавџијски занат. Уортачи се са њим да у истој згради оснују мало трговине за сеоску потребу, која им убрзо пође добро. А кад се Трајков отац упознаде са њим, кад виде да је човек поштен и паметан - дубок од књиге, поче га у свем слушати, боље и више него својега законика, који му често свети водицу и реже колач. Милија то опази, па га згодном приликом поче приволевати за свој заветни план.

- Књига нам је, мој добрићу драги, име и вјеру дослије сачувала. Ето, ова књига што је ја у торби својој носим... Ова што се још помало чува у Дечанима и Пећаршији, а коју наши непријатељи не воле. Владика, зато што је Грк, хтио би да све буде слијепо, мој брате, па да њему само бива слатко и масно, а ми да као стока живимо и изгубимо име своје... Не, ришћанине мој и Србине: тешко народу без књиге и вијела! - говораше он често старому Чешибаби, посвећујући га у свој план.

И освоји чудновати дубокопоточки даскал.

Углавивши с мутавџијом, он опет пође по селима и прикупи мало одраслију децу, па их доведе у ову кошару на мутавџијски занат и на књигу. Дању ђаци пређаху и ткаху, а ноћу и кад не беше навале, учаху. Милија беше дивно распоредио: букварци пређаху кучину за губере и срицаху аз-буки-аз-ба, часловчари пређаху потку за вреће и торбе и учаху се писању, а псалтирци изучаваху катисме напамет, пређаху основу и ореће; кад би мајстор Живан одмарао се, седаху за разбој. Тек

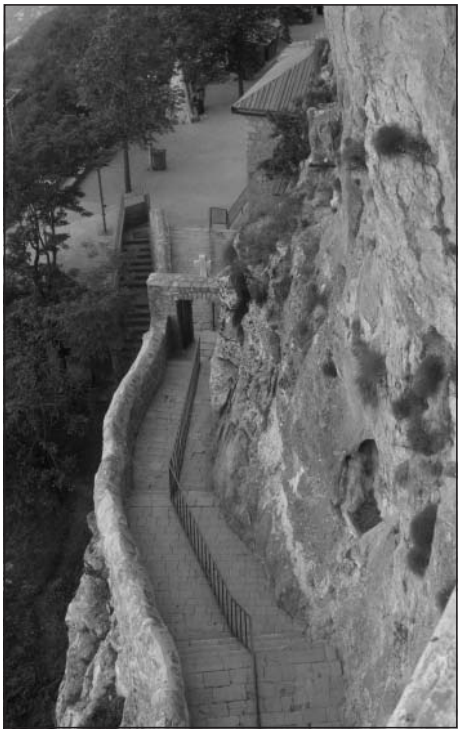

они који учаху требник, правило и црквено појање дечанско имаху право да под Милијиним руководством преписују букваре, режу пера, преслишавају млађе и посвећују се у највише тајне мутавџијског заната.

Осим тога, Милија их учаше да повезују књиге, шију за попове камилавке, граде за куће поскуре и крстове, ложице и совре с нарочитим хришћанским обележјем за славе и Божић.

Све ово учини те привредна страна овога чудноватога општежића беше на доброј основи, што још јаче поче да привлачи пажњу околних сељака, тако да су учитељ и мајстор дужни били подићи још једну колибу за становање.

За петнаест година својега рада овде Милија беше толико успео да је свет на њега гледао с дубоким поштовањем. Он већ имаше три попа, два калуђера и безброј својих ђака по манастирима и у кметовским редовима, осим неколико добрих мајстора, који отидоше у своја села, основаше радње и из поштовања према школи и учитељу својему увек ношаху црно одело и фесове на прекор обичају. И сад се прича по Ковачима да се у то доба готово затреше гуске по околним селима од силне потребе пера у Милијиној школи!

И баш кад ковачка академија беше на врхунцу своје славе, чу Милија да се отворила нова школа у Дубоком Потоку; дошао нов учитељ у швапској одећи, донео нове књиге, српске, у којима пише онако како се у народу збори. Милији се разведри чело кад чу да ђаци за два месеца науче читати и писати и сваку књигу, писану или печатану, проучити. Он беше толико узбуђен да је често по читав дан као стена немо седео на прагу своје школе. Други пут би се раздрагао па сав блажен причаше својим ђацима како он зна да је у Србији изишла нова књига, српска, која је од Светога Саве, али је била све дотле сакривена тамо у Херцеговини у неком манастиру.

наставак на 48. страни

СВЕТИТЕЉ

Светитељ својим самодаривањем Христу, заједницом са Њим, а кроз Њега са свим људима, на начин слободан од сваке мисли скривеног интереса, обнавља потпуно своју човечанску природу.

Али како се то показује конкретно? У светом човеку ништа не постоји тривијално, ништа грубо, ништа ниско, ништа афективно, ништа неискрено. У њему се пројављује на највишем степену узвишеност, осећајност, отвореност, чистота, страх, пажња према тајни ближњих, толико својствене људској природи, јер их доноси (прима) због свог јединства са највишим Лицем. Он примећује душевна стања других и чува се од свега што би им штетило, иако се не плаши да им помогне у превазилажењу њихове слабости. Он чита најмање наглашену потребу других и испуњава је спреман, али и њихове нечистоте било колико марљиво скривене, извршујући дело очишћења, баш изузетном силом своје чистоте. Из њега стално зрачи дух даривања, жртвовања за све, без икакве бриге за себе, дух који загрева друге и даје им извесност да нису сами. Он је невино јагње спремно за свесно саможртвовање и непокретни зид који нуди нелажну помоћ.

Па ипак, не постоји нико смернији, простији, неизвештаченији, непретворнији, који није позоришан, који се „природно“ понаша, прихватајући све што му је истински човечанско, стварајући атмосферу чисте породичности. Светитељ је превазишао сваку двојност у себи, како каже Свети Максим Исповедник. Превазишао је борбу између душе и тела, разлике између добрих намера и одговарајућих дела, између варљивих појава и скривених мисли, између оног што се жели и оног

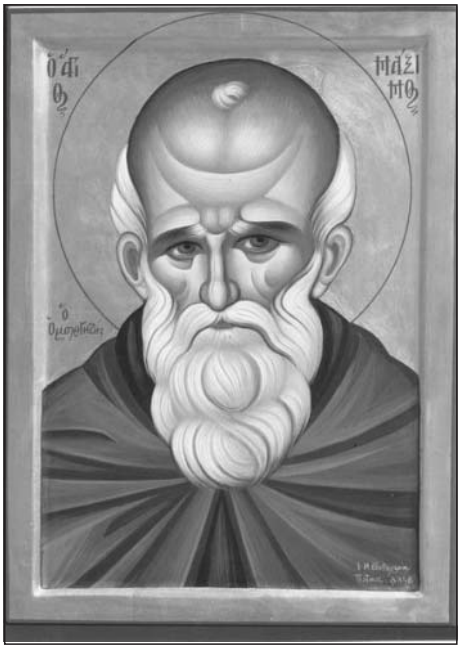

Св. Максим Исповедник

што је стварно. Он се тако упростио, јер се потпуно предао Богу. Зато се може целовито предати у општењу са другима.

Он даје увек смелост, сводећи понекад привиђења која стварају страх, гордост, страсти, са шалом пуном лепоте. Он се осмехује, али се никад не подсмева саркастично; озбиљан је, али не страшан. Даје првенство скрушеним људима сматрајући их све великим створеним Божјим тајнама и одређеним за вечну заједницу са Њим. Светитељ изгледа скоро неприметан због смирености, појављујући се кад је потребно утешити, охрабрити, помоћи. За њега не постоји невоља која се не може победити, јер он чврсто верује у помоћ Божју, коју иште у молитви. Он је најчовечанскије и најсмиреније биће, а такође и необична појава, задивљујућа, дајући другима прилику да открију човеку праву природу у њему и њима. Он је најблискији, али уједно не желећи да најнаметљивији, који привлачи највећу пажњу. Постаје ти најинтимнији и најразумљивији и осећаш се тако лепо и широко поред њега, али осећаш и стешњеност, и чини те да видиш своје моралне недостатке и грехове. Обавија те простом величанственошћу чистоте и топлином своје доброте и чини да се застидиш свог ниског степена далеко од истините човечности, од нечистоте, извештачености, површности, дволичности, које се силно осликавају у поређењу које чиниш, не желећи, између тебе и њега. Не врши никакву присилу на светски начин, не даје ни једну заповест са строгошћу, али осећаш у њему неоковану чврстину у његовом убеђењу, у његовом животу, у саветима које даје, тако да његово мишљење о оном што треба да чиниш исказује са љубазношћу или прикривеним погледом, и то ти постаје заповест за чије си испуњење спреман на сваки подвиг и жртву.

Протој.-ставрофор
др Димитрије
Станилоје

ПРЕЛЕСТ ЛАЖНЕ РЕВНОСТИ

Суочен са великим немирима који владају око Цркве и у Цркви, српски народ је тотално збуњен, смућен, подјељен, посвађан, разједињен, тако да мало је заједница и појединаца у Цркви и око Цркве које не трпе последице овог стања.

Многи разочарани стањем у држави-државама, тражећи утјеху у Цркви, која је важила за једину сигурну лађу, саблажњени и још више разочарани дешавањима коментаришу: „Стварно је дошло задње вријеме...“

Када бисмо се вратили уназад двадесетак и мало више година, видјели бисмо да је СРПСКА ЦРКВА имала велики прогон споља, тако да се није смјело баш слободно ни ићи у цркву, ни крстити, вјенчати, причестити или уопште изјашњавати јавно да си вјерник. Они који су били откривени као вјерници трпили су санкције, а прогон је био видљив. У том прогону највише су на удару били свештеници и њихове породице, тако да су појединци под великим притиском напуштали са сузама свој пастирски позив и са тугом се растајали од свете мантије.

Много је оних који су се у безбожном систему, а због безбожних и личних идеја огријешили о Цркву, свештенике и вјерујући народ.

Данас слични њима, након што кроз добар дио свог живота истрошише све земаљске грешне садржаје, починише велике гријехе, а један дио њих на непоштен начин стекоше богаство, као покајници примише вјеру православну, крстише се, почеше спашевати СРПСКУ ЦРКВУ од, како кажу, јереси која се увлачи у Цркву. Какве јереси?

Унутрашњост једне кипаске цркве

Од јереси: да се сваком не може назвати ДОБАР ДАН, ЧЕСТИТАТИ ПРАЗНИК, ОДРЖАТИ САСТАНАК У ЦИЉУ РЈЕШАВАЊА ЗАЈЕДНИЧКИХ ПРОБЛЕМА, САОСЈЕЋАЈУЋИ СА СТРАДАЊИМА НАРОДА, МОЛЕЋИ СЕ БОГУ ДА ДАРУЈЕ МИР СВИМ УЗНЕМИРЕНИМА И УНЕСРЕЋЕНИМ И ПОМОГНЕ, СВИМ ЉУДИМА.

То један дио душебрижника осуђује, као да се нарушава чистота православља.

Ти, да их назовемо спасиоци Цркве, осуђују, прозивају све у Цркви од патријарха, епископа, свештеника. Не само то него и оне бабе и деде које су њихови очеви до јуче прогонили због православне вјере, сад ови спасоци уче како треба вјеровати и Богу се молити. Све то под паролом да се мора држати апостолска вјера по предањима светих отаца и канонима Цркве. Наводно да НЕ СМИЈУ ДРУГИМ ПОГЛАВАРИМА ВЈЕРСКИХ ИНСТИТУЦИЈА НИ ПРАЗНИК ЧЕСТИТАТИ, а ако попију чај или кафу или пак оду на празнични ручак тад их каче канони о казнама светог Василија Великог. Ако се деси да одеш у њихов храм, треба да будеш СВРГНУТ ИЛИ ОДЛУЧЕН из Православне Цркве.

Сами интерпретирајући и тумачећи каноне на свој начин не узимајући у обзир немире и прилике у којим су они настали (а поготово што се ти канони углавном односе на оне који су већ једном због разних околности мијењали вјеру, или њихова вјера била пољуљана, па су због сиромаштва и неимаштине били у искушењу да подлегну притиску) ти спасиоци Српске Православне Цркве константно прате активности поглавара Српске Цркве: са ким су се сусрели, разговарали, како би на интернету поставили са кишом осуда како се великодостојници Српске Цркве друже са јеретицима.

Непрекидно се хране осудама, лицемјерјем, хушкањем, завођењем, злоупотребом широког гостопримства СПЦ, да би генетски, као и њихови предходници

НАСТАВИЛИ РАТ ПРОТИВ СРПСКЕ ЦРКВЕ, ал´ овог пута ИЗНУТРА.

Увукли су се у Цркву ИЗНУТРА и ту роваре, разарају Цркву, јер они ТАКО СПАШАВАЈУ ЦРКВУ.

Како се ЂАВО радује, како ликује, како све иде у прилог њему! Како су слијепи ови спасиоци, јер посташе Вуци у јагњећим кожама. А ђаво само тапше рукама и радује се: „То је то. То иде мени у прилог. Колико сам душа испред врата спасења поново вратио на стари грешни живот уз помоћ ових спасиоца“, поручује ђаво.

А они јадници спасиоци, умјесто да се кају за своје гријехе, мислећи да им је све опроштено, наставише да гријеше ратујући против клира Цркве.

Господ је, након дуге пустоши, омекшао многа тврда срца, са муком отворио врата Своје Цркве, а ови их затварају, ширећи гласине да је овај или онај владика па чак и патријарх честитао и присуствовао прослави неког вјерског празника друге вјере.

Па доста су се кајали па се и уморили, сад мало хоће да спашавају Цркву.

А не знају да су оруђе у рукама ђавола и да су многима камен спотицања, да саблазан долази кроз њих, па многи одступише од Цркве. Исти ти спасиоци се и даље виђају по кафанама, журкама, рођенданима, мало се више попије па нико никог не познаје - па морају, да се утјеше, не могу да гледају шта се ради у Цркви.

Недавно су неки од њих отишли у Свету Гору и доле су морали да се тјеше флашом, тако да им се ускратило гостопримство.

А зашто у својим сагрешењима не тумаче каноне Светог Василија Великог, јер Он каже да и који пије, и сједи у друштву безбожних и слави паганске празнике, ДА СЕ ОДЛУЧИ?

Гдје је тај њихов преображај, одрицање од грешних жеља, навика и дијела?

Како им помоћи а не одбацити? То је болест, опсједнутост, прелест ЛАЖНЕ РЕВНОСТИ. Треба им помоћи. Али како?

Они су једном прелешћени, сада прелешћују друге, ако им се не стане на пут и не врате се на мјесто које им припада - ПОКАЈНИЧКО, и ми у Цркви бићемо криви и ОДГОВОР дати, зашто нисмо заштитили вјерну паству од поменутих.

Никако ВИШЕ као раније не дати им простора. Њихово мјесто је ПОКАЈНИЧКО. Јер имају за шта да се кају и за своје и за родитељске гријехе до краја живота.

За ова Нова сагрјешења саблазни и ЦИЈЕПАЊА ЖИВЕ ЦРКВЕ.

У свему овоме највише је добио ђаво јер је хиљадама душа саблазнивши се отишло од Цркве.

Помолимо се Господу да спасе Српски род по ријечима светог Саве, ВОЛИО БИХ ДА У ПАКЛУ ГОРИМ САМО СРБИ ДА СЕ БОГУ ВРАТЕ.

архимандрит Јован Гардовић

Химна љубави

Прва посланица св. апостола Павла Коринћанима, гл. 13

1. Ако језике човјечије и анђеоске говорим, а љубави немам, онда сам као звоно које јечи, или кимвал који звечи.
2. И ако имам дар пророштва и знам све тајне и све знање, и ако имам сву вјеру да и горе премјештам, а љубави немам, ништа сам.
3. И ако раздам све имање своје, и ако предам тијело своје да се сажеже, а љубави немам, ништа ми не користи.
4. Љубав дуго трпи, благотворна је, љубав не завиди, љубав се не горди, не надима се,
5. Не чини што не пристоји, не тражи своје, не раздражује се, не мисли о злу,
6. Не радује се неправди, а радује се истини,
7. Све сноси, све вјерује, свему се нада, све трпи.
8. Љубав никад не престаје, док ће пророштва нестати, језици ће замукнути, знање ће престати.
9. Јер дјелимично знамо, и дјелимично пророкујемо;
10. А када дође савршено, онда ће престати што је дјелимично.
11. Кад бијах дијете, као дијете говорах, као дијете мишљах, као дијете размишљах; а када сам постао човјек одбацио сам што је дјетинјско.
12. Јер сад видимо као у огледалу, у загонетки, а онда ћемо лицем у лице; сад знам дјелимично, а онда ћу познати као што бих познат.
13. А сад остаје вјера, нада, љубав, ово троје; али од њих највећа је љубав.

КАКО ЋЕШ САВЛАЂИВАТИ СТРАСТИ КОЈЕ ИЗНЕНАДА НАИЂУ

Ако ниси научио да се бориш против изненадних напада страсти, на пример - против срџбе због нанете ти увреде, саветујем ти да поступиш овако:

Постави себи правило да сваки дан, још док седиш код куће, размислиш шта ти се све може у току дана пријатно и непријатно догодити и које се све страсти и раздражења тим поводом могу у теби покренути, па се унапред припреми како да их у клици угушиш и не дозволиш да се појаве. Ако тако будеш чинио, никада те напад страсти неће изненадити, него ћеш увек бити спреман да му се одупреш: неће те обузети гнев ни опхрвати похота. Чини такву смотру особито онда када мораш ићи некуда где ћеш се срести с особама које те могу привући или раздражити. Ако се спремиш, лако ћеш избећи и једно и друго.

Талас страсти ће се, чим се подигне, разбити о тебе као о стену и неће те превалити као мали чун. О томе те, бар што се гнева тиче, уверава и св. пророк Давид кад каже: Пренух се и не збуних се. Али тим припремањем није све учињено. Страст ипак може избити, и то неочекивано. У том случају поступај овако: чим осетиш да се страст јавља похитај да је зауставиш силним напрезањем воље. Сиђи умом у срце и не допусти да страст уђе у њега. Пази да се оно не раздражи и не занесе. А ако страст успе изненада да продре у срце, постарај се у прво време да се то бар споља ни речју, ни погледом, ни покретом не покаже.

Потом приморај себе да узнесеш ум и срце Богу, да се сетиш безграничне Божје љубави и Његове правде. Затим се труди да спречиш спољашње појављивање страсти и да пробудиш врлину која јој је супротна. То можда и нећеш савршено обавити како намераваш, али ипак не одступај. Нека ти борба изгледа и безуспешна - мало касније кад страст ослаби ствар ће поћи набоље и моћи ћеш све добро привести крају. Главно је не дозвољавати да се страст споља појави. То ће је зауставити. Зато, чим се мало прибереш, похитај срцу и постарај се да избациш из њега прљавштину.

Најбоља и најсигурнија заштита од изненадног напада страсти јесте одстрањење узрока који до ње доводи. А постоје само два узрока: љубав и мржња. Ако је твоје срце освојила љубав према некој особи или некој ствари, природно је да када видиш да неко жалости особу коју волиш, или ти одузима ствар коју волиш, оног часа ускиптиш и устајеш против њега. Зато, ако желиш да те препади не изненаде, потруди се да савладаш и да ишчупаш из срца ту недозвољену љубав, и колико си се већма занео, утолико се више старај да постанеш равнодушан према њој, јер уколико је твоја љубав већа, утолико ће се бурније и изненадније страсти у свим поменутим случајевима појављивати.

Исто тако, ако мрзиш некога или имаш одвратност према нечему, доћи ћеш такође у прилику да планеш, када се с њим сретнеш, а особито ако га ко још и похвали. Зато, ако хоћеш да сачуваш душевни мир у таквим случајевима, приморај прво себе да угушиш то ружно осећање.

У том ће ти, бар што се тиче људи, помоћи размишљање да су и они Божја створења, саздана као и ти по слици и прилици Његовој, да су и они искупљени драгоценом крвљу Господа Исуса Христа, да су и они твоја сабраћа, коју не смеш мрзети чак ни мишљу, као што је написано: Немој мрзити на брата својега у срцу својем (3 Мојс. 19,17). Ако су заслужили да не будеш према њима добро расположен, а ти ипак јеси, постаћеш сличан Богу Који воли свако Своје створење и не гнуша се никога, као што вели премудри Соломон: Љубиш све што постоји и ничег се не гнушаш од онога што си створио, нити мрзиш нешто што си устројио и Који, не гледајући на људске грехе, заповиједа Своме сунцу, те обасјава и зле и добре, и даје дажд праведнима и неправеднима (Мат. 5,45).

Свети Никодим Агиорит

О ДОГАЂАЈУ СА МЛАДОМ ФРАНЦУСКИЊОМ

Догађај са младом Францускињом је невероватан али истинит. Францускиња о којој је реч и данас је жива и здрава, позната нам је, и сада је православна монахиња.

Да бисмо догађај веродостојно описали, обратили смо се двема госпођама које су се налазиле у Старчевој келији у то време, и замолили их да нам саме испричају шта и како се тачно десило.

Госпођа Тасула Е. нам је своје сведочење доставила у писменој форми. Оно гласи:

Једног дана позвала ме је телефоном моја пријатељица Јелена Д. да опет заједно посетимо Старца. Отишле смо. Код Старца је било много народа као и обично. Она је ушла к Старцу и рекла му:

- Напољу, Старче, чека једна Францускињица коју је довела нека мени непозната госпођа. Оне би хтеле да Вам целивају руку.

Старац одговори:

- Уведи их.

Оне уђоше, а моја пријатељица је већ стајала онде. Старац упита:

- Зна ли која од вас француски да бисмо могли да разговарамо?

Моја пријатељица одговори:

- Да, Старче, напољу је Тасула.

Одмах ме позваше. Ја уђох, а Старац ми рече:

- Питај је чиме се бави и да ли је удата. Ја упитах, а Францускиња ми одговори:

- Нисам удата. По занимању сам професор, филолог.

И поче да плаче.

- Питај је - настави Старац - да ли верује у Бога.

Она, загрцнувши се од плача, одговори:

- Не, ја сам нихилисткиња. За мене - све је ништа.

Са тим речима на устима, плачући, она се сагнула пред Старцем, ка његовим коленима. Тада ми Старац рече:

- Иди ти сада!

Ја и госпођа која је Францускињу довела изађосмо, али моја пријатељица Јелена остаде и даље унутра. Она прича како је Старац својим рукама дохватио главу младе Францускиње, држао је тако накратко, па је упитао:

- Станујеш ли са мајком?

Она је нешто одговорила. Старац је наставио:

- Можда станујеш са неким другим? Она је на то и даље плакала. Старац јој рече:

- Ти имаш племениту душу.

Затим је наставио да говори, али моја пријатељица више није могла да разабере речи. Видела је само да јој Старац нешто говори, и да га она потпуно разуме. Тада се Старац окренуо у правцу моје пријатељице и рекао:

- Изађи и ти.

Моја пријатељица се наивно обрати Старцу питањем:

- Да ли да опет уведем госпођу која зна француски?

Старац одговори гласно:

- Рекох ти да изађеш.

Остадоше насамо Старац и млада Францускиња, и то доста дуго времена. Када је Францускиња изашла, сва је блистала од радости и одушевљења. Окренувши се ка мени, упитала је:

- Ко ти је рекао да Старац не зна француски?

- Истина је - одговорих ја у недоумици - он не зна француски!!!

Она, међутим, веома узбуђена одговори:

- То није могуће. Ја ћу ускоро поново доћи!!!

Госпођа Јелена Д. нам је усмено изнела своје сведочење о истом догађају. Ми га овде преносимо на основу звучног записа нашег разговора са њом.

- Госпођо Јелена, чега се сећате у вези са оном младом Францускињом?

- А, у вези са њом... Али, зар вам није Тасула већ нешто записала о томе случају?

- Јесте, написала је руком, али није то потпуно сведочење. Када пишеш руком, не можеш казати много...

- Ево, онда да вам ја испричам оно чега се сећам:

Ушла сам и рекла Старцу: „Старче, напољу се налази једна веома млада девојка; кажу да је Францускиња. Довела ју је једна госпођа да Вам целива руку“. „Па зар је још држиш напољу? Реци јој нека уђе“, одговори Старац. „Старче, како ћете разговарати?“ „Само ти њој реци да уђе.“

Изађем и кажем: „Где је она Францускињица?“ Она приђе у пратњи једне госпође у црнини. Била је то витка, млада девојка веома крхке и нежне појаве. Није јој могло бити више од двадесет пет година, а можда је била и млађа. Ја, као права паметњаковица, одмах рекох: „Тасула, уђи и ти да будеш преводилац Старцу...“

- Да ли је Тасула знала француски?

- Тасула? Свакако!

Уђе, дакле, и Тасула. Старац се обрати Тасули: „Реци Францускињи да ми каже како јој је име...“ Девојка рече своје име, а Тасула преведе.

„Зашто је дошла овамо?“

„Ради туризма.“

„Чиме се бави?“

„Професорка је“, преведе опет Тасула.

Девојка је слушала своју преводитељку.

„Има ли родитеље?“

„Рече да има мајку.“

„Да ли станује са мајком?“

Она је оклевала са одговором... Не сећам се да ли је рекла да или не, нисам то добро разумела јер је девојка одговорила на француском. Тада ће Старац рећи Тасули: „Ајде, иди сада...“

Ја га упитах: „Старче, како ћете разговарати са девојком? Ево, овде је Тасула...“

Старац јој поново рече: „Иди сада“.

Мени није рекао да изађем, те ја остадох...

Девојка је чекала, а Старац се обрати Тасули пре него што је отишла: „Реци јој да ми целива руку“. Девојка се сагну и целива Старчеву руку. У ствари, ми смо је некако приволеле да му целива руку... Али, Старац је хтео да она буде близу њега да би положио обе своје руке на њену главу... Девојка је била ганута, а Старац је почео да јој говори: „Дошла си овамо са својом мајком...“

- Да ли је Старац говорио на грчком?

- Наравно, на грчком.

- Стварно?

- Стварно.

Францускиња је још раније уз помоћ Тасуле, као преводиоца, била изјавила да је атеисткиња. Старац јој је, међутим, говорио: „Ето, ти мислиш да си атеисткиња, али твоја душа је веома племенита, веома добра. Чему учиш децу?“

Францускиња нешто одговори.

- Шта је одговорила?

- Не знам.

- Је ли говорила на француском?

- Свакако, на француском...

- А Старац је говорио на грчком?

- Па наравно, на грчком. Но, она је говорила на свом језику, на француском.

- А Тасула, зналац француског, већ је била изашла, и ви сте били сами ту, вас троје?

- Ја сам била ту, али нисам разумевала ништа од овога што је говорила Францускиња. Старац јој је говорио: „Не треба да говориш такве ствари деци...“ (Тако сам из Старчевих речи закључивала шта му је Францускиња одговарала...) „Сирото дете“, говорио јој је даље Старац, „не треба да живиш одвојено од своје мајке. Јеси ли удата?“ Не знам шта је она одговорила. Старац је наставио: „Бог је ту, Бог ће помоћи, Бог ће те просветити...“ Не сећам се да ли јој је још нешто говорио. Потом се окренуо ка мени и рекао: „Изађи и ти...“

Девојка је остала клечећи пред његовим ногама. Старац је држао руке на њеној глави...

- Да ли ју је држао за главу са десне и са леве стране као што много пута чини?

- Јесте, баш тако као што и нама често држи главу, па неког лако и нежно удари, а неког само држи за главу. У извесном тренутку спустио је своје руке и поново почео да на грчком говори, обраћајући се Францускињи. „Старче, шта она ту разуме?“, рекла сам му ја... „Ајде, ти изађи“, рече ми он.

Ја сам изашла. Ускоро је изашла и Францускиња. Била је веома, веома одушевљена. „Шта је то било...!“, говорила је. „Нисам знала да постоји такав човек. Он ми је рекао све о мом животу... Све ми је рекао...“

У том тренутку ни Тасула ни ја нисмо биле свесне онога што се десило. Ја сам у себи говорила: „Шта је то "све ми је рекао"? Старац ти је говорио на грчком. Ја сам чула грчки“.

- Заиста?

- Када је Францускиња отишла, отишла је више него одушевљена због читавог овог догађаја. Није се она одушевила чињеницом да на свом језику разуме Старца - веровала је, уосталом, да он зна француски пошто је све његове речи разумевала - него ју је потресло то што јој је он открио ствари из њеног живота. Шта јој је касније рекао Старац ја нисам ни чула...

Уто ме Старац позва. Ја уђем. „Јеси ли схватила?“, упита ме. „Старче, шта је то било? Како то да сте ви говорили грчки, а она је разумевала да јој говорите на француском, а и док је она говорила на француском, ви сте је разумевали као да говори на грчком?“... „Схватила си? Ајде, иди сада... иди сада.“

Касније, наравно, ја сам о овоме причала, често причала... Смејали су ми се, подсмевали се, али многи су ме слушали са радошћу. Једнога дана сам Старац је о овом догађају испричао игуманији манастира Светог Јована Макриноса. Још јој је дао број мог телефона да ме она позове да јој и ја испричам све што сам чула и видела. Игуманија је са изразитим дивљењем саслушала моја казивања.

Шта сам ја после свега тога осећала, можете само да замислите! Како сам и могла да се осећам! „Да“, говорила сам игуманији. „Старац јој се обраћао на грчком...; рекао јој је то и то...; говорио јој је на грчком, а девојка га је разумевала... Одговарала му је на француском, али ја не знам шта му је одговарала зато што не разумем француски. Познато ми је само оно што сам већ знала из претходног разговора - јер пре тога већ је било речи о томе да је професорка, да је дошла ради туризма, да је атеисткиња... Све то је рекла госпођа која ју је допратила, а ја сам то одмах пренела Старцу... То сам, дакле, знала, али Старац је и даље разговарао с њом. Ја сам слушала његова питања и одговоре, а ови су били потпуно другачији од онога што бих ја очекивала да чујем на основу свега што сам претходно знала. Старац јој је, дакле, постављао питања, распитивао се о њеном животу: да ли живи сама, да ли је удата... Не знам шта му је девојка одговарала. Али, она сама је знала о чему су разговарали и шта јој је Старац тачно рекао, па је била ван себе од усхићења.“

„Схватила си, дакле? Е, онда слободно говори и другима о том догађају“, рекао ми је Старац. Ето, толико о младој Францускињи.

Старац Порфирије Кавсокаливит

О МУЧЕНИЦИМА (ЗА ВЕРУ)

Ако је хришћанин, због имена Христовог, вере и љубави Божије осуђен од безбожника на (казну) огањ или животињама или у руднике, немојте га напустити, већ од труда вашег и вашег зноја (Пост 3:19) пошаљите му нешто за храну и да плати војнике, и да олакша и ублажи (невоље), и колико до вас зависи, ваш блажени брат неће настрадати. Јер, ако је неко осуђен у име Господа Бога, он је свети мученик, брат Господњи, син Вишњега (Лк 6:35), обиталиште Духа Светог преко кога је сваки верни примио светлост славе Јеванђеља када се удостојио да прими непропадљиви венац и сведочанство Христових страдања, и заједницу крви Његове, и да буде усиновљен састрадавањем у Његовој смрти. Због тога сви верни, преко вашег епископа, служите светима вашим имањем и трудом. А онај који нема ништа, нека пости и део дневне хране остави за свете; ако неко има у изобиљу, нека им служи већим даровима, сходно својој моћи; ако хоће, продајући сво богатство, да их ослободи затвора, блажен ће бити и пријатељ Христов. Јер, ако је савршен онај који са божанским сазнањем даје свој иметак сиромасима (Мт 19:21), утолико је више онај који (чини) за мученике (страдалнике); такав се показује достојан Бога, испуниће Његову вољу (Мт 7:21) спасавајући оне који су Га исповедили пред царевима и синовима Израиљевим (Дап 9:15), и којима је Господ јасно рекао: „Онај који призна Мене пред људима, признаћу и Ја њега пред Оцем мојим на небесима“ (Мт 10:32). И ако су они, као што је Христос пред Оцем дао сведочанство, морате и ви њих посећивати у затворима, јер ако ви тако чините, биће вам урачунато као страдање.

Наиме, они су мученишство искусили, а вама је (мученишство) придодато као заједничарима (саучесницима) њиховог подвига. Сам Господ се обраћа таквима говорећи: „Ходите благословени Оца мојега, примите Царство које вам је припремљено од постања света, јер огладнех и дадосте ми да једем, ожеднех и напојисте ме, странац бејах и примисте ме, наг бејах и оденусте ме, у тамници бејах и дођосте ми. Тада ће му одговорити праведници говорећи: Господе, када те видесмо гладна, и нахранисмо? Или жедна и напојисмо? Кад ли те видесмо странца и примисмо? Или нага и оденусмо? Кад ли те видесмо болесна или у тамници, и дођосмо ти? И одговарајући Цар ће им рећи: Заиста вам кажем, кад учинисте једноме од ове моје најмање браће, мени учинисте“ (Мт 25:3440). „И ови ће отићи у живот вечни“(Мт 25:46).

Али, ако неко, који се сматра да је брат (хришћанин), страда од Злога зато што је починио злочин и осуђен је на смрт као прељубочинац или као убица, одвојте се од њега, да не бисте били оптужени и да нико од вас не буде подозреван као саучесник у саблазни и да не да повода да сви хришћани буду оклеветани због таквих дела; будите далеко од таквих. Насупрот, они који су Христа ради утамничени од безбожника у затвор или предати на смрт или у окове или у изгнанство, са сваком ревношћу им помажите и ослободите ваше чланове из руку безбожника. Ако је неко, посећујући их, заробљен и поднео је невоље, блажен је, јер је постао заједничар мученика опонашалац (подражатељ) страдања Господа Исуса Христа (1 Петр 5:1). И ми смо због Христа много пута примили ударце од Кајафе, и Александра и Ане (Дап 5:6), али смо остали радосни, радујемо се што смо се удостојили да пострадамо за име Спаситеља нашег (Дап 5:41). Радујте се због таквих страдања, јер ћете бити блажени у онај дан (Лк 6:23).

Оне који су изгнани због вере и који беже из града у град (Мт 10:23) због заповести Господње, примите их, старајте се о њима и примите их као страдалнике (мученике), радујући се што сте постали заједничари њиховог прогонства, знајући да су они блажени од Господа. Он је рекао: „Блажени сте када вас срамоте, и прогоне вас, и кажу против вас свакојаку рђаву реч, лажући мене ради; радујте се и веселите се, јер је велика ваша плата на небесима, јер су тако прогонили и пророке пре вас“ (Мт 5:1112). И опет: „Ако су мене прогнали, и вас ће прогнати“ (Јн 15:20). И даље: „Ако вас прогнају у овом граду, бежите у други (Мт 10:23), јер ћете у овом свету имати жалост (Јн 16:33). Јер, предаће вас у зборнице, и пред старешине и цареве изводиће вас мене ради, за сведочанство њима, и који претрпи до краја, тај ће се спасти (Мт 10:1718, 22). Јер, онај који је био прогнан због вере, посведочио је Христа и добро се држао, он је заиста човек Божји (1 Тим 6:11).

Ако се неко одрекне Христа да га не би људи омрзли, и воли свој живот (Јн 12:25) више него Господа, у чијој је руци душа његова (Дан 5:23), такав је бедан, јадан, као проклет и жалостан; он жели да буде пријатељ људи, а непријатељ Божји, нема никаквог удела са светима, већ са проклетима, будући да жели, уместо Царства благословених, огањ вечни припремљен ђаволу и анђелима његовим (Мт 25:34, 41); он је омрзнут, не само од људи, него од Бога је удаљен и одбачен испред лица Његовог. Овоме је Господ овако рекао: „Ко се одрекне мене пред људима и постиди се имена мога, одрећу се и ја њега и пости-

дећу се пред Оцем мојим на небесима“ (Мт 10:33). И опет говори својим ученицима, и нама самима овако: „Ко воли оца или мајку више од мене није мене достојан, и ко воли сина или ћерку више од мене није мене достојан, и који не узме крст свој и не пође за мном, није мене достојан; ко чува живот свој изгубиће га, а ко изгуби живот свој мене ради, наћи ће га“ (Мт 10:3739). Каква је корист човеку ако сав свет задобије а души својој науди? Или какав ће откуп дати човек за душу своју" (Мт 16:26). И даље: „Не бојте се оних који убијају тело, а душу не могу убити; више се бојте онога који може и душу и тело погубити у паклу“ (Мт 10:28).

Онај који изучава неку вештину посматра свог учитеља пажљиво како ради свој посао и настоји вешто да га подражава (опонаша) и извршава што му је поверено; ако неко не поступа тако, значи да још није усавршен у своме послу. А ми, ми имамо за учитеља Господа нашег Исуса Христа, и зашто се уподобљавамо Његовом учењу? Он се одрекао одмора, раскоши, славе, богатства, почасти, силе освете, мајке и браће, и чак сопственог живота из вере према Оцу и из човекољубља према нама. Поднео је не само прогонство и ударце, псовање, ругање, него је чак прикован на Дрво (Крст), да би преобратио и спасао Јудеје и Јелине (многобошце). Ако се, дакле, Он одрекао свега ради нас (Лк 14:33), није се уплашио Крста, нити избегао смрт, зашто ми сами не опонашамо Његово страдање и не одрекнемо се ради Њега самог нашег живота, јер нам Он даје (снагу) да издржимо? Он је ради нас, а ми ради нас самих, јер Он није имао потребу за нама, док смо ми имали потребу за Његовим милосрђем; Он очекује од нас само искрену и спонтану веру, као што каже Писмо: „Ако си праведан, шта ћеш ми дати? или шта ће примити из твоје руке? Човеку какав си, наудиће твоја злоћа, и сину човечијему (помоћи ће) праведност твоја“ (Јов 35:78). Одрекнимо се, дакле, и родитеља, и породице, и пријатеља, и супруга, и деце, и богатства, и свега што имамо за живот (Мт 14:26), ако су нам угрозили побожност. Јер треба да се молимо да не паднемо у искушење (Мт 26:41). А ако смо на мучеништво позвани, исповедимо драгоцено Име, иако смо због тога кажњени, радујмо се јер трчимо ка бесмртности. Ако смо прогнани, не будимо растужени, не волимо садашњи век (2 Тим 4:10; 1 Јн 2:15), нити похвале од људи (Рим 2:29), нити славу и част од владалаца, као Јудејци: они се диве делима Господњим, али не верују у Њега из страха од првосвештеника и других управитеља: „Јер више заволе славу људску од славе Божије“ (Јн 12:4243). А ми који исповедамо добро исповедање (1 Тим 6:12), не спасавамо само сами себе, већ и утврђујемо новопросвећене (неофите, новокрштене) и оне који се поучавају (катихумене, оглашене) да и они поверују.

А ако одступимо од исповедања (вере) због нечега, и одрекнемо се побожности због слабог карактера и страха од привремене казне, ми смо, не само отпали од вечне славе, већ ћемо бити, шта више одговорни за губитак и осталог, и претрпећемо двоструку казну. Јер смо нашим одрицањем побудили сумњу, као да је вера коју смо некад исповедили само колебљива наука. Зато, не будимо ни лакоумни, ни брзоплети, јер Господ говори: „Молите се да не паднете у искушење, дух је срчан, а тело је слабо“ (Лк 22:40; Мт 26:41). Ако смо поверовали, не обешчашћујмо веру кукавички. Ако се неко одрекне своје наде, која је Исус (1 Тим 1:1), Син Божији, он се ослобађа привремене смрти, али сутрадан он ће бити оборен на постељу тешком болешћу, у утроби, стомаку или глави, или неком неизлечивом патњом, сепсом (труљење), или гангреном, или чиром, или тумором, или воденом болешћу, или канцером, он ће убрзо променити и напустити живот. Хоће ли он моћи задржати садашња земаљска блага, да ли ће га пратити вечна добра? Још горе! биће подвргнут вечној казни, отићи ће у таму најкрајњу, где ће бити плач и шкргут зуба (Мт 8:12; 22:13).

Онај који је удостојен мучeништва, радоваће се у Господњој радости (Филип 3:1; 4:4), јер је стекао скупоцени венац и исповедањем (вером) је отишао из живота. А ако се ради о оглашеном (катихумену), нека се без жаљења жртвује, јер пострадати за Христа биће за њега још знаменитије Крштење, пошто он стварно подноси смрт са Господом, док други то чине симболично (у тајни Крштења). Нека се, дакле, такав радује што се угледа на Учитеља, јер је Господ Исус био ударан ради нас, стрпљиво је поднео хуљења и увреде, пљување, заушке, ударце (Мт 26:67). После шибања, прикован је на Крст, пио је оцат (сирће) и жуч (Мт 26:67), испунио је све по Писму (Јн 19:28), рекао је Богу и Оцу: „У руке твоје ја предајем дух свој“ (Лк 23:46). Такође, онај који тражи да буде Његов ученик, нека ревнује да се бори као Он, нека се угледа на Његово трпљење, знајући, ако је од људи стављен у ватру, ништа неће осетити, као и три младића (Дан 3), или ако неко и страда, примиће плату од Бога, ако верује у само једног и истинитог Бога (Јн 17:3) и Оца кроз Исуса Христа великог Архијереја (Јевр 4:14) Који искупљује душе и избавља подвижнике (Дап 7:35; Јевр 11:6). Њему слава у векова векова. Амин.

Из књиге:
Др Радомир Поповић, Извори за црквену историју,
Београд, 2001.

ДЈЕЧИЈА СТРАНА

Пустите дјецу, и не браните им да долазе к Мени

Уређује:
Протођакон Златко Богдановић

БОЖИЋ

Давно, јако давно бјеше та витлејемска ноћ, ноћ која је донијела цијелом свијету и човјечанству радост, наду у спас и свјетлију будућност. Рекох, давно, а ипак, хиљаде година након тог великог догађаја, људи га се радо сјећају, поштују и прослављају, и доживљавају као најрадоснији хришћански празник, највеселији дан. Дан када Јагње Божије дође на овај свијет да обрадује људе и узме на себе гријех цијелог свијета. Дан када се Господ наш, Исус Христос, родио у штали, међу животињама, „јер не бјеше мјеста у гостионици“. Својим рођењем обрадовао је анђеле на небу, пастире, донио наду свим људима отвореног срца...

И данас је тако, свако људско биће, отвореног ума и срца, прима Христово рођење, сваки пут изнова, као највећу благодат од Бога. Радујмо се, јер Он је дошао да нас спасе, да нам открије један бољи свијет, исправан пут који прати Божију ријеч...

Још као мали дјечак, нисам разумјевао многе ствари, али, знам да сам ивијек, с великом радошћу и нестрпљењем ишчекивао Божић. Ти обичаји су, заиста, велико богатство нашег народа. Божићна радост почиње већ од Бадњег дана и незаборавне Бадње вечери, коју сваке године прослављамо свечано, у светом храму, са својим родитељима и бројним сугрђанима који су окупљени ту, сви вођени истом радошћу и истом надом... Налагањем бадњака, призор који увијек душу испуњава топлином и неким дивним, али необјашњивим осјећајем у грудима... Ватра коју припреме наши свештеници само употпуњује доживљај. Затим, по повратку кући, уношење сламе бадњака, обичај познат у нашем народу као „пијукање“, још један незаборављен доживљај из дјетињства. Све то протиче у топлој атмосфери, сви укућани су весели, расположени, на сваком лицу блиста осмјех среће, све нас уједињује Божићна радост.

На Божић, прије зоре, устаје мајка и мјеси чесницу, у коју стављa новчић и мале предмете од дрвета које тата прави, док ми са нестрпљењем очекујемо да видимо шта ће бити у нашем комаду погаче. Устајемо сви, спремамо се и одлазимо у цркву, на јутрење, да сви заједно дочекамо долазак нашег Господа Исуса Христа.

Током службе прожима нас неописива благост, заборављају се сви овоземаљски проблеми, и све очи упрте су у небо, не виде, али осјећају долазак Христов, Који улази у наша срца и потпуно испуњава нашу душу Божијом благодаћу и миром. Тада сви осјећамо да је Господ ту, спреман да се настани у нама, да нам помогне, само Га треба прихватити у себе отвореним срцем, пуним вјере...

Радосни поздрав: „Христос се роди!“, лебди на уснама свакг човјека и прати нас током цијелог, а и наредних дана, гдје год да се нађемо, свуда чујемо те велике ријечи, праћене изразом лица и топлим осмјехом. И то је један од разлога што се Божић сматра најрадоснијим хришћанским празником, јер тада људи схвате да, упркос нашим разликама, проблемима и неслагањима, ипак постоји нешто што може да нас уједини у радости, у нади, а то је Господ наш, Исус Христос...

Немања Ашоња 9₅
ОШ „Соколац“

БОЖИЋ

Божић дан радостан,
празник свима милостан.

С неба се мјесец
још није дигӣо
код нас је у кућу
полазник стигӣо.

Житом нас засипа
поздравом води:
„Мир Божији,
Христос се роди!“

Ватру са бадњаком
у пећи цара
и веселим гласом прогговара:
„Колико варница
толико парица,
кућу вам красила
весела дјечица
у пољу родила
злаћана пшеница.

Редом нас љуби
Божић честита.
Свакоӣ за живот
и здравље пита.

Стара бака
вино му сипа,
и она њеӣа
за здравље пита.

За трпезу онда
сједоше сви,
цицваром мајка
послужи њих.

По обичају нашем
српском, старом
сви се у њу огледаше
и климнуше главом.

Чесницу ломи
и сваком је даје.
„И да видим
ко ће наћи паре.“

ДЈЕЧИЈА СТРАНА

јер је таквих Царство небеско. (Мт. 19,14)

Јело за јелом
ниже се ниже,
све чешће полазник
здравицу диже:
„Срећни били
моји мили
и још дуго година
БОЖИЋ СЛАВИЛИ!“

Соња Шибалија,
Илијана Башовић и
Даница Бркља

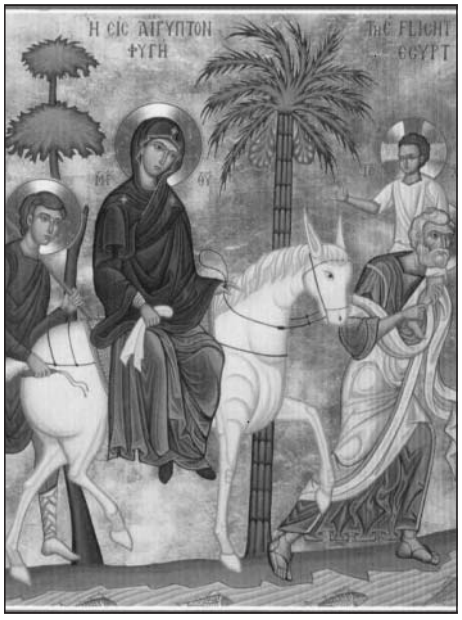

ОЈ БОЖИЋУ

Ој Божићу, Божићу
ти небески звончићу
Христос се роди, свима јави
нека свако срце слави
нека засија лице Христа
и доброта нека заблиста
нек Исус љубав буди
нек срећни буду људи!

Соња Шибалија
ОШ „Соколац“

БОЖИЋ

За Божић се спремамо
да Богу рођендан честитамо
срећни су сви
па чак и анђели Божји.

Божић је све ближе
радост и код нас стиже
Божић нам стиже
поздрав се на поздрав ниже.

Божић је стигао
на сва врата покуцао
дарове донијео
у срца нам ушао.

Кошарац Милица 7_2

БОЖИЋ

Божић је, Божић је,
Спаситеља чекамо,
Бадњаке китимо,
Мир и слобода у срцима,
А осмјеси на лицима.

Христово рођење
у срцима чекамо,
Бадњаци пуцкетају,
Божић је, Божић је,
Спаситеља чекамо...

Михајло Лиздек, 6_1

БОЖИЋ

Божић, Божић
срећни дан.

Нашем Христу
рођендан.

Црква тада слави,
славног Христа да прослави.

Божић, Божић Христов дан
озари наш завичај.

Божић јесте срећни дан
јер је свети рођендан.

Божић срећни дан
то је слава Хришћана!

Марко Лиздек и
Емилија Ивковић,
ОШ „Соколац“

БОЖИЋ

Бадњак пали цио град,
Божић дошао је сад.

Весело је сад у кућама,
Свјетлуцаво по улицама.

Бадњи дан се сада слави,
Много цркви њега слави.

Сви волимо Бадњи дан
Срећан Божић сада вам.

Сања Марковић 6_1

БОЖИЋ

Божић је, Божић је
славе га сви хришћани.
Божић је, Божић је
славе га сви хришћани.

Божић, весео је празник тај
када дође у наш завичај.
Божић, весео празник тај који
сви славе срећније.

Божић је, Божић је
ја те волим највише.
Божић славиш ти, волим га и ја
најсрећнији празник свих
хришћана.

Божић, Божић срећан дан
нашег Христа рођендан.
Божић, Божић срећан дан
то је седми јануар.

Марко Лиздек 6_1
ОШ „Соколац“

ДЈЕЧИЈА СТРАНА

Пустите дјецу, и не браните им да долазе к Мени

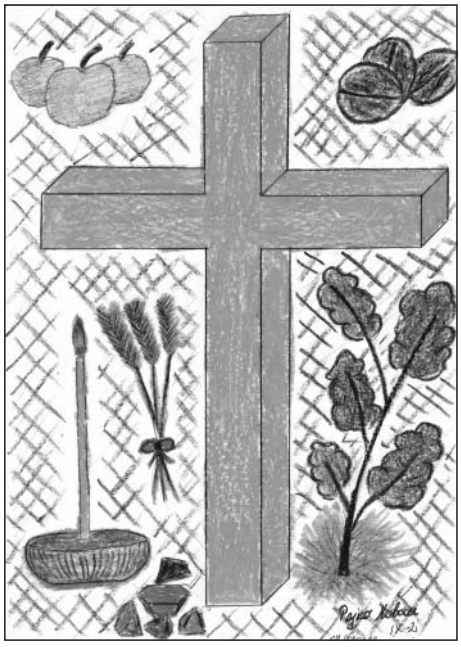

Рад Рајка Новосела 9_2
О.Ш. Соколац

БОЖИЋ

Док се ново јутро буди,
Божић славе часни људи.
Славе вјеру која блиста,
и рођење Бога Христа.

Позлаци чеснице ломе,
а црквена звона звоне.
Божићна нам гори свијећа,
а у кући радост, срећа...

Пред иконом Бога моле,
за све оне које воле.
Да их Божија рука води
МИР БОЖИЈИ
ХРИСТОС СЕ РОДИ!

Николина Крунић 9_2
ОШ „Соколац“

БОЖИЋ

Божић, Божић свети дан
нама дјеци радостан!
Сви славимо Христово рођење
наше спасење!

Ми славимо овај дан.
као да нам је рођендан.
Овај прелијепи и свечани дан
нама је од Бога дат!

Сара Вукојичић и
Владимир Витомир,
ОШ „Соколац“

БОЖИЋ

Божић, Божић диван дан
нашем Христу рођендан.

Умјесто колијевке у јаслама је лежао,
умјесто душека сламу је имао.

Божић, Божић диван дан
нашем Христу рођендан.

Божићна звијезда уз пратњу мудраца
обасјала Христа и свијету благослов дала.

Божић, Божић диван дан
нашем Христу рођендан!

Лада Караклић 6_1
ОШ „Соколац“

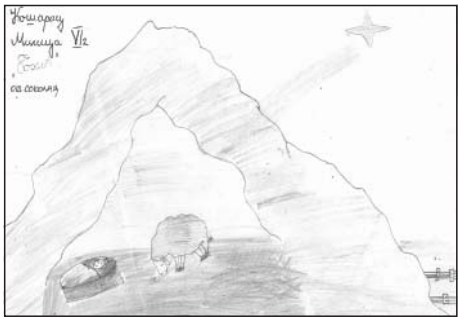

Милица Кошарац 6_2, О.Ш. Соколац

ДЕЦА И ДУХОВНИ ЖИВОТ

- Старче, једна мајка даје свом детету свету водицу и оно је пљује. Шта да ради?

- Мора да се моли за своје дете. Можда начин на који му даје свету водицу изазива код детета такву реакцију. Како би деца била на путу Божијем и родитељи морају духовно исправно да живе. Неки родитељи, који живе у вери, труде се да помогну својој деци да постану добра деца, не зато што их брине спасење њихове душе и не зато што их брине спасење сопствене душе, него зато што једноставно желе да имају добру децу. Много их више, значи, забрињава шта ће рећи свет о њиховој деци, него то да ће можда отићи у пакао. Како онда Бог да им помогне? Није циљ да на силу терају децу да иду у цркву, него је циљ да деца заволе цркву. Да не чине добро преко воље, већ да то осећају као потребу. Родитељски живот пун светости даје обавештења дечијим душама, па се природно повинују. Тако расту у благочестивости и двоструком здрављу, без душевних повреда. Ако родитељи приморавају дете из страха Божијег, онда Бог помаже, а и дете добија помоћ. Али, ако то чине из егоизма, онда Бог не помаже. Често се деца муче због родитељске гордости.

ДЈЕЧИЈА СТРАНА

јер је таквих Царство небеско. (Мт. 19,14)

- Старче, неке мајке нас питају коју молитву да изговарају деца од три-четири године?

- Реците им: „Ти си му мајка. Сама процени колико твоје дете може да поднесе.“ Нека од тога не праве никакво правило.

- Родитељи често доводе овамо децу на бдење. Да ли је то, старче, заморно за малу децу?

- Нека их за време јутрења оставе мало да се одморе, а за време божанствене Литургије нека их доведу у храм.

Рад Бошка Јањуша 6₂
О.Ш. Соколац

Требало би да мајке своју децу без присиле од малена уче да се моле. По селима у Кападокији становници су изражено живели по подвижничком предању. Одлазили су са децом у испоснице и тамо су правили метаније и молили се са сузама, па су тако и децу учили да се моле. Када би Турци ноћу долазили да их пљачкају, пролазили би поред црквица и оданде чули плач, па би се чудили. „Добро, шта се овде збива?“ говорили би, „ови се дању смеју, а ноћу плачу?“ Нису могли да схвате у чему је ствар.

Захваљујући молитвама сасвим мале деце, могу да се догоде велика чуда. Што год ишту од Бога, Он им то дарива, јер су сасвим безазлена и Бог чује њихову чисту молитву. Сећам се, када су наши родитељи једном отишли на њиву, оставили су ме самог код куће са још два млађа брата. Изненада се небо зацрне и поче да пљушти киша као из кабла. „Шта ће бити сада са нашим родитељима?“ рекосмо. „Како ће да се врате кући?“ Двојица млађих почеше да плачу. „Дођите“, рекох им, „да молимо Христа да заустави кишу.“ Сва тројица смо клекли пред иконе и помолили се. После неколико минута киша је престала.

Родитељи са расуђивањем треба да помогну деци да од најранијег детињства прију Христу и да од малена живе у духовним сладостима. Када пођу у школу треба полако да их науче да читају понеку духовну књигу и да им помогну да живе духовно. Онда ће бити анђели и кроз молитву ће имати велику смелост пред Богом. Таква деца су у духовном смислу главе породице. Житија светитеља много помажу малој деци у духовном животу. Ја сам још као мали узимао нека житија која су у оно време постојала и одлазио у шуму: изучавао сам их и молио се. Лебдео сам од радости. Од десете до шеснаесте године, када је почео грчко-италијански рат, безбрижно сам живео духовним животом. Дечије радости су чисте: урезују се човеку у душу и много му значе када одрасте. Ако деца живе духовним животом, проживеће весело овај живот, а у оном ће се вечно радовати поред Христа.

Старац Пајсије Светогорац

ШТА ЋЕ БИТИ СА ДУШАМА ОНИХ КОЈИ НИСУ УПОЗНАЛИ ХРИШЋАНСТВО И КОЈИ УМРУ ВАН КРИЛА ЦРКВЕ?

Природно Божије откривење - прва степеница богопознања

1. У Светом Писму, и Новог и Старог Завета, изражено је јасно гледиште да Бог не жели да погине ниједан од ових малих, него „хоће да се сви спасу и да дођу у познање Истине“ (Мт. 18, 14; 1. Тим. 2, 4). У том циљу, по учењу апостола Павла, Господ је, у природном откривењу, дао свима људима могућност да за Њега сазнају и у Њега верују: „Шта се може дознати за Бога познато је њима, јер им је сам Бог јавио. Јер што се на Њему не може видети, Његова вечна сила и Божанство, може се од постања света видети умом на Његовим делима, тако да немају изговора“ (Рим. 1, 19, 20). Природа, дакле, самим својим постојањем упућује на Творца који ју је саставио.

Живећи по том урођеном моралном закону, људи су се могли успети на известан степен моралне чистоте и праведности, јер им је тај закон зато и дат. На такав нас закључак не упућује само наше расуђивање, него и Свето Писмо.

Када је Авраам испраћао три тајанствена путника који су га посетили и открили му да иду у Содом и Гомор да их затру због неваљалства (1. Мојс. 18, 20), Авраам моли Господа да не погуби и „праведнике“ са неправедницима, те да тако „буде праведнику као и неправеднику“, него да опрости целоме месту због „праведника“ који ће се у њему наћи. И Господ потврђује да су ти људи могли постати праведни по природном моралном закону који им је Он дао, те обећава да се ће поштедети цело место ако се у њему нађе бар десет „праведника“ (ст. 24 -32).

Мојсијев Закон - друга степеница богопознања

2. Оно што је људима на вишем ступњу узраста било потребно за духовно узрастање, а до чега они само својим моћима нису могли да дођу, Бог им је Сам открио преко старозаветних Пророка и Праведника: Авраама, Мојсија и др. У овом, натприродном откривењу, Господ је народу јеврејском дао много више него у природном откривењу. Старозаветни закон, тј. Закон Мојсијев, који је дат људима, по речима апостола Павла, био је управо: „Педагог (васпитач) за Христа“ (Гал. 3, 24).

3. Али прописи Старозаветног Закона остали су ограничени само на јеврејски народ и на мало прозелита. Огромна већина народа у свету није о њему ни чула. Сматрам да су за њих и даље остали у важности закони вере и морала природног Божијег откривења, помоћу којих су, као што рекосмо, могли достизати известан степен праведности, додуше нижи од савршенијег Закона Мојсијевог, али много виши од погубног стања Содомљана и људи уочи потопа.

Христово Еванђеље - трећа степеница богопознања

„Кад се испунило време“ (Гал. 4, 4) и човечанство сазрело да може примити пуноћу истине откривења, Бог је открио Сина Свога, Господа Исуса Христа, дао савршени Закон Новог Завета, који је неупоредиво савршенији од Закона Мојсијевог, а поготово од Закона природног Божијег откривења.

Сваки Јудејац и незнабожац који су искрено желели спасење, упознавши науку Христову, били су обавезни да је приме. Ако би они и поред тога, пошто су упознали закон Христов, ипак остали у својој дотадашњој вери, покази-

вали би да не желе искрено ни служење Богу, ни своје спасење. На њих би се у потпуности могле применити речи Господње: „Ко није са Мном, против Мене је“ (Мт. 12, 30); „Ко љуби оца, или матер више него Мене, није Мене достојан“ (Мт. 10, 37). Свакако да се онај који сазна вољу Божију, али је не испуњава, не може спасти. „Да нисам дошао и говорио им, не би греха имали; овако немају изговора за грех свој“ (Јн. 15, 22).

Из ових последњих речи Господњих излази јасан закључак да они до којих Он није стигао Својом науком, те је зато нису могли познавати, неће за то бити криви.

4. Верујем да Бог, по Свом милосрђу, неће допустити да без њихове кривице, а због нас, душе њихове пропадну, него ће им по Својој премудрости и свемогућству пружити начин да се спасу. Он ће, такође, оценити стварну одговорност оних између њих који пружена средства за спасење не приме због своје упорности и грешности, као и оних који то чине због нас, наше немарности, млакости или саблазни, и платиће свима по заслузи.

Зашто поједине шизматике и јеретике Црква прима без поновног Крштења?

У Светим Тајнама разликујемо спољашњу, видљиву страну коју врше свештеници као помоћници Божији; и невидљиву, благодатну, коју даје Бог. У редовним приликама, тј. у Цркви, оне су неодвојиво везане једна са другом. Код шизматика и јеретика ова два дела Тајни се раздвајају - спољашњи се врши, унутрашњи изостаје. У случају када појединац, или цела заједница хоће да пређе у Православље, ако се чин Тајне врши код њих као и код православних, Црква може да је не врши, а благодат Божију примају при одрицању од кривог веровања.

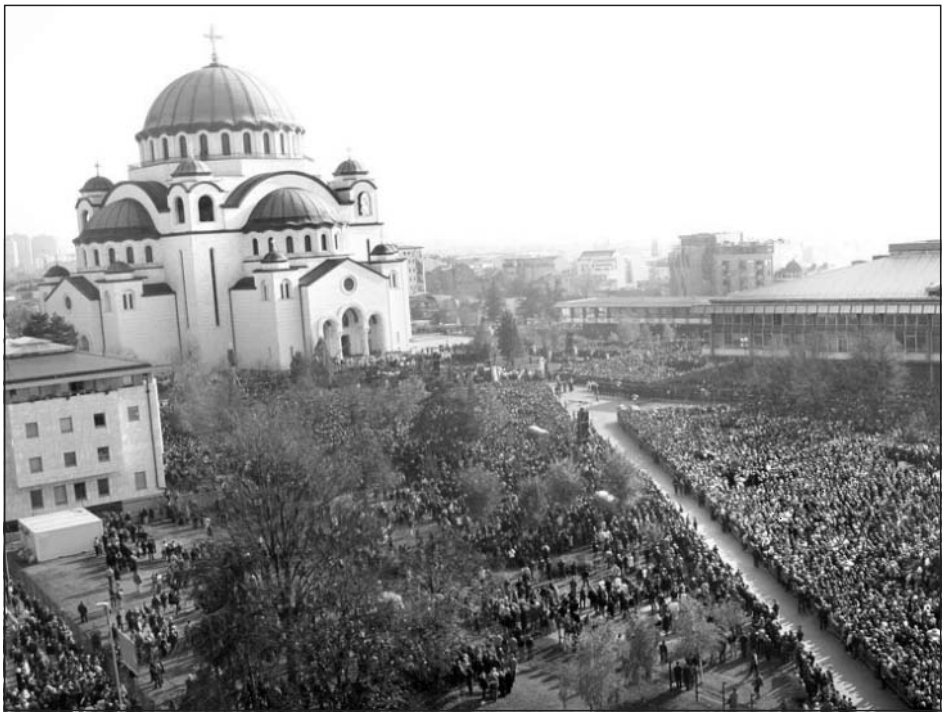

Разматрајући нашироко апстрактно питање шта ће бити са душама оних који, без познавања Цркве Христове, остану ван ње, потпуно бисмо промашили ако при томе запоставимо питање како да ми, који се налазимо у Цркви, учинимо све што до нас стоји за своје спасење и спасење наших ближњих, и оних близу и оних далеко: светлошћу својих дела показаћемо им пут којим треба ићи да бисмо постигли циљ наше вере, и подржати их да не клону на том путу.

Иначе ћемо се наћи у положају човека који је поставио Господу питање: „Је ли мало оних који ће се спасити? “ Спаситељев одговор садржи несравњиво више него што се у питању тражи: „Борите се да уђете на уска врата“ (Лк. 14, 23, 24). У њему се посредно казује и да је тај број мали (јер ће многи тражити да уђу и неће моћи), али и много важнија ствар, управо оно „једино потребно“. Господње речи у ствари казују: колико је тај број, мали или велики, то за тебе није од важности. Најважније је за тебе - и за сваког - да се нађеш у том броју.

Интересујући се за питање шта ће бити са онима напољу, не треба да изоставимо старање о спасењу нас који смо унутра. Док је време, боримо се да уђемо на уска врата! То је најглавније.

Патријарх Павле,
Одговори на питања вере и живота

ОБОЖЕЊЕ - ЦИЉ ЧОВЕКОВОГ ЖИВОТА

Питање назначења нашега живота од највеће је важности, јер се тиче најбитнијега питања за човека: питања смисла његовога битовања на земљи. Тек када заузме правилан став о овоме питању, тек када схвати своје истинско назначење, човек постаје кадар да се на правилан начин суочи са свакодневним бригама свога живота, као што су односи са ближњима, студије, посао, брак, рађање и подизање деце. Ако, пак, не заузме правилан став о овом основном питању, човек ће промашити и у другим аспектима свога живота. Какав онда смисао могу они имати, ако је живот човеков у целини бесмислен?

Већ нам прва глава Светог Писма, у којој се говори о томе да је Бог створио човека по Свом образу и подобију, открива циљ нашега живота, потврђујући нам велику љубав Триједнога Бога према човеку. Бог не жели да човек буде напросто створење са извесним даровима, својствима и надмоћношћу над остатком твари, већ жели да човек буде бог по Благодати.

Човек споља изгледа као пуко биолошко биће, попут осталих живих створења. Наравно, човек јесте живо створење, али, као што вели Свети Григорије Богослов: „Човек је једино створење мимо свеколике остале творевине, које може постати бог“ (На Богојављење, МПГ 36,324,13).

Ово по образу Божијем се односи на дарове које је Бог дао једино човеку за разлику од свих осталих Његових створења, тако да је човек - икона Божија. Ти дарови су: словесни ум, савест, слободна воља, стваралаштво, љубав и чежња за савршенством и за Богом, лична самосвест и све што човека уздиже изнад свих осталих створених живих бића, што га чини лицем и личношћу. Другим речима, све оно што човека чини личношћу јесу дарови по образу Божијем.

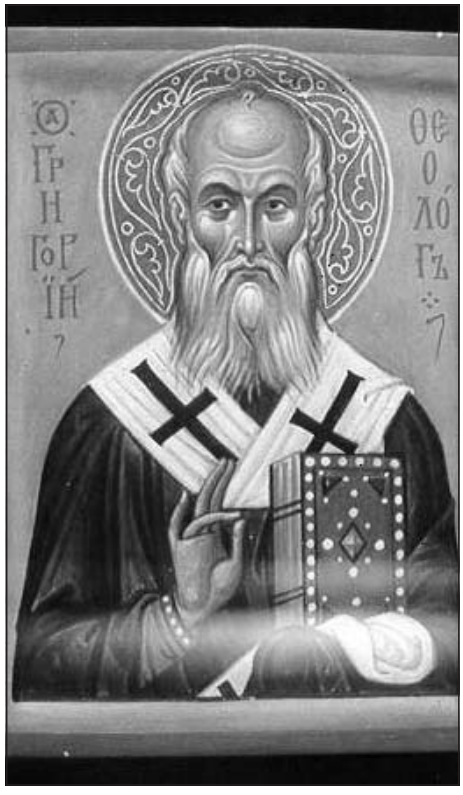

Св. Григорије Богослов

Обдарен образом (иконом) Божијим (личењем на Бога), човек је призван да за добија подобије (уподобљење Богу), да стиче обожење. Творац, Бог по Природи, призива човека да постане бог по Благодати.

Бог је обдарио човека даровима по образу Своме да би човек могао да се успиње на бескрајне висине, да би уз помоћ тих дарова могао да се уподоби Богу и Саздатељу, да би са Творцем могао да има не спољашњи, морални однос, већ личну заједницу.

Можда је врло смело, чак, и помислити, а камоли рећи, да је циљ нашег живота да постанемо богови по Благодати. Међутим, управо то нам откривају Свето Писмо и Оци Цркве.

Нажалост, многи људи изван Цркве, баш као и многи људи у Цркви, не знају за ово. Они верују да је циљ нашег живота, у најбољем случају, пуко морално побољшавање чији је циљ да постанемо бољи људи. Међутим, по Јеванђељу, Предању Цркве и Светим Оцима, то није циљ нашега живота. Није једини циљ да се човек побољшава, постајући моралнији, праведнији, честитији, одговорнији. Наравно, све то он мора да постане, али то није најбитније, све то није коначни циљ за који је наш Творац и Саздатељ створио човека. А који је, онда, тај коначни циљ? То је - обожење, сједињење човека са Богом, али не на спољашњи и сентименталан, већ на истински начин.

Православна антропологија тако високо цени човека да - ако је упоредимо са антропологијама свих осталих философских, социолошких и психолошких учења - лако уочавамо у којој су мери све те антропологије површне и колико оне не одговарају узвишеној

човековој тежњи за нечим заиста великим и стварним у животу.

А будући да је човек призван да битује по образу Божијем, јер је и створен да постане бог, он, чим се не креће путем обожења, почиње да осећа празнину у себи, осећа да нешто није у реду. Он покушава да ту празнину испуни разним садржајима, али ипак не проналази истинску срећу. Човек, гушећи се, ствара измишљени, површни, мали и ограничени свет, у коме сам себе поробљује и заточује. Он организује свој живот тако да никада нема мира, да никада не бива сам са собом. И оно што неки покушавају са дрогама, то он покушава са буком, напетошћу, телевизијом, радиом и информацијама о свему и свачему: да заборави, да не размишља, да не брине, да се не сећа да је на погрешном путу и да се удаљава од свога циља.

На крају, сироти савремени човек, ипак, остаје незадовољан собом, и тако бива све док не пронађе нешто друго, нешто веће, што постоји у његовом животу, нешто што је истински дивно и стваралачко.

Може ли се човек сјединити са Богом? Може ли човек бити у заједници са Богом? Може ли човек постати бог по Благодати?

Архимандрит
Георгије Капсанис,

Игуман Светог
Манастира
Григоријата на
Светој Гори

О НЕДОСТОЈНИМ ВЛАСТОДРШЦИМА

Питање: *Свети апостол Павле тврди да су власти које владају овим светом „од Бога установљене.“ Да ли треба да прихватамо било којег властодршца, владара или епископа који су по Божијем допуштењу постављени у своја здања?*

Бог у Свом закону каже: „Даћу вам пастире по срцу вашем.“ Из овога је очигледно да су властодршци, који су достојни власти коју носе, од Самога Бога уведени у своје звање.

Св. Агапит Печерски

Други, пак, властодршци који су недостојни свога звања, уводе се у њих по Божијем допуштењу, или по Његовој светој вољи због недостојности народа над којим владају. Ево неколико поучних примера.

Када је Фока Тиранин постао цар и када је уз помоћ свог првог министра отпочео са крвопролићима, живео је у Константинопољу један монах, човек светог живота и велике синовске храбрости пред Богом. Из једноставности своје душе, он се овако молио Богу: „Господе, Господе, зашто си нам дао оваквог цара?“ Како је у многе дане понављао исто ово питање, удостојио се Божијега одговора: „Зато што нисам могао да нађем другог, горег од овог.“

Постојао је у Тивиадској области град пун безакоња. У њему је живео неки веома нечастан и покварен човек, радник на хиподрому, који је изненада дошао до неког лажног покајања, па се чак и постригао обукавши се тако у ангелску монашку схимну, али са својим безакоњима није престајао. Десило се да је у то време умро неки епископ тога града. Онда се неком светом човеку јавио Ангео Божији и рекао: „Иди у град и припреми за хиротонију у епископа некадашњег радника са хиподрома.“ Овај је учинио што му је било заповеђено. По рукоположењу, епископ - несрећни варалица, се толико погордио да је почео да верује како је он нека висока личност. Тада му се јавио Ангео Божији и рекао: „Што се гордиш несрећниче? Заиста ти кажем да ниси постао епископ зато што си достојан свештеничког чина, него зато што овом граду приличи само један такав епископ. Бољег није ни заслужио.“

Према томе, ако некада видиш некога недостојнога владара или епископа, не чуди се и не осуђуј Божији Промисао. Знај и веруј да смо предани таквим тиранима због нашег сопственог безакоња и рђавих дела.

Св. Анастасије
Синаит

КАКО СЕ РАЗМИШЉАЊЕМ О СВЕТОЈ ТАЈНИ ПРИЧЕШЋА РАСПАЉУЈЕ У НАМА ЉУБАВ ПРЕМА БОГУ

Да би размишљањем о небесној тајни тела и крви Христове распалио у себи већу љубав према Богу, размишљај о љубави коју показује Бог према теби у овој тајни.

Сети се да ми са своје стране нисмо учинили ништа зашто бисмо заслужили Божју љубав. А Бог нас је заволео толико да је и Себе даровао нама најнедостојнијим створењима Својим.

Сети се да та љубав по својој чистоти не личи на љубав човека према човеку, која даје и очекује да јој се нечим узврати. Бог нема потребе за нечим споља. Зато ако нас је обасуо љубављу, није то учинио ради Себе него једино ради нас.

Размишљајући о томе реци: „Како је све то чудесно! Превишњи Бог је понудио Своје срце мени најнезнатијем Својем створењу. Шта желиш од мене, Царе славе? Шта очекујеш од мене који сам само прах? При светлости Твоје неизмерне љубави видим да хоћеш да ми подариш Себе за храну и пиће и то не ради чега другог, него да претвориш мене у Себе. Не зато што имаш потребу за мном него што ја имам потребу за Тобом; јер тим сједињењем у љубави Ти живиш у мени и ја у Теби и ја постајем као Ти Сам. Сједињењем мога земаљског срца с Твојим небеским, ствара се у мени једно божанско срце“.

Испунићеш се радошћу када постанеш свестан колико те воли и високо уздиже Бог у жељи да и ти заволиш Њега и да се отргнеш од привезаности за твари и самог себе и да принесеш себе Њему, своме Богу, као жртву паљеницу, тако да кроз читав твој живот твојим умом, вољом и свим осећањима влада само љубав према

Њему и усрдна жеља да Њему служиш. Зато гледајући на свету тајну причешћа отвори своје срце и помоли се: „О хлебе пренебесни, када ће доћи час да се жртвујем сав за Тебе, не на каквом другом огњу него на огњу Твоје љубави? Када ћу, савршена љубави и Хлебе живота, почети да живим једино Тобом, ради Тебе и у Теби? Када ћу се, животе мој прекрасни, слатки и вечни, отргнути од свега другог и почети да желим једино Тебе и да се храним једино Тобом? Господе, мој Господе, отргни моје бедно срце од осталих веза и наклоности, украси га светим Твојим врлинама и испуни га расположењем да све ради само да послужи Теби. Тада ћу отворити срце своје, позваћу Те и умолити да уђеш у њега и чиниш у њему све оно што чиниш и у душама оних који су потпуно предани Теби“.

У таквим мислима и осећањима проведи вече и јутро, припремајући се за св. причешће. А када се приближи свети час причешћа са смиреношћу и срдачном топлотом живље представи себи ко си ти а Ко је Онај Кога имаш да примиш.

Он је Син Божји пред Којим дрхте небеса и све силе, Свети над Светима, сјајнији од сунца, сама чистота, Који је из љубави према теби примио облик слуге, био презрен, поруган, и распет, остајући и даље Бог у чијој је руци живот и смрт читавог света. А ко си ти? Ништа и нижи од ничега.

Затим приступи св. причешћу са светим страхом и љубављу, говорећи: „Недостојан сам, Господе, да Те примим јер се још нисам очистио од привезаности за оно што Ти не волиш. Недостојан сам да Те примим, јер се још нисам потпуно предао Твојој љубави и Твојој вољи. Али ме Ти, предобри Боже мој, по Својој безграничној

љубави удостој примања јер Ти с вером прилазим".

Пошто примиш свето причешће, затвори се у дубину срца, заборави на све тварно и помоли се: „Превишњи Цару неба и земље, удостојио си ме недостојног Твоје љубави. Помози ми да на жртвенику мога срца гори једино огањ моје љубави према Теби и да он сагори сваку другу љубав и сваку другу жељу, осим жеље да принесем себе као жртву паљеницу Теби. Никада ниси ништа друго желео од мене и сада не желиш.

Чуј сада, Господе, и завете мога срца! Ево сједињујем своју вољу с Твојом вољом и као што си Ти дао целог Себе мени и ја предајем целог себе Теби да будем у Теби сав. Знам, Господе, да то не може бити ако се потпуно не одречем себе, ако остане у мени и најмањи траг самољубља, ако се у мени буде задржало расположење да ма у чему чиним своју вољу, или да ценим своје мисли, или да задржим навике угађања себи. Зато хоћу и желим да се од сада противим себи у свему, ако ми душа буде зажелела нешто што није Теби угодно, и да приморавам себе на све оно што је по Твојој вољи, макар све у мени и изван мене против тога устајало. Својим силама у томе не могу успети, но пошто си Ти од сада са мном, надам се да ћеш Ти обављати у мени оно што је потребно. - Желим да моје срце буде једно с Твојим и надам се да ће то помоћу Твоје благодати и бити. - Желим да не видим, не чујем, не мислим и не осећам ништа до оно чему ме уче Твоје заповести и надам се да ћу Твојом помоћу то и постићи. - Желим да се моја пажња не удаљује од срца у коме си Ти, него да непрестано пребива у њему, да гледа у Тебе, да се греје топлотом која од Тебе долази и надам се да ће, захваљујући додиру с Тобом, тако и бити. - Желим да ми од сада једино Ти будеш светлост, моћ и радовање и надам се да ће тако и бити, захваљујући твоме спасоносном утицају на моју душу. Зато се и молим и непрекидно ћу се молити.

Св. Никодим Аѓиорит

О Премилостиви Господе нека то буде, нека то буде!"

Затим се старај да из дана у дан све више загреваш у себи жељу за примањем ове тајне и труди се да чиниш само вољу Божју и да ти она буде путовођа у свим духовним и телесним делима. Сваки пут кад се причешћујеш, причешћуј се бескрвном жртвом и приноси самог себе на жртву Богу, то јест, изјављуј савршену готовост да из љубави према Господу, Који се жртвовао за нас, претрпиш сваку невољу, сваку жалост и сваку неправедну оптужбу које могу у току живота да наиђу на тебе.

Св. Василије Велики, говорећи о дужности која нам се св. причешћем налаже, спомиње речи апостола Павла да они који се причешћују телом и крвљу Господњом, смрт Господњу обзнањују (1 Кор. 11,26). А Господ је претрпео смрт за све људе, разуме се и за оне који се причешћују. Ради чега? Да они који живе не живе више себи, него ономе који за њих умрије и васкрсе (2 Кор. 5,15). Према томе они који се причешћују с вером, љубављу и готовошћу да ће ма и по цену живота бити верни Божјим заповестима, узимају на себе обавезу да не живе више себи, ни свету, ни греху, него Ономе Кога су у св. причешћу примили - Господу Богу Који је за њих умро и васкрсао.

Најзад, примивши у светом причешћу Господа Који се за тебе жртвовао и силу те жртве, узнеси небесном Оцу и у њено име благодарење, славословље, а затим молитве за своје духовне, душевне и телесне потребе, за св. Цркву Божју, за своје домаће, за своје добротворе и за душе оних који су у вери умрли.

Сједињена са жртвом којом нам је Син Божји измолио од Оца сваку милост, ова ће молитва бити услишена и неће остати без плода.

Свети Никодим Аѓиорит

ПОСЛЕДЊИ ЈУНАК

(наставак са 29. стране)

- Али је, ђецо моја, ту књигу пронашао опет један овакав ђак из оваке школе као што сте ви! - узвикнуо је Милија поносито. - Њему се у сну јавио Свети Сава и проказао му ђе је књига прикривена...

Милија осећаше после ових причања да се рађа нешто ново, нека одмена њему, па често не могаше да се разбере да ли ће то бити боље него оно што је радио он. Чињаше му се да је паметно понешто одбити од сељачких причања, а још боље самому уверити се.

Тога ради, кад чу да ће после Тројица бити испит у тој новој школи, он се поче спремати да је посети и види, па се после приволи једному или другому царству. Зато нареди својим ђацима да се што могу боље спреме за велики сабор у Дубоком Потоку и да сваки обуче најновију одећу што је има.

Баш у тренутку кад се море народа са читавом гором крстова у валима креташе око цркве у Дубоком Потоку за ђацима, учитељем и обученим у одежде свештеницима, стиже пред цркву, окружен петнаесторицом својих ђака, Милија Глухаћ. Он скиде са своје главе фес увијен у црну чалму, прекрсти се и пође за литијом. Висок, коштуњав и космат, у црним чакширама и гуњу са наврнчаним опанцима и дреноваком у рукама и торбом на раменима као апостол, он учини дубок утисак на светину. Она заблену, поче да се гурка и са страхопоштовањем да шапће његово име. Изненадно, брзо и готово бесвесно поче да узмиче са својим ђацима у ред до самих свештеника. Чим стаде уз њих, он погледа своје ученике, па дубоким и једрим гласом отпоче тројички тропар и сасвим покри танке гласиће школске дечице. Гомила се прену и сва радосна прошапута густо:

- Ех, стари вук-учитељ, стара школа!

Милија опази, па чим сврши тропар, мигну на ђаке, испаде из реда, дође код новога учитеља, смерно му се поклони, па рече:

- Данас да измијешамо стару и нову школу, господине учитељу... Обе су наше... Дела, соколићи моји окрену се и својим и новим ђацима. За мном да сложно запјевамо Господу...

Процесија застаде. Милија сав у неком чудном пламену, као какав знаменити диригент махну главом, кликну као никад дотле, а за њим његови ђаци и дечица тако да се захори шумовита котлина дубокопоточка.

... иже премудри ловци јавлеј

... и тјеми вселенују уловлеј...

Народ бејаше усхићен. Иако не разумеваше тропарске речи, опет својом душом осећаше да су ту, код њих, ловци, који ће их заједничким напором уловити...

То беше дан Милије Глухаћа.

Сутрадан беше испит. Готово сав јучерањи свет беше присутан. Испод ораха у великој ливади иза цркве беху намештене скамлије и табла, а такође клупе за попове и прваке. Нови учитељ даде видно место Милији, око којега поседаше по трави његови ученици.

Испит отпоче. Учитељ имађаше први разред и неколико Поповића у трећем, који су раније били у школи митровачкој. Деца слободно одговараху, читаху и рачунаху. Учитељ позва једнога малишана:

- Како се зове твоје село?

- Јасеновик, господине.

- А оно највише брдо више њега?

- Бранковића брдо...

- Шта има испод њега?

- Село Коваче и у њему старинска школа, која је нама давала попове и...

Милија сав у сузама притрча, згради малишана, метну га себи на крило, пољуби га у чело, па му даде цванцик:

- А ко ти је, соколе, казао за ту старинску школу?

- Учитељ. чико... А и, онако... Прича се...

Испит већ беше при крају. Последњи одговараше неки овећи Поповић из трећега разреда. Милија га позва:

- А ну, де, синак, овамо да видимо знаш ли читати и стару књигу као што умијеш нову!

Онда се маши у своју торбу и извади почађали часловац млетачке штампе, отвори га и пружи. Беше страница вечерње.

Дечко окупи као бројаницу. Милија се опет заплака, узе књигу натраг, па гологлав устаде и прозбори:

- Жене и ђеце имао нијесам и не знам за радост кућевну. Моја је кућа био овај народ, срећи којега сам се често радовао. Данас је моја радост највећа, јер сам дочекао да видим нову школу, нове очи за народ. Ја сам му их отварао како сам умио и могао: опростите, а не куните. А сад је дошло ново виђело, које нека Бог благослови. Оци и браћо и ти господине учитељу, Милија Глухаћ нема више потребе да буде ни учитељ, ни мутавџија. Његова је школа отпјевала своју пјесму и ја се радујем. Нека ви је срећно. А ви, моји ђаци, ево школе, а ево учитеља... „Отпуштај нијеˮ, Владико, раба твојега с миром.“

То рече, дубоко се поклони на четири стране и као авет ишчезе кроз дубокопоточко Дријење...

Више се никад у Колашину не појави, као да под камен пропаде – глухо се завршава Трајкова прича уз последњу чашу зелене крушковаче...

Григорије Божовић

Три Јерарха,
Призрен, 1910.

КО СУ ХРИШЋАНИ

... Јер, хришћани се од осталих људи не разликују ни земљом, ни језиком, ни одевањем. Јер, нити живе у својим (посебним) градовима, нити употребљавају неки посебан дијалекат, нити воде неки посебно означен живот. Њихово учење није пронађено измишљањем људи сваштара, нити су они, као неки други, присталице људске науке.

Они живе у јелинским и варварским градовима, како је свакоме пало у део, и у своме одевању и храни и осталом животу следују месним обичајима, али пројављују задивљујуће и заиста чудесно стање живота свога.

Живе у отаџбинама својим, али као пролазници. Као грађани учествују у свему, али све подносе као странци. Свака туђина њима је отаџбина, и свака отаџбина туђина.

У брак ступају као и сви, и децу рађају, али рођену децу не бацају.

Постављају заједничку трпезу, али не и нечисту.

Бораве у телу, али не живе по телу.

На земљи проводе дане, али им је живљење на небу.

Покоравају се постојећим законима, али својим животом превазилазе законе.

Воле све људе, а сви их гоне.

Сиромашни су, а многе обогаћују. Свега су лишени, а у свему изобилују.

Понижавају их, а они се у понижењима прослављају. Клеветају их, а они се показују праведни.

Од Јудеја нападани су као туђинци, и од Јелина прогоњени, али разлог непријатељства мрзитељи (њихови) не могу навести...

И просто речено: што је душа телу, то су хришћани у свету.

Душа је настањена по свим удовима тела, и хришћани су по (свим) градовима света.

Душа обитава у телу, али није од тела; хришћани бораве у свету, али нису од света.

Бесмртна душа борави у смртном обиталишту; и хришћани привремено бораве у трулежноме, очекујући на небу нетрулежност...

Њих је Бог поставио на тако велико место, да им је недозвољиво одрећи се тога...

Јер, као што рекох, није њима ово предато као земаљско откриће, нити они за неку пролазну измишљотину захтевају да се тако брижљиво чува, нити им је поверена људских тајни економија.

Него је заиста сам Сведржитељ и Свесаздатељ и Невидљиви Бог, сам Он је Истину и Реч, Свету и Несхватљиву, са Небеса људима уселио и чврсто усадио у срца њихова; не као што би неко претпоставио, пославши људима некога слугу, или анђела, или кнеза, или некога који управља земаљским стварима, или некога коме је поверено управљање на небу, него самога Уметника и Саздатеља свега.

Из Посланице
Диогнету

прев.
епископ Атанасије Јевтић,
Дела апостолских ученика

БАБА ВАНГА

У Бугарској су својевремено биле познате способности бабе Ванге - слепе пророчице која је недавно умрла. Бескрајна река људи различитих година и образовања текла је према њој да сазна своју будућност, своју судбину. И сви се без разлике враћају запањени предсказањима чаробнице. Каквим је моћима она вршила своја предсказања? Где се крије извор њене видовитости?

Послушајмо најпре шта она сама говори о своме дару. На питање своје нећаке, философа Красимире Стојанове: „Имаш ли осећај да је твој дар програмиран од стране виших сила?“ Ванга је одговорила: „Да“.

- Како их опажаш?

- Најчешће им чујем глас.

- Јеси ли их видела?

- Да. Прозирне фигуре, попут људских одраза у води.

- На чију жељу, на њихову или твоју се остварује контакт?

- Обично на њихову жељу, иако ја могу да их дозовем.

Даље наводимо занимљиво сведочанство Вангине нећаке о узроцима способности њене прозорљиве тетке. „Било ми је 16 година када је једном у нашој кући у Петричу, Ванга почела да разговара са мном... само што то није био њен глас. Имала сам утисак да то не говори она својим устима, већ неки други човек. Речи које сам чула нису имале никакве везе са оним о чему смо пре тога разговарале. Као да се неко непознато лице умешало у наш разговор. Чула сам: "ето, ми смо те видели" - а потом је уследио потпуни извештај о томе шта сам радила тога дана пре тог тренутка. Просто сам се скаменила од ужаса. У кући смо биле само нас две.

После кратке паузе, Ванга је уздахнула и рекла: "Ох, оставиле су ме силе" и поново се вратила нашем претходном разговору. Питала сам је зашто је наједном почела да описује мој дан, али она је одговорила да ништа није описивала, већ да је понављала оно што је чула. Затим је уздахнула: "Ох, то су силе, мале силе које су увек поред мене. Али има и великих које њима командују. Када оне одлуче да проговоре мојим устима буде ми лоше, те после тога цео дан не могу да дођем к себи".“

А ево шта пишу рођаци бабе Ванге о крају у којем живи пророчица: „Ванга годинама није напуштала то место. Не могу да схватим шта је тамо држи. Али она познаје и воли тај крај. На мене лично све ту делује мучно“. Слично говоре и други људи, али Ванга је стално понављала да само ту чује гласове који је посвећују у многе ствари. По мишљењу врачариног нећака, ту је био храм паганског бога Хорса чија је статуа закопана на том месту. С православног гледишта феномен Ванге може бити објашњен на следећи начин. Ванги се још, док је могла да види, неколико пута јављао демон у облику коњаника у ступао с њом у контакт. Девојка се радо упустила у ту везу, брзоплето се окренувши према новој појави. После тога, доспевши у загонетни ураган, она је ослепела, и појавила јој се моћ видовитости. Слепа чаробница је стално била окружена демонима који су сконцентрисани на месту древног паганског храма где су им се приносиле жртве.

Тачност наше оцене феномена Ванге потврђује чињеница да се према подацима научника остваривало само 70% њених предсказања. То очигледно говори о њиховом демонском карактеру, јер пророчанство Божије не може да се не испуни, а демони могу само да нагађају.

Слично феномену бабе Ванге пали духови могу да изазову исте такве пророчке способности и код других људи који су добровољно ступили у везу с њима и добили од њих те за себе и за друге погубне натприродне способности.

Осим набројаних екстрасенса, врачева и пророка постоји њима сличан читав низ народних учитеља и исцелитеља који, користећи иконе и свеће, врачају воду, изливају восак, читају молитве, варајући и себе и друге. Уобичајено челичење претварају у право идолопоклонство. Пре водене процедуре савремени пагани се не клањају Творцу, већ Његовој творевини - природи и моле се новопеченом „богу“ Б. К. Иванову. Слободно се продају књиге "беле" и "црне" магије. Лажни исцелитељи користе демонско кодирање од различитих људских порока, упркос покајању које је Бог установио. Већ су постале уобичајене такве речи као што су „магија“, „урок“ и сличне. Управо жеља да се избаве од урока и магије и привлачи хиљаде људи, који при томе и не слуте да добровољно предају своју вољу духовима таме, бабама, врачарама, биоенергетичарима - екстрасенсима, сеансама гостујућих исцелитеља у рангу од „баба“ до „академика“. Последице окултне зависности веома су жалосне - због врачања окултиста распадају се породице, потпуно здрави људи наједном оболе, непријатности само сипају као из рога изобиља. Због свог отпадања од Бога Творца духови таме су лишени способности да стварају и могу уносити у свет само рушење, те зато и њихови следбеници доносе само зло другим људима.

Свештеник Родион Петроградски

Људи и демони (Како пали духови кушају савременог човека)

ЧУДНИ СУ ПУТЕВИ ГОСПОДЊИ

(наставак са 22. стране)

он ће и након смрти општити са њима, припадајући им више или мање, у складу са мјером тог општења.

На различите начине ђаво је многе скренуо и скреће са Божијег пута. Некад тако непримјетно да многи нису ни свјесни да пропадају већ су убијеђени да се спасавају. Погледајмо како је то учинио са монасима. Неке је заузео стицањем ријетких и скупоцјених ствари и, причврстивши за те ствари њихову мисао, отуђио их од Бога. Друге је заузео изучавањем разних наука и уметности, које су употребљиве само на земљи; привукавши сву њихову пажњу ка пролазним знањима, лишио их је суштински неопходног знања о Богу. Неке је заузео тако што су за манастир стицали разнолики иметак и подизали здања, што су се бавили сточарством и обрађивањем вртова, повртњака, њива, ливада, приморавши их на тај начин да забораве Бога. Неке је заузео украшавањем келије сличицама, цвјетићима, прављењем кашичица и бројаница и удаљио их од Бога. Неке је научио да посебну пажњу обрате на пост и остале тјелесне подвиге и тиме оборио подвижника тјелесним и лажним разумијевањем, преузношењем и презирањем ближњих, у чему се и састоји поништавање самог услова за свето напредовање. Неке је наговорио да спољашњој страни црквених богослужења приписују превелик значај, помрачивши им духовну страну обреда.

На ове и сличне начине ђаво је отргнуо саму суштину хришћанства и оставио само искривљену, вјештаствену љуштуру, одвлачећи многе ка отпадништву од цркве. Овакав начин борбе, за палог духа је толико погодан да га он сада свуда користи (Ако је та појава била масовно распрострањена у вријеме светог Игњатија, можете мислити колико је тек данас, вијек и по касније, присутна у цркви и међу хришћанима (прим. аут.)). Тај вид битке толико је погодан за ђавола и за људску пропаст да ће га у посљедњим данима свијета ђаво употребити ради потпуног удаљавања цијелог свијета од Бога. Ђаво ће употребити ту врсту битке и употребиће је с коначним успјехом.

У посљедњим данима свијета људе ће, под утицајем владара овога свијета, обузети привезаност за земљу и за све вјештаствено и тјелесно; они ће се предати земаљским бригама и вјештаственом развитку; бавиће се искључиво уређењем земље, као да је она њихов вјечни дом; поставши тјелесни и вјештаствени, заборавиће на вјечност као да она и не постоји, заборавиће на Бога и одступиће од Њега (Није ли то тако већ дуже вријеме? Око чега полемишу и разговарају сви ти политичари, пацифисти, хуманисти, творци *Новог свјетског поретка*, творци *Њу Еџа* и остали? Само о друштвеном уређењу без Христа, о прерасподјели добара, о екологији, о нуклеарном оружју, о заштити културних споменика, све је везано за земљу... О вјечној души и Богу ништа, изузев изругивања и лажи које служе да преваре ако је могуће и изабране (прим. аут.)).

И како бјеше у дане Нојеве, онако ће бити и у дане Сина Човјечијега (Другог Христовог доласка): *јеђаху, пијаху, жењаху се, удаваху се до онога дана кад Ноје уђе у ковчег, и дође потоп и погуби све. Слично као што бјеше у дане Лотове: јеђаху, пијаху, куповаху, продаваху, сађаху, зидаху. А у дан кад изиђе Лот из Содома, удари огањ и сумпор са неба и погуби све. Тако ће бити и у онај Дан кад се појави Син Човјечији* (Лк. 17,26-30) – предсказао је Господ Исус Христос о стању у свијету пред Свој други долазак, можда баш желећи да и то предсказање послужи бар једној души да се у ова болесна времена покаје и окрене Богу. Нека би нам Милостиви Бог, молитвама светог Игњатија Брјанчанинова просвијетлио ум, да познамо нашу биједу и голотињу духовну, да познамо страшно, вјероватно и посљедње вријеме, у којем живимо и да се сузама, покајањем, постом и молитвом обучемо у бијеле и чисте хаљине у којима ћемо изићи на Страшни Христов суд, да се не покаже голотиња нашег зла и нашег гријеха.

Надам се да вам ово што читате бива на корист и уразумљење. Прије него завршимо са овим поглављем, било би добро да се упознамо са још два случаја блиских духовних сусрета са духовима зла. Један такав занимљив који се догодио у Америци нашао сам у књизи *Дјеца Апокалипсе*; други, пак, који се догодио у Русији, на-

шао сам у књизи *Људи и демони*. Овако ћете боље разумјети искуство које је наш Никола доживио и, ако Бог да, повјеровати, за своје добро, у постојање ђавола, који се тако брижно стара да остане скривен све док нас не спроведе у царство вјечне таме и мука, од којег нека нас Благи Христос избави.

Ајвијева прича

К. Ајви је одрастао у разореној породици. Утјеху и излаз из животне ситуације покушао је остварити бјекством у окултизам. Ево његове приче:

Живио сам у својим фантазијама и свијетовима које сам сам стварао. Од „нормалног" дјетета постао сам панкер са панкерском фризуром и чизмама. Наносили су ми бол, повређивали су ме и тукли због моје индивидуалности. Једног дана ме је један мој ортак позвао на једну посебну журку. На ту журку су дошли моји ортаци из школе и двије старије женске. Мени је речено да ћемо сједити и причати, пити соду, јести чипс и завитлавати се.

Али, те двије женске су биле вјештице, а журка је, у ствари, била вјештичји скуп. Тада сам иницран у магијску праксу *Вике* (WICCA). Ако нисте знали, *Вика* је древни женски облик друидске магије. Зато су ме назвали вјештицом, а не вјешцем. Брзо сам напредовао и постао искусна вјештица. Мој ум је потонуо у чудан делиријум и лудило. Вјеровао сам да је лудило врхунско животно искуство. Ако умрем, све ће бити готово; ако полудим, проћи ћу кроз смрт без умирања – то је била моја филозофија.

Бавио сам се магијом дан и ноћ. Бављење вјештичјом магијом одвело ме је на разна мјеста, углавном кроз астрална путовања. Било је то природно ширење свијета моје фантазије. Био сам свемоћан и све у том свијету који сам створио ме је гледало са поштовањем. Осјећање моћи је оно што вас мами да се бавите магијом. У стварном свијету ја сам био нико и ништа, у магији сам био неко и нешто. Осјећао сам се непобједивим. Био сам у заблуди (прелести).

Једне ноћи ме је пробудила јака напетост бешике. То је био један од оних тренутака када лежите на кревету, погледате на сат, а затим у врата, покушавајући да се одлучите да ли ћете устати, или ћете остати у кревету и покушати да издржите до јутра. Одлучио сам да устанем и одем до купатила. У том тренутку сам схватио да је читаво моје тијело парализовано од врата наниже.

У *Вика* магији се не користе ни дроге, ни алкохол. Свако за кога би се открило да користи дроге или алкохол би био искључен из вјештичјег реда. Знао сам да ничег није било у мом организму што је могло изазвати такву парализованост. Једино објашњење до кога сам могао доћи јесте да ме је напало нешто што је духовне природе. Напустио сам своје тијело на астрални начин и подигао се изнад њега. Тада сам доживио потпуни шок.

Око мога тијела било је око петнаест демона који су ме чврсто држали и смијали се хистерично. Један од њих се окренуо и погледао ме и рекао ми да сам ја идиот каквог он није већ дуго срео. Демон је рекао да су ме учили правом путу, али да сам отишао на погрешан пут, да сам толико забраздио да идем право у пакао и да ми нема спаса. Затим ми је предложио да склопимо договор. Два демона су дошла до мог астралног тијела и окренула ме наглавачке. Када сам се преокренуо, нашао сам се у паклу. Нема начина да опишем шта сам тамо видио. То никада нећу моћи да заборавим. Те приказе...

Вратили су ме потом у моју собу и дали ми ултиматум – или да се убијем, па да онда постанем попут њих, тј. да се више не мучим, него да будем мучитељ, или да умрем и у сваком случају одем у пакао. Изабрао сам самоубиство (једини неопростиви смртни гријех гдје се није могуће кроз покајање измирити са Богом (прим. аут.)). Мало прије него што су ме вратили у моје тијело, прошаптао сам у себи: „Исусе, ако Те има, помози!"

Одједном ме је обасјала бљештава свјетлост и демони су се раширили на све стране. Устао сам и почео да грдим Бога: „Зашто си допустио да прођем кроз све те ствари?" Грдио сам га скоро читав сат, чистећи измет и мокраћу које је моје тијело испустило током искуства са демонима.

Тада сам први пут чуо глас Божији. Тај глас ми је рекао само једну једноставну реченицу која ме је зауставила на путу моје пропасти: „Све што сам желио да учиниш било је да тражиш."

(наставак у следећем броју)

ПРИЧЕШЋИВАЊЕ СВЕТИМ ТАЈНАМА

У Светој Тајни Причешћивања ми под видом хлеба и вина окушамо истинско Тело и Крв Христа и тако се с Њим сједињујемо. За Свету Тајну Причешћа човек треба да се припрема молитвом, постом и покајањем. Ова тајна се врши у храму за време Литургије. Болесници могу да се причешћују код куће. Свештеник доноси Свете Дарове у Дароносици. За време причешћивања Светим Тајнама човек треба да има побожна осећања: трепет и страх Божји. Међутим, понекад бивамо хладни и расејани и многи због тога падају у униније. Не треба падати у униније. Човек треба да се смири и да сматра да је заслужио овакво стање. Реци себи: „Што сам заслужио то сам и добио! Због мојих грехова Господ ми не даје радост; слава Господу за све!“ Издржи то са трпљењем и не очајавај, већ се труди да се поправиш.

Неке људе побожне и ревносне у духовном животу Господ испитује: не даје им радост - и за то треба благодарити Богу. Господ боље од нас зна шта нам је на корист: једнима шаље сладости и утехе како би их укрепио и охрабрио, а другима то не даје зато што они у сваком стању треба да Га воле подједнако и проверава да ли су такви. Треће лишава утехе због грехова. У сваком случају не треба падати у униније.

Немој сматрати да те је Господ одбацио, чак, и ако не осећаш жељу да Му служиш, али се увек труди да Му угодиш с подједнаком силом. Не бави се собом више него делима Божјим, препусти Му се, и у томе ћеш наћи радост и блаженство.

Када се човек немарно односи према делу свог спасења, када у себи оставља угодно месташце за себе од причешћивања Светим

Тајнама добија више слабости него оздрављења. Ако после причешћа будеш бдио над собом, над својим склоностима и ако их будеш употребио на угађање Богу, сачуваћеш се у побожности и радосном осећању које си добио причестивши се.

Да би служио Господу човек треба да има чисто срце, савршено и покорно свим Његовим делима, зато се немој чудити када Он испитује, поучава и учи те да будеш савршенији.

Неки се гаде да се причесте после болесних и старих људи, плаше се да ће се разболети. Пази, Д., чувај се ове гадљивости, то је веома велики грех. Свештеници у парохијама где нема ђакона и ђакони у другим парохијама и манастирима употребљавају преостале Свете Дарове и живе у добром здрављу до дубоке старости. Гадљивост показује да човек има слабу веру. Треба да се моли Богу да Господ у њему умножи и укрепи веру.

Тешко је човеку да гледа како се неке болесне старице и душевни болесници из све снаге труде да заједно с децом први приђу Чаши Живота. Гурају се без свештеног страха, причешћују се без страха Божијег...

Душевни болесници често представљају саблазан за друге. Они неке људе плаше и има случајева када се човек спремао да се причести, али због њих није пришао Чаши. Ово се односи и на друге болеснике, нарочито веома старе. Благоразуман и благочестив старац и старица, ако осећају да им је лоше, седе мирно негде са стране, моле се са свештеним страхом, а Чаши прилазе последњи, кад у цркви може слободно да се прође. Ето, то је побожност. И сам стиче велику корист за душу и тело, и друге не смућује. Тако и ти, чедо моје, чини, тако се стиче смирење, страх Божји и благочестивост.

Схиигуман Сава
Псковско-пећерски

У ЗАШТИТУ БЛАГОДАТНОГ ОГЊА

Три питања скептицима

Не изненађује то што се атеисти, јеретици и расколници толико напрежу да оповргну истинитост чуда Благодатног Огња. Запањујуће је што се некада њима придружују и православни, тврдећи да ничег страшног нема у одрицању истинитости тог чуда. Као да је верном човеку свеједно - да ли Господ шаље знамење, или су у току више од хиљаду година јерусалимски патријарси и архијереји, међу којима има не мало прослављених у лику Светитеља, цинично обмањивали и обмањују православне по целом свету, и то уочи најважнијег православног богослужења.

Сваки иоле поштен човек ће приметити разлику између једног и другог.

А образовани православни човек још и зна да је та разлика недвосмислено означена у одлукама Помесног Константинопољског Сабора из 1084. године: „Онима који уместо да са чистом вером, у простоти срца и од све душе признају за несумњиве догађаје велика чуда која су извршили Спаситељ наш и Бог, Владичица наша Богородица, Која Га је нетрулежно родила, и други Светитељи, и покушавају да их посредством мудровања прикажу немогућим или их тумаче на начин, како се њима чини, и упорни су у свом мишљењу - анатема.“

Лично не могу да сматрам убедљивим приговоре критичара Благодатног Огња због мноштва разлога. Например, несхватљиво ми је, како све њихове хипотезе, које су, да додамо, противречне једна другој, могу да објасне ту чињеницу да је у деветом веку муслимански управник Јерусалима заповедио да се поставе метални (бакарни) фитиљи у кандила и да је, без обзира на то, на очиглед

свих, сишао огањ и да су се запалили фитиљи. О томе сведоче како грчки изворници (Никита Клирик) тако и арапски (Бируни). Несхватљиво је како објаснити „упаљачем у џепу“ примере, када се паљење свећа догађа ван кувуклије на очи ходочасника, када огањ силази са икона итд.

Али, посебно се јављају три питања, на које нисам успео да сусретнем јасан одговор ни у једном „скептичком“ чланку.

1. Одблесци

Не ретко (иако не и сваке године) ходочасници пред силазак Благодатног Огња виде у храму плавичасте одблеске светлости, попут блесака какви бивају при севању муња. Они су забележени и на видеоснимку.

Скептици уверено убеђују да ти проблесци нису ништа друго до блицање фотоапарата. Одређена сличност постоји, иако су блицања фотоапарата много слабија и немају такву нијансу.

Али јавља се још једна компликација: шта ћемо са тим што су древни сведоци чуда описивали ту исту појаву?

Никита Клирик, који је посетио Јерусалим 947. године пише: „Архиепископ још није изашао из Гроба, а већ је цео Божији храм могао да се истог трена види испу-

њен неизрецивом и Божанском светлошћу, тако да се побожни народ кретао час у десну страну, час у леву... При таквој неочекиваној појави светлости сви су били испуњени задивљеношћу, па чак и најбезбожнији муслимани су били поражени и посрамљени... сада се Божанско изливање светлости раширило по целом храму.“

Игуман Данило, који је посетио Света места 1106-1107. године, сведочи: „Тада је изненада и засијала Света Светлост у Светом Гробу и из Гроба је избијало снажно блистање.“

Ходочасник Трифон Коробејников, који се нашао у Јерусалиму 1583. године тврди да у храму „огањ иде... као муња са неба.“

2. Документарне потврде чињенице да Благодатни Огањ не опаљује.

Ако погледамо макар видео-кадрове, који су постављени на интернету, видећемо, на пример, да у једном случају ходочасник држи руку изнад пламена од целог снопа свећа, у другом случају, други ходочасник држи руку над пламеном пет секунди, а ево и трећег кадра, где још један старији ходочасник држи руку у пламену пет секунди.

Подсетићу за сваки случај, да је у обичном Огњу, а посебно изнад њега веома тешко држати руку макар једну секунду. Свако ко сумња може то да провери одмах, државши своју руку или изнад запаљене шибице, или изнад запаљене свеће, или изнад кандила и уопште, изнад сваког обичног пламена. И нека провери: да ли он може да држи руку пет секунди или макар три. Немојте заборавити да се обезбедите са кремама против опекотина и завојима.

Значајно је да је горепоменути млади атеиста, који је пре годину дана ширио по интернету своја „разобличења“ Благодатног Огња, између осталог наводио снимак где он држи руку изнад обичних свећа. И иако се њему чинило да то нема разлике у односу на начин како то чине ходочасници, није тешко приметити да је у току снимка од четири секунде он четири пута склањао руку из пламена, што се за ходочаснике који су на видео-снимку не може рећи.

На тај начин, или следи да признамо да те људе, који су забележени на видео-снимку, Благодатни Огањ није опаљивао, или да Господ сваке године на велику суботу чини не мање задивљујуће чудо претварања обичних људи у муције сцеволе при додиру са Огњем у храму Гроба Господњег. Другим речима, или је пред нама чудесни огањ, или су пред нама чудесни људи, који не осећају бол од обичног огња.

3. Друга православна чуда која се догађају сваке године

Та упорност са којом скептици, који се држе различитих ставова, обрушавају своју критику на догађај који се збија у Велику суботу, постаје још мање схватљив ако обратимо пажњу на чињеницу да силазак Благодатног Огња уопште није јединствено чудо које се редовно догађа у православном свету и које је доступно за свакога ко жели да се убеди у његову истинитост (него таквих чуда има још).

Например, познато је чудо са змијама на грчком острву Кефалонија, у селу Маркопуло. Ту се некада налазио женски манастир који су напали пирати. Монахиње су се молиле за своје спасење испред „Лонгобардске“ иконе Мајке Божије. И чудо се догодило: када су пирати развалили врата, уместо монахиња видели су змије и у страху побегли. Сада сваке године, строго на празник Успенија Мајке Божије (Велику Госпојину), у храм, који се налази на месту манастира, у време Литургије догмижу змије са целог острва. У току целе службе оне се налазе међу људима. Змије дирају, узимају у руке, стављају на врат, али оне никога не повређују. Након службе оне одлазе из храма и не враћају се до следеће године. Све је то забележено на видео-снимку и свако у то може и сам да се увери, отишавши на Кефалонију 15/28. августа.

Позната су и друга чуда која се редовно догађају, која дарује Господ на снажење православних хришћана, али у овом случају довољно је поменути кефалонијско. Ако православни и неправославни скептици одричу чудо силаска Благодатног Огња, шта ће они онда рећи о овом чуду? Каквим упаљачима намамљују ове змије? Ако се у случају Благодатног Огња све спекулације врте око чињенице, да се чудо догађа у кувуклији, где приступ има само патријарх, овде се чудо догађа наочиглед свих мирјана.

Очигледно је, против Благодатног Огња неверници, јеретици и расколници устају највише зато што његово постојање силније од свега опаљује њихове душе.

Јури Максимов

О КРАЈУ СВИЈЕТА

Многопоштовани бађушка о. Александар! (О. Александар - један од руских свештеника у Паризу. У то вријеме је у Паризу било неколико свештеника са тим именом)

Благословен Бог наш, „Којим живимо, и крећемо се, и јесмо“ (Дјела Ап. 17:28).

Питате ме за бављење питањем о близини и роковима краја свијета. Нећу на то одговарати директно. Него ћу само написати - како на то реагује моје срце и свијест религиозна?.. Господе, благослови!

1. Ја таквим питањима нећу да се бавим, јер сматрам да сам немоћан да их дефинитивно разријешим ни у једном ни у другом смислу. А што се тиче питања о року, ја се чак религиозно бојим да му приступим: нека ме помилује Господ од такве дрскости!

2. За мене је очигледно - до болне опипљивости - да је мој најглавнији задатак спасење, конкретно - неопходност непрекидне борбе са гријесима, молитве, испуњавања најближег дуга и читавог низа других, за мене и ближње важних дјела. Због тога би бављење таквим стварима (о роковима нарочито) за мене било исто као када би болесник, баталивши бригу о томе како да се излијечи, почео да изучава: кад ће умријети? И шта ће послије тога бити са њим?

Можда они могу да ускладе и „изучавање“ и лијечење? - Не знам... Али сумњам... Било како било, ја за себе пишем: мени - није до тога! Боли ме чак и када само помислим да се бацим на таква питања. О, Боже! Буди милостив према мени, окајаном, многогрешном, пустом („Чертог Твој вижду, Спасе мој, украшени, а одежди не имеју - војти в њего“ – „Ложу Твоју видим, Спасе мој, украшену, а одјеће немам - да уђем у њу“).

А људи се данас, као Ева, петљају у оно за шта нису способни и шта им није потребно: једни на спиритизам, други (а то су психолошки „десничари“, „монархисти“? Није ли тако код Вас у П.) у „ултра-православље“ о крају свијета... И неизоставно са пребројавањем. Болест је иста, само су двије форме; оба правца скрећу са правог пута. „Није велико видјети Ангеле, - говораше св. Антоније Велики, - велико је своје гријехе видјети“.

3. Што се тиче суштинског одговора на питање о крају свијета, код мене, убогог, формирало се овакво мњење:

а) Може бити да ми преживљавамо претпосљедњу етапу свјетске историје (Филаделфијске, Откр. 3. гл. – Упореди обраћање ап. Јована Богослова Филаделфијској цркви, које вл. Вениамин разматра као свједочанство о стању свијета у једном од периода који претходи доласку антихриста); б) а може бити да и није тако; јер могу се обратити још Јапанци, Кинези, Индуси (700 милиона); в) не знам; г) било како било, мисао о крају који се приближава узнемирава и побуђује да се оштрије напреже слабо стремљење ка спасењу.

4. Што се тиче „1000-годишњег“ царства, то је чиста фантазија, која долази од религиозног осиромашења, а као посљедица тога - доводи до приљепљивања чулном поимању ствари: православној религиозној свијести савршено је очигледно да је Царство Божије унутрашњи благодатни живот, како је говорио преп. Серафим, и како је откривено у ријечи Божијој.

А то Царство Божије је од самог доласка Господа Исуса Христа „дошло у сили“, то јест, у пуноћи.

Шта је оно? Упоредите Мт. 16:28 и Мк. 9:1. Код првог - „Сина Човјечијег, долазећег у Царству Својем“; код другог - „Царство Божије, дошавше у сили“. Значи, Царство Божије открило се у Исусу Христу. Како?.. И „послије тога“ узе три ученика и т.д. - и преобрази се... Слично се десило и са преп. Серафимом пред Мотовиловим.

Царсто Божије - то је пројављење Божанства, обожење човјека и чак прослављење „твари“ (одежде). Значи, онда, све то нам је већ дато! А веће од тога не може бити ништа. Шта то још хоће људи?

Није ваљда да хилијастичке чежње, које, на крају крајева, имају чисто земаљски карактер, могу бити „веће“ од тога? Никако! Убогому су оне досадне (Истински хришћанин жели чак да „страда“ за Христа, и сматра то „даром“ Божијим - Флп. 1:29, Мк. 10:39-40). А оно што је радосно, дато је чак и нама: живот у Богу... „Праведност, и мир, и радост у Светом Духу“ (Рим. 14:17).

А интелигенција, заражена материјализмом, - у конкретном случају - само на половину материјалистички, све, гради ли, гради „Царство Божије на земљи“, као и прије револуције... И индиректно подржава социјалистичке идеје...

Ох! немам воље ни да пишем о томе... Досадно! Досадно! И очајно старо!.. Болест „парализе прогреса“.

А ако је Царство Божије Благодатно Царство, или, другим ријечима: преображење човјека и свијета Духом Светим, онда је оно Његово дјело, а не наше. Ми га не можемо сазидати; па то је азбука.

А ако је тако, онда је на нама да се припремамо да га примимо. Како? - Очишћењем, покајањем. И опет се враћам на исто оно, на „своје“ дјело: бори се са гријесима, моли се (Лк. 21:34-36), буди бодар и трезвен, и не бави се јаловом аритметиком.

5. Знам, „они“ могу да ми приговоре (дјелимично сте и Ви писали)... А ја немам ни намјеру да расправљам о томе; јер, ово ја о себи пишем. А ја мислим овако: НИСАМ ЈА, многогрешни, ТАЈ који ће да се бави тиме!

Нехотице ми падају на памет два случаја из древне прошлости: св. Антоније Велики је једном приликом размишљао о „дубинама домостроја Божијег и судовима Божијим, помолио се и казао: Господе! Због чега неки од људи достижу старости и стања немоћи, а други умиру у дјетињем узрасту и мало живе? Због чега су једни сиромашни, а други богати? Због чега тирани и злотвори уживају у благостању и обилују у свим земаљским добрима, а праведне угњетавају напасти и несреће?“

Дуго је он био обузет тим мислима, када му је одједном дошао глас:

„АНТОНИЈЕ! СЕБЕ ГЛЕДАЈ И НЕ ПОДВРГАВАЈ СВОЈЕМ ИСТРАЖИВАЊУ СУДБИНЕ БОЖИЈЕ; ЗАТО ШТО ТО ДУШИ ШКОДИ“ (Отечник Еп. Игњатија Брјанчанинова).

Други случај, из живота св. Пимена Великог, врло познат.

Дође код њега учени „богослов“ из Александрије, Евагрије. Али св. Пимен не хтједе да га прими. Овај се расрди и хтједе да оде, али је ипак прво рекао послушнику св. Пимена:

- Реци Авви да ја дођох не ради чега другог, до да бесједујем о богословљу.

Овај пренесе то св. Пимену. Св. Пимен опет одби да га прими. Раздражени Евагрије већ бијаше пошао натраг; ипак, одлазећи, рече:

- Пођи, питај га: зашто не хтједе са мном да разговара?

Св. Пимен му је преко послушника одговорио:

- Реци му: ти си од виших, а ја - од нижих; ти мудрујеш о небеском, а ја сам научио само да се у земаљском сналазим; ти хоћеш да разговараш о Богу, а ја познадох само своје страсти. Е, да си ме питао како истјерати плотску или неку другу страст, ја бих ти одговорио!

Евагрије се смирио; послије тога, они су дуго бесједовали о страстима... (Древни Патерик). Ето, тако чињаше оци!

А ми још нисмо почели ни да се кајемо како ваља; јер, кад човјек почне да се каје, њему тада заиста тешко бива да „богослови“. Св. Јован Лествичник управо тако и говори: „Који се каје не треба да богослови“. А шта онда рећи о ономе који још није почео ни да се каје?.. Авај: јао нама!

И још: „танане истраживачке“ бесједе о Богу, као и читање префињених размишљања о Богу - исушују сузе и тјерају од човјека умиљење (Отечник).

Али и ово је превише... Сам падох у гријех који осуђујем: многоглаголање. Опрости ми грешном, Господе. Помолите се за мене.

Недостојни и Вама добронамјеран

Епископ Вениамин
1925. / 13 / 11 н.с.

П.С. А ето, тамо, у Русији, спасавају се „мало“ другачије: крстом, страдањима. Довде су дошла два писма, једно на моје име: прогони... Старија сестра Ц. сестринства у П. цркви у Севастопољу је била стрпана у истражни затвор, затим прогнана у Вологду, а потом у Краснојарск... Из Севастопоља...

Ето, то је спасење себе и Русије. А ми!? О, словесници! (интелектуалци, мудраци... књижници...) Јао, јао нама!

...У Симферопољу - храмови препуни. Служили и јутарњу и литургију ноћу; јер, бољшевици наредили да у 10 сати ујутро сви морају бити на служби у њиховим установама... „Једва сам се прогурала да уђем у цркву“ (пише једна бивша либерална госпоја); „кад су излазили из храма, сјетили су се првих хришћана, који су се такође молили ноћу у катакомбама“... А ми?.. Хоћемо ли то ми Русију да спасемо?

Митрополит
Вениамин
(Федченков)
1925. 25. 2. (10. 3.)

Мол. св. о. П. Г. Х. Б. н. п. н. г. (То јест, Молитвама светог оца Порфирија Газског Господе Христе Боже наш, помилуј нас грешне! - *Писмо је написано на дан тог Светитеља*).

ПАТРИЈАРХ ПАВЛЕ ПРИВАТНО

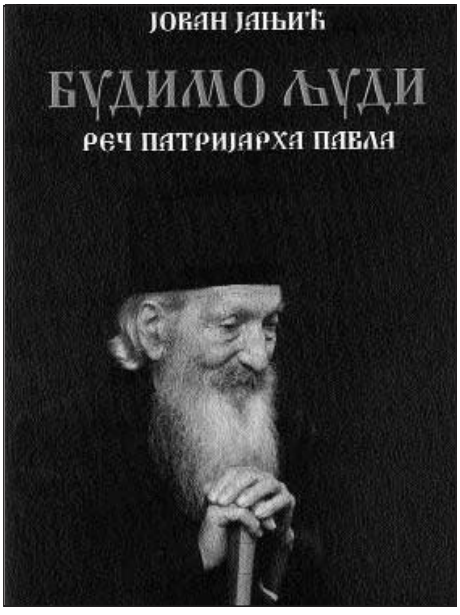

У Патријаршијском двору, код Саборне цркве, изабрао је најмању собу, за коју је унука Снежана претпоставила да је некада била предвиђена за батлера: широка само два метра, таман колико да се кревет углави између два зида, изнад кревета у облику ћириличног слова П постављена је даска која је служила као полица на којој би се одложиле књига, наочаре, чаша за воду или нека друга приручна стварчица. Ту је још један стари орман, једна столица и сеф. Сматрао је да му више ништа није потребно. Остали део великог патријаршијског стана користио је за пријем гостију.

У Патријаршијском двору наставио је да живи као да је у било којој другој монашкој келији. Устаје рано, у четири сата или још раније. Обавља своје дуго молитвено правило, чита јутарњу молитву: „Уставши од сна припадамо Ти Благи...“ Затим поспрема своје одаје. А онда, обично око шест сати, одлази на јутарњу Литургију у патријаршијску капелу Св. Симеона Мироточивог, на трећем спрату истог здања.

Већ од пет сати могло се видети мноштво људи и жена како журно иду према Патријаршији да би присуствовали Литургији коју служи Његова Светост. Због тако великог броја верника, патријарх је у међувремену почео све чешће јутарњу Литургију да служи у великој сали Патријаршијског двора, која с налази у приземљу и која може да прими око пет стотина душа. И на тај начин српски првојерарх кренуо је у сусрет верницима: у сали има више простора него у капели, а тиме се и паства његова, међу којима има доста старијих људи, поштеђује да се степеницама три спрата пењу, до капеле на врху зграде, што поготово зими није лако, с обзиром да је у то време још мрак.

Литургија коју Његова Светост служи траје дуже него што је уобичајено, највише због помињања у молитвама мноштва људи којима је потребна помоћ. На службу патријарх долази с хрпом цедуљица, са именима преминулих, болесних или оних који су у некој другој невољи, а које му, уз молбу за помен на богослужењу, уручују њихови најближи.

После Литургије, патријарх држи кратку проповед присутним верницима, а која с увек односи на Јеванђеље које се тога дана чита. Циљ проповеди је - поучавање, зато говори само онолико колико је потребно да би објаснио оно о чему говори. А речи његове су сасвим прецизне и свима разумљиве.

Ако не иде на пут, следи обичан радни дан - испуњен молитвом, радом и другим пастирским и душекорисним активностима. После доручка, од девет сати, код патријарха на реферисање долазе његов марљиви секретар протођакон Момир Лечић и други најближи сарадници, да би потом, до ручка, уследили радни састанци, пријеми или неки други послови предвиђени и заказани за тај дан. Одмара се врло кратко. И то углавном активним одмором: каквим физичким радом од умног рада, и обрнуто, умним радом од физичког рада.

Настоји да не испусти ни вечерње богослужење у Саборној цркви. Ако је био негде изван Београда, жури да стигне до почетка вечерње службе. Тако, рецимо, често је бивало да враћајући се из Пећке патријаршије, после седам-осам сати проведених у аутомобилу, одлази право у Саборну цркву на службу.

Колика је његова молитвена ревност, види се и по томе што за време службе, често одлази за певницу и пева.

После вечерње службе, у свом кабинету прима свештенике из епархије и вернике који траже духовне савете.

Увече, у пратњи оца Момира Лечића, а некад и сам, често је одлазио на разне академије, концерте, пријеме... А по повратку, као и у свакој прилици када има слободног времена, чита или пише, поред осталог, одговарајући и на многа писма верника, свештеника и других људи из света.

Трудио се да не губи време. Када се вози, у било ком превозном средству, готово увек чита: спрема се за обавезе које га чекају или чита молитве. У службеном, патријаршијском аутомобилу, који користи, испред његовог (сувозачког) седишта увек стоји прилично излизан Молитвеник.

Јован Јањић

ИСКУШЕЊА НА СПАСОНОСНОМ ПУТУ

Попнимо се, љубљена браћо и сестре, на Голготу и погледајмо страшан призор. Видећемо на тој Светој гори подигнут крст и на њему прикованог Спаситеља. Видећемо Христа, Који страда за грехе свега света. Видећемо велики жртвеник и на њему свету непорочну Жртву.

Али шта је то? Не узносе се над том гором покајнички вапаји и ридања. Не. Помрачени људи, чинећи најужаснији од свих злочина на земљи, ругају се Спаситељу света и говоре Му: „Ти који храм разваујеш, спаси сам себе, сиђи са крста!“ Још јаче бесне првосвештеници и књижевници: „Друге спасе а себе не може да спасе. Ако је цар Израиљев, нека сиђе сад с крста, па ћемо веровати у њега“. Ето какви се уистину ужасни догађаји збивају, љубљена браћо и сестре, на Голготи. Спаситељ света приноси Самог Себе на жртву за грехе свега света. А свет, уместо да преклони своју главу пред Спаситељем, пред Његовим крсним страдањима, уместо да се бије у своја прса и износи из својих уста речи благодарности, а из очију својих да излива море суза, руга Му се: „Сиђи с крста, па ћемо веровати у тебе“.

Ако дубље поразмислимо о овоме, увидећемо да је иза леђа народа који се тамо налазио био неко чије име је ђаво. То је он устима побеснелих људи нашаптавао Спаситељу да сиђе с крста и да прекине Своје жртвоприношење, и тако заврши искупљење света. Није први пут зли приступао Исусу Христу. Пали анђео је кушао Спаситеља још на самом почетку Његовог служења, када се Он после Свог крштења удаљио у пустињу и тамо у току четрдесет дана и четрдесет ноћи постио и напослетку огладнео. Овај кушач приступио је тада к Спаситељу и ово рекао: „Ако си Син Божији, реци да камење ово постану хлебови“. Зашто је тако говорио? Зато да одврати Христа од послања ради којег је дошао. Зли као да ово говори Спаситељу: ево Ти хоћеш да се појавиш у свету и да објављујеш људима истину. И Ти мислиш да само истином обртатиш Себи срца људи - без хлеба, без материјалног добра? Не, немој рачунати на то, то није могуће, јер људи желе да њихов трбух буде напуњен храном, јелима. Ето, ако То ово имаш у виду, ако направиш хлебове од камења и тим хлебом почнеш да објављујеш Своје Царство, онда ће народ, лаком на материјална блага, похлепан на храну, поћи за Тобом, а ако пођеш само са пуком истином, проповедајући небеска блага, народ неће поћи за Тобом.

Тако је пали анђео искушавао Спаситеља света. Али Господ је одбио ово искушење јер је знао вољу Оца Свога небеског, знао је ради чега је дошао на земљу, знао је да не живи човек само о хлебу, но о свакој речи која излази из уста Божјих.

Али посрамљени ђаво није оставио Господа, он се само привремено удаљио од Њега, и тек што се указала прилика - непријатељ Божји и човечији поново је приступио к Њему преко Његових најближих ученика. Сетите се: када је Господ казивао ученицима Својим да Син Човечији ваља да иде у Јерусалим и много пострада и буде предан да се разапне и да ће трећи дан устати - шта му је на то одговорио апостол Петар? Он је Христа Спаситеља узео, одвео на страну и, обративши МУ се, рекао: „Боже сачувај, Господе! То неће бити од Тебе!“ Чујете ли, љубљена браћо и сестре, ове речи искушења, које излазе из уста блиског Христовог ученика? Није их апостол Петар сам произносио. То је његовим устима говорио такође лукави. Зато је Спаситељ света и одговорио: „Иди од мене, сатано! Саблазан си ми, јер не мислиш што је Божије него што је људско“.

Ђаво је хтео да Сам Господ добровољно одустане од Свог послања - спасења човечанства. Чак ни у последњим тренуцима Његових страдања, када већ виси на дрвету и излива Своју пречисту крв, Христа Спаситеља враг не оставља на миру. Устима народа, устима првосвештеника и књижевника он подиже глас ка Христу. Сиђи са крста, говори Му непријатељ, зашто да страдаш? Неће поверовати Теби распетоме, јер неће сматрати да си Господ, него злочинац, јер те уврстише међу безаконике.

Је ли било лако Спаситељу света да одоли овом искушењу? Јер Он је ишао на страдање добровољно, ишао да пролије Своју крв за грехе свега света, да искупи човечанство од проклетства греха и смрти и да призове људе на вечно

спасење не страшним Својим доласком као Господ Славе, него Својим крстом и Својим понижењем. И мада је Он био сав у ранама, а људи сматрали да је одбачен од Бога („да га Бог бије и мучи“), као што је предсказивао старозаветни пророк Исаија, - Господ се није поколебао.

Замислите за тренутак, љубљена браћо и сестре, шта је могло да се догоди с нама да је Господ сишао са крста. Тада би била нарушена воља Бога Оца, тада не би било извршено наше спасење! Али Господ је одолео искушењу и до краја претрпео крсна страдања, завапивши Богу Оцу: „Сврши се!“ И тако, одбијено је искушење ђаволско и извршено спасење човека.

А шта се дешава у нашем животу, љубљена браћо и сестре?

Од тренутка када почнемо да се пењемо на крст спасења - непријатељ приступа нама истим речима које је некад говорио Христу: „Сиђи с крста“. Пре свега он дејствује преко нашег самосажаљења. Тек што се прихватимо доброд дела, а он је већ ту и већ нашаптава своје лукаве саваете: „Зашто да се умилно молите, зашто да благодарите, јер сте се цео дан трудили на послу, уморни сте, помолите се брже и легните да спавате. Сиђите с крста, зашто да мучите сами себе?!“ Тако непријатељ дејствује преко нашег самосажаљења. Хтели смо да се уздржавамо у храни и пићу, да свој телесни организам оптерећујемо према својим снагама и да га управљамо на чињење добрих дела - враг опет почиње да наговара: „Сиђи с крста, јер ћеш изгубити снагу и тада нећеш моћи да учиниш ништа добро“.

Кад човек реши да се чува у чистоти и непорочности, непријатељ поново лукаво приступа: „Зар можеш да савладаш природу? Не, сиђи с крста и ступи на другачији пут - брачни, то не противречи природи!“ Али и ономе ко живи у законитом браку, чувајући његову светост, непријатељ саветује: „Зашто да целомудрено живиш у брачној вези? Чини као што чине остали људи. Нарушавај брачну верност, предај се разврату и блуду. Сиђи с крста!“

Заиста, љубљена браћо и сестре, сав наш пут је пропраћен небројеним искушењима лукавог, који мрзи крст на коме распињемо своје страсти и који настоји да нас збаци са спасоносног пута на пут погибељи.

„Сиђи с крста“. Да, тако зли наговара оне који иду спасоносним путем, али будимо благоразумни. Нека нико од нас не попусти пред наговорима лукавог! Немојмо сићи с крста, немојмо оставити подвиге побожности! Наоружајмо се против самосажаљења, против самости, против човекоугађања. Утврдимо у себи решеност да идемо за Христом ма у каквим приликама да смо, саздајући у свом срцу дом Духа Светога, да бисмо, чувани благодаћу Божјом, могли да достигнемо вечни живот у Христу Исусу Господу нашем, Коме са Оцем и Светим Духом приличи част и слава у векове векова. Амин.

Митрополит Јован
(Сничев)
Буди веран до смрти

ПРИКАЗИ КЊИГА

Аутобиографија

Друга моја велика школа је манастир светог Арханђела Михаила у Крки, у Далмацији. Овај манастир је својом дугом и мукотрпном историјом од преко 632 године, са својом пребогатом ризницом духовног и културног блага и са својим најстаријим регуларним школством у историји наше Цркве, и сам по себи је већ једно велико чудо. Сретајући се са поклоницима ове наше велике светиње, осећао сам толико пута потребу да заблагодарим Богу јеванђелским речима: „Хвалим Те, Оче неба и земље, што си ово сакрио од премудрих и разумних“ (Мт. 11, 25). Учествујући активно у протеклих девет година у животу и изградњи овог манастира и Богословије у њему, доживљавао сам непрестано помоћ Божју и дах Духа Светога, који је изграђивао моје сараднике, браћу монахе, наставнике, ученике и мене. Осећао сам богаћење новим искуством и доживљајима. Остаћу због тога захвалан и веома велики дужник ових двеју наших светиња.

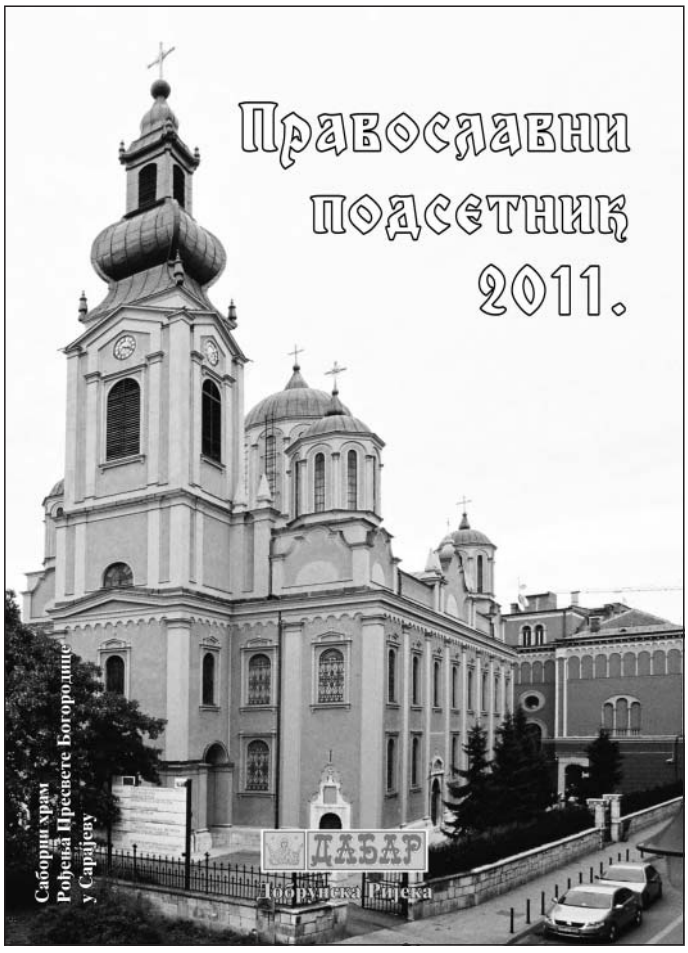

СРПСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА
МИТРОПОЛИЈА
ДАБРОБОСАНСКА

АДРЕСАР – ПЛАНЕР МИТРОПОЛИЈЕ ДАБРОБОСАНСКЕ

ДАБАР

ДОБРУНСКА РИЈЕКА
2010.

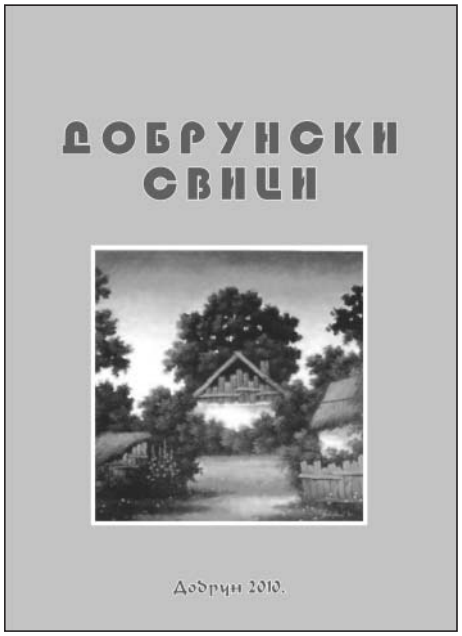

Добрунски свици

Вечерас пишем за вас

Вечерас пишем сама
и изгубљена
У овом свијету
Који нема романтике
За све оне који ми
нешто значе.
Шетам по ходницима
сјећања
И мисли што далеко допиру.
Желим да вратим прошлост
Да волим као некад
Да волим за све вас.
Као некад да ми срце пјева
Весело на сав глас
Вечерас молим само
мало тишине
За све оне који су изгубљени
А који живе.
Само вечерас пишем
за изгубљене!
Само вечерас пишем за вас.

НЕКРОЛОГ

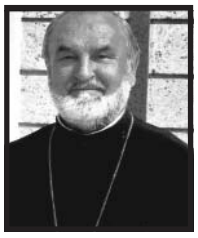

Протојерej-ставрофор Васо Старовлах

Минуло је шест месеци од како се упокојио у Господу свештенослужитељ протојерej-ставрофор Васо Старовлах.

Васо је рођен у Рудом 1943. године, три дана после очеве смрти. Одрастао је уз честиту мајку и стрица Миливоја који ће родитељски бринути о њему, васпитавати га у вери, нади и љубави, у хришћанским врлинама. Из љубави према стрицу, после основне школе уписао је богословију у Призрену. Поред неизрециве захвалности према чичи, како га је звао, Васо је често спомињао и свог очуха у најлепшем сећању.

По завршетку богословије и војних обавеза, жени се Радојком и убрзо бива рукоположен по благослову добробосанског митрополита Нектарија, од епископа Саве Вуковића у Београдском саборном храму. Затим га 1965. године митрополит Нектарије упућује на купрешку парохију.

Отац Васо на Купресу прима парохију од јеромонаха Лаврентија (садашњег Епископа шабачког) и наставља пастирски рад. Временом постаје миљеник Срба и пример за многобројне свештенике, монахе и монахиње са Купреса.

Отац Васо, од милоште поп Васко, разумевао је многобројну купрешку сиротињу која је његовим саветима видала своје ратне ране, пунила испражњене амбаре и торове, подизала куће из пепела и сапирала са себе ожиљке сиромаштине. Заједнички је све обнављано, душа и тело, храмови и куће, деца и стада. Ту су му се родила и два сина Марко и Миливоје (сада свештеник у Краљеву). Његов крст од детињства биће украшен пастирским радом и овенчан великом захвалношћу Срба са купрешке висоравни кад је, упркос комунистичком притиску и забрани одолевао подижући свети храм у Маловану, у част св. Цара Лазара. На ово неустрашиво дело храбрило га је мученичтво и св. Цара и купрешки страдалници од усташа, а међу њима и свештеници од породице Поповића, Марко, Владимир и Ђорђе.

Отац Васо је ранио у парохију да стигне и обави шта треба, а каснио из парохије успут обилазећи болесне парохијане. Био је неустрашив, пред препрекама и опасностима које су га сналазиле од нељуди при пролазу кроз хрватска села. Нису га спречавали велики снегови ни породичне обавезе да се одазове на сваки позив верника, а породици својој посвећивао је остатак времена.

Купрешки народ је то ценио и скромно награђивао, према својој моћи, али највећа награда је била обострана - успех у пастирском и духовном животу.

Такав свештеник је прибавио себи памћење у народу.

Године 1973. прешао је на парохију у Вишеград, гдје је добио и трећег сина Немању (сад професора Крагујевачке богословије).

Године 1987. постављење за пароха пријепољског и архијерејског намесника.

Године 1998. прелази у Жичку епархију за мрчајевачког пароха гдје ће и окончати активну свештеничку службу. Пензионисан је 2005. год. Али, нажалост, није дуго уживао пензију, а још мање у добром здрављу, што није ни чудно после напорног животног пута и терета.

Отац Васо није само на Купресу градио и обнављао храмове и парохијске домове него у свим местима његовог службовања. Његова сарадња са парохијанима није прекидана преласком у другу парохију него је настављана у пријатељству и поштовању. Избегли народ са Купреса налазио је утеху и помоћ код њега.

Имао је од свих велико поверење. До краја живота на Бога је наду полагао и молитву приносио да се сусретне са својим честитим прецима и светим Божијим угодницима.

Упокојио се примивши свету тајну причешћа 31. децембра 2009. год. у чачанској болници, а сахрањен је на дан св. Игњатија Богоносца у родном граду Рудом, 2. јануара 2010. год.

Бог да му подари покој са свима светима рода нашега!

Протосинђел Арсеније (Матић)

СЈЕЋАЊЕ

Љуба Ђерић (рођ. Планинчић)
(22. 12. 2000. - 22. 12. 2010.)

Десет је година од упокојења наше драге мајке.

Њени:
син Драженко,
кћерке Гордана и Љиљана

Боже духова и сваког тела, који си смрт победио и ђавола сатро, и живот свету Твоме даровао; сам, Господе, упокој душу преминулог слуге Твога (*име*), у места светла, у места цветна, у месту одмора, одакле је одбегла свака болест, и жалост и уздисање. Сваки грех што је учинио, било речима, или делима, или помислима – све му опрости као благ и човекољубиви Бог, јер нема човека да живи а да не греши. Ти си једини без греха; правда је Твоја правда вечна, и реч је Твоја истина. Па Те молимо спомени, Господе, упокојеног слугу Твога (*име*), који је у нади на васкрсење и живот вечни, у побожности и вери живот свој завршио, и опрости му свако сагрешење вољно и невољно, која је сагрешио речима и делима и помислима. И усели га у места светла, у места спокојна, и места одмора, где нема болести, брига и уздисаја, него се светли светлост лица Твога, и где се од века веселе сви Свети Твоји. Даруј њему и нама Царство Твоје, и наслеђе неизречених и вечних добара Твојих, и насладе Твога бескрајног и блаженог живота. Јер си Ти живот, и васкрсење, и покој преминулог слуге Твога (*име*), Христе Боже наш, и Теби славу узносимо, са беспочетним Твојим Оцем и пресветим и благим и животворним Твојим Духом, сада и свагда и кроза све векове. Амин.

ДАБРОВ ИНФОРМАТОР

Број 42

ОДРЖАН ТРАДИЦИОНАЛНИ РОМАНИЈСКИ САБОР

Његово високопреосвештенство митрополит добробосански господин Николај је у сриједу, 11. августа, поводом традиционалног Романијског сабора, у манастиру Светог великомученика Георгија на Равној Романији, служио Свету архијерејску литургију, уз саслужење 10 свештеника и три ђакона Митрополије добробосанске.

Након литургије је обављена литија око храма, а потом је у његовој порти одржан богат културно-умјетнички програм.

У бесједи великом броју окупљених вјерника митрополит Николај је нагласио „да је једно од искустава хришћанских начела мир у свим државама, у свим друштвима без обзира на нацију, вјероисповјест и друге аспекте који одликују тај народ".

„Мир је врлина која најприје налази своје станиште у човјеку, у његовој души и срцу" - рекао је владика Николај и додао да нас Црква, на јеванђелски начин, учи да, најприје, његујемо мир у нама самима, живимо у миру, слози, и подстиче да све људе волимо.

Високопреосвећени Николај је истакао да је мир „врлина која се рађа из снаге душе".

„Најбоља је владавина ондје гдје људи живот проводе у слози и у миру. То је живот који се проводи као душевна врлина" - поручио је господин Николај.

Митрополит Николај је нагласио да неуравнотежен човјек нема способности за разумијевање, нема душевног мира да би био назван блаженим.

„Бити отуђен од другог, када не може да поднесе другог, тада се присуствује декаденцији сопствене личности, али и људског рода" - рекао је владика Николај, додајући да је то понашање које се не може лако примјетити.

Високопреосвећени је напоменуо да се, ако хоћемо да нечовјечност уступи мјесто човјечности, мора неуморно радити са средствима која ће постићи свој позитиван циљ.

„То су тројака средства. Најприје људи треба да постану дубоко вјерујући и увјерени да је недостојно да се оптерећују ме-

ђусобном мржњом. Друго, нико не треба да намеће своје принципе било коме: напротив, треба дозволити свима да кажу своје мишљење и да у миру уживају у ономе што им припада. То можемо назвати међусобном толеранцијом. И треће, сви људи заједнички покушавају, заједничким напорима пронаћи најбоље шта треба чинити да уједине своја размишљања, своје жеље и дјелатности" - појаснио је господин Николај.

Митрополит Николај је поручио да требамо да будемо стражари своје личности.

„Будно треба пазити на себе, да се у нама настани пречисти владика Христос, а не нечисти непријатељ који не ради добро. Он је бестидан и упоран у својој намјери. Бог није оставио човјека, него је човјек оставио Бога. Ненавидео је Цара, а заволио мучитеља. Удаљио се од извора живе воде, а прилијепио се блату. Лишио себе свјетлости, а живи у тами" - упозорио је владика Николај.

Сабор на Равној Романији одржава се сваке године 11. августа, на дан када је 2002. године освештан манастирски храм чији су зидови обложени спомен-плочама на којима су исписана имена око 4.000 погинулих српских бораца у посљедњем одбрамбено-отаџбинском рату у БиХ, највећим дијелом припадника Сарајевско-романијског корпуса Војске Републике Српске.

ХРАМ ПРЕОБРАЖЕЊА ГОСПОДЊЕГ У НОВОМ САРАЈЕВУ ПРОСЛАВИО КРСНУ СЛАВУ И 70 ГОДИНА ОД ОСВЕЋЕЊА

Храм Преображења Господњег у Новом Сарајеву, у Федерацији БиХ, је у четвртак, 19. августа, на велики православни празник Преображења Господа Исуса Христа, прославио крсну славу и 70 година од освећења.

Свету архијерејску литургију служио је Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај, уз саслужење седам свештеника и једног ђакона Митрополије дабробосанске.

На литургији је пјевао хор Српског пјевачког друштва „Слога" из Сарајева којим је дириговао ђакон Душко Сандић.

Пред почетак литургије владика Николај је благословио нове иконе на иконостасу и живопис на зидовима храма, на којем је рађено претходне три године.

Након литургије обављени су литија око храма и славски обред, те освештано грожђе.

У пригодној бесједи пред великим бројем православних вјерника из Сарајева, Источног Сарајеви и околине, митрополит Николај је честитао крсну славу храма овогодишњем куму Ђорђу Кардуму и његовој породици, те парохијанима.

Владика Николај је истакао да је Преображење Господње велики празник, подсјетивши да је Господ на тај дан на планини Тавор показао своју славу, величину и своје присуство у овоме свијету, „а све то из љубави према човјеку, а не према човјековој заслузи".

Високопреосвећени Николај је рекао да је српски народ увијек био ктиторски народ, који је себи подизао храмове. Господин Николај је навео да би многи православни храмови били сачувани до данашњег дана да није било турске окупације у чије су вријеме многи порушени, а на

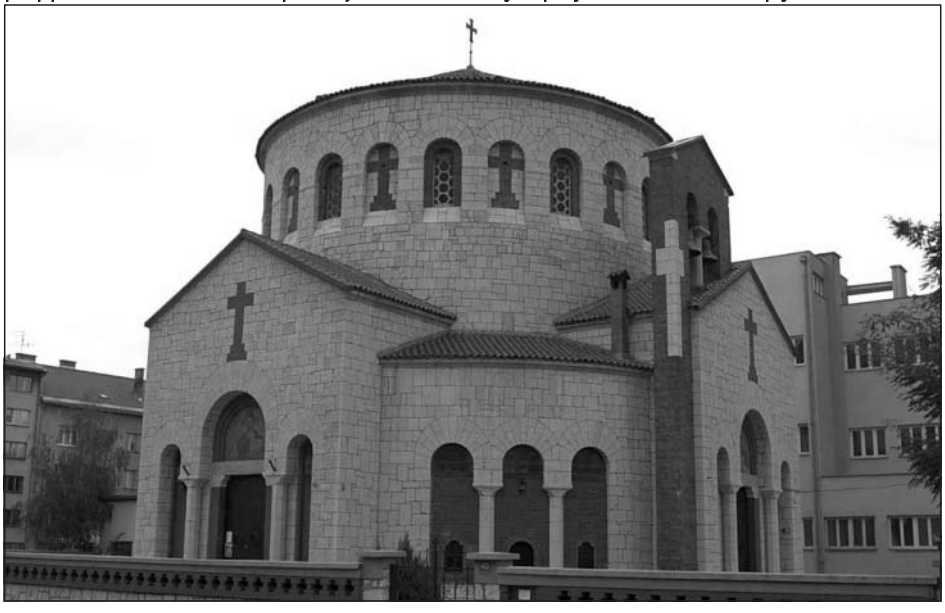

њиховом мјесту подигнуте џамије.

Митрополит Николај је подсјетио да се из Епархије дабробосанске у протеклом рату у БиХ и након њега иселило око 280 000 православних вјерника који се не враћају. Владика Николај је свима који су се иселили поручио да никада не смију да забораве своја огњишта, већ да требају да се моле и да на њих долазе.

Парох новосарајевски протојереј-ставрофор Јадран Даниловић даровао је митрополита Николаја архијерејским крстом и панагијом у знак захвалности за бригу и старање о овом храму.

Храм Преображења Господњег, који је првобитно требало да буде изграђен у Сплиту, пројектовао је професор Александар Дероко. Карактеристика овог храма је његов округао облик, што је ријеткост међу православним црквама.

Освештан је 8. септембра 1940. године, а чин освећења обавио је тадашњи патријарх српски Гаврило Дожић, уз саслужење митрополита дабробосанског Петра Зимоњића и епископа жичког Николаја Велимировића.

У протеклом рату храм је био оскрнављен, након чега је обновљен, уз помоћ федералних власти на свим нивоима и Владе Републике Српске.

Након три године упорног рада украшен је новим живописом и једини је тако осликан храм у Сарајеву. Живописали су га иконописци из Београда Драган Марунић, његов син Немања и Драган Станковић.

Према ријечима пароха Даниловића, овај храм је у протеклих десетак година 29 пута био мета вандала, провалника и лопова, који су причинили значајну материјалну штету.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ НА ВЕЛИКУ ГОСПОЈИНУ СЛУЖИО У ТРАВНИКУ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у суботу, 28. августа, на велики православни празник Успења Пресвете Богородице, у истоименом храму у Травнику служио Свету архијерејску литургију, уз саслужење три свештеника и једног ђакона Митрополије дабробосанске.

Након литургије је обављена литија око храма и славски обред.

Слави храма ове је године кумовао Марко Ћато из Витеза.

Бесједећи о овом великом празнику Цркве Христове, владика Николај је нагласио да је од цијелог људског рода управо Пресвета Богородица удостојена највеће благодати да се кроз њу на овом свијету јави Господ Исус Христос - друго лице Свете Тројице.

Високопреосвећени Николај је рекао да је Пресвета Богородица, осим што је родила Сина Божијег, била и свједок догађаја и чуда описаних у светом Јеванђељу - Христовог васкрсења, вазнесења, као и силаска Духа светога на апостоле - рођендана новозавјетне Цркве.

„Она је, као и апостоли, путовала и проповједала Јеванђеље, па је, према предању, стигла и на Свету Гору Атос чија је она и до данас заштитница" - подсјетио је господин Николај.

Митрополит Николај је нагласио да због свега овога „промисао Божија није била да ону која је у утроби носила Створитеља свега дотакне трулежност, него је и њено упокојено тијело узнесено на небеса заједно са бесмртном душом, гдје данас пребива са свим светитељима Божијим".

„Ми православни имамо много храмова посвећених Пресветој Богородици, нашој небеској заступници, међу којима је и ова стара светиња у Травнику. У њима своје молитве узносимо Мајци Божијој која увијек притекне у помоћ и моли се за нас у свим приликама и невољама пред Сином Божијим којег је донијела у овај свијет" - истакао је владика Николај.

Храм Успења Пресвете Богородице у Травнику сагрђен је 1852. године, а обнављан 1892., 1924. и 1977. године. Иконостас је урађен у дуборезу на коме су иконе сликара Романа Петровића.

ОСВЕШТАН МЕМОРИЈАЛНИ МУЗЕЈ МИТРОПОЛИЈЕ ДАБРОБОСАНСКЕ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у понедјељак, 20. септембра, у Палама освештао Меморијални музеј Митрополије дабробосанске „Цековића кућу".

Владика Николај је подсјетио да је породица Цековић завјештала своју кућу Црквеној општини Сарајево, истичући да је овај музеј изузетно богатство Пала и да су ријетки они који остављају своју имовину цркви.

Професор умјетности Аника Сковран говорила је о историјату музеја и представила већину експоната који су припадали породици Цековић, наводећи да ће они постати стална поставка у музеју.

Начелник општине Пале Слободан Савић захвалио је митрополиту Николају, Министарству просвјете и културе Републике Српске /РС/; Секретаријату за вјере РС, Заводу за заштиту културно-историјског и природног насљеђа РС, Граду Источно Сарајево, предузећима „Телеком" и „Јахорина осигурање", те грађевинској фирми „Грађење", који су помогли у реализацији пројекта обнове „Цековића куће".

„Ово је храм историје, традиције и културе нашег народа гдје ће сви који дођу моћи много да науче о вјери и обичајима православног народа овог краја, о историји Српске православне цркве /СПЦ/ и Митрополије дабробосанске" - истакао је Савић.

Дио музејске поставке чиниће заоставштина породице Цековић - намјештај, слике, порографије, старе књиге, записи и дневници са краја 19. вијека.

Значајан дио ове поставке чиниће записи учитељице Народне основне школе у Палама Милојке Цековић из периода од 1929. до 1935. године, које представљају свједочанство српске грађанске породице са почетка 20. вијека.

Други дио музеја испуниће иконе са иконостаса цркве у Нишићима, рад Шпире Боцарића, и ликовна дјела Војислава Дамјановића, заоставштина СПЦ.

Градња куће породице Цековић у Палама почела је 1902. године и трајала је 13 година. Била је власништво брачног пара Ристе и Василије Цековић, а служила им је као љетниковац.

Кућа је грађена као једноспратница са поткровљем. Посебан изглед кући даје веранда у дрвету /тријем на стубовима/, изграђена дуж југоисточног дијела зграде.

Цековићи су имали шесторо дјеце, а крај Другог свјетског рата доживјело је само двоје - Петар, по занимању трговац, и учитељица Милојка. Како ниједно од њих двоје нису имали дјеце, Милојка је непосредно пред почетак рата 1992. године породични љетниковац на Палама, заједно са намјештајем, оставила Митрополији дабробосанској.

Ова кућа представља једну од најочуванијих и најљепших кућа на овим просторима са почетка 20. вијека. Националним спомеником БиХ проглашена је 2. септембра 2004. године, а реконструисана 2007. године.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ НА ПРАЗНИК СВЕТЕ ТЕКЛЕ СЛУЖИО У СТАРОЈ ЦРКВИ У САРАЈЕВУ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански Николај је у четвртак, 7. октобра, на православни празник свете првомученице Текле равноапостолне, служио Свету архијерејску литургију у Старој српској православној цркви на Башчаршији у Сарајеву, уз саслужење 11 свештеника и два ђакона Митрополије дабробосанске.

У овом храму чувају се дио светих моштију свете Текле - њена десна рука.

Након литургије је обављена литија око храма током које су ношене мошти свете Текле. Према традицији освећена је вода благосиљањем руком светитељке.

Света Текла је и крсна слава Кола српских сестара у Сарајеву, па је владика Николај тим поводом освештао славско жито и преломио славски колач.

У пригодној бесједи у порти храма пред великим бројем вјерника, митрополит Николај захвалио је Богу што нас је обрадовао и ову светињу нам послао овдје у Сарајево, па се на данашњи дан око њених моштију и свете иконе окупљамо и њој се молимо.

Нека је благословен од Бога онај архијерej који је ову велику светињу донио овдје у Сарајево и оставио је у овом светоме храму да се она овдје чува. Многи овдје долазе и моле се овој светињи и одлазе са надом да ће се са њеним моштима и иконом поново срести. Овој светињи долазе многи, и не само православни него и људи других вјероисповјести - рекао је владика Николај, изразиши наду да ће нам Господ и убудуће подарити да на поклоњење овој светињи долазе сви који осјећају потребу да се Богу моле.

Дио светих моштију првомученице Текле, њену десну руку, донио је из Антиохије у Србију први српски архиепископ Свети Сава 1233. године, а патријарх српски Арсеније ИВ Јовановић их је 1733. године поклонио Српској православној цркви у Сарајеву.

Њену свету десницу митрополит сарајевски Сава Косановић однио је 1873. године у Русију гдје је за њу израђена бисерна рукавица са наруквицом.

Дио светих моштију свете Текле, која ужива велико поштовање код свих грађана Сарајева, налази се и у манастиру Свете Тројице код Пљеваља.

ХАЏИЈЕ ИЗ РС И СРБИЈЕ ОБИЉЕЖИЛЕ КРСНУ СЛАВУ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у недјељу, 24. октобра, служио Свету архијерејску литургију у манастиру Свете Тројице у Озерковићима, код Сокоца, поводом празновања Иконе Пресвете Богородице Јерусалимске, чија се копија налази у манастирском храму.

Владики Николају саслуживала су четири свештеника и два ђакона Митрополије дабробосанске.

Прије литургије високопреосвећени Николај је освештао нови иконостас и иконе.

Послије литургије прочитан је Акатист Пресветој Богородици Јерусалимској и обављен славски обред, јер је овај празник слава и саборни дан хаџија из Републике Српске /РС/ и Србије.

Митрополит Николај је у пригодној бесједи говорио о Пресветој Богородици и њеној чудотворној икони јерусалимској.

Господин Николај је истакао да се сваке године на овај празник требају да окупе они који су ишли на поклоничко путовање у Свету земљу и помоле се пред иконом Пресвете Богородице јерусалимске и на тај начин симболично обнове свој хаџилук.

Ви сте пред светињама стајали и поклањали се и отуда сте се са великим задовољством враћали у своја мјеста пребивалишта. Био сам пет пута у Светој земљи и тамо сам доживио оно што сте и ви доживјели. То је нешто што остаје стално у нама и ми, када би хтјели да будемо ослобођени од тога, не можемо, јер је Господ тај који нас овјенчава овим светињама - истакао је митрополит Николај.

Владика Николај истакао је да се на овај дан сви сјећамо поклоничких путовања у Свету земљу и свети град Јерусалим.

Вископреосвећени је изразио наду да ће конак, који се гради у порти манастирског храма, метоха манастира Добруна код Вишеграда, ускоро да буде потпуно завршен, нагласивши да је до сада урађено осам соба, или 80 одсто радова.

Манастир Свете Тројице у Озерковићима је женски манастир и у њему је од прије 10 дана свој монашки живот почела монахиња Јустина.

У храму у Озерковићима се сваке године од 2005. године, посљедње недјеље у октобру, одржава сабор хаџија из РС и Србије.

Манастир се налази на тромеђи општина Пале, Соколац и Рогатица.

ХРАМ СВЕТОГ ГЕОРГИЈА У МИЉЕВИЋИМА ПРОСЛАВИО КРСНУ СЛАВУ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у уторак, 16. новембра, на православни празник Ђурђиц, служио Свету архијерејску литургију у храму Светог великомученика Георгија у Миљевићима, општина Источно Ново Сарајево, те обавио освећење Парохијског дома.

Владики Николају саслуживало је 14 свештеника и два ђакона Митрополије дабробосанске.

Пошто је овај празник крсна слава храма обављени су славски обред и литија око цркве.

Митрополит Николај је у пригодној бесједи свим присутним честитао крсну славу храма, истакавши да је овај храм украс овог мјеста.

На нама је да се увијек везујемо за овај храм као што се он, са својим постојањем, везао за све вас - поручио је господин Николај.

Кум храмовне славе ове је године био бивши предсједник Републике Српске /РС/ и некадашњи члан Предсједништва из РС Мирко Шаровић.

Након литургије су заслужним појединцима и колективима уручена одликовања и грамате захвалности.

Митрополија добробосанска је за братску хришћанску помоћ и изузетан допринос живој Српској православној цркви божијој у Епархији добробосанској Златну плакету светог свештеномученика Петра Добробосанског додијелила Шаровићу и Општини Источно Ново Сарајево.

Митрополит Николај је за несебичан материјални допринос и одданост светој вјери православној додијелио грамату градоначелнику и предсједнику Скупштине града Источно Сарајево Винку Радовановићу и Дарку Бабаљу, начелнику Општине Источно Ново Сарајево Гојку Драшковићу, секретару Министарства за људска права и избјеглице у Савјету министара БиХ Драги Ковачу, те Мому Беатовићу и Сванимиру Крешталици.

Темеље храма Светог великомученика Георгија у Миљевићима освештао је 2000. године Његово преосвештенство епископ захумско-херцеговачки Григорије.

Храм је модификована копија Старе цркве на Башчаршији у Сарајеву, а осим централног олтара посвећеног светом Георгију, има два споредна који су посвећени свештеномученику Петру Дабрабосанском и светом мученику Вукашину.

СТАРА ЦРКВА НА БАШЧАРШИЈИ ПРОСЛАВИЛА КРСНУ СЛАВУ

Стара српска православна црква Светог архангела Михаила на Башчаршији у Сарајеву прославила је у недјељу, 21. новембра, крсну славу Сабор светог архангела Михаила и осталих небеских сила бестјелесних - Аранђеловдан.

Свету архијерејску литургију служио је Његово високопреосвештенство митрополит добробосански господин Николај, уз саслужење четири свештеника и два ђакона Митрополије добробосанске.

Митрополит Николај је освештао славско жито и преломио славски колач, те честитао братству Старе цркве и свима који Аранђеловдан славе као крсну славу.

Високопреосвећени је у пригодној бесједи говорио празнику, односно небеским силама бестјелесним и светом архангелу Михаилу као предводнику Божије војске.

Владика Николај указао је на значај који у српском народу имају овај празник и Стара црква на Башчаршији.

Црква је најстарији сакрални објекат у Сарајеву и околини и као таква представља најбогатији и најважнији културно-историјски споменик од прворазредног значаја за општу културну баштину.

У прилог томе говори и податак да је Комисија за очување националних споменика БиХ градитељску цјелину цркве прогласила националним спомеником БиХ.

Када је изграђена Стара православна српска црква у Сарајеву, са сигурношћу се не може рећи, јер писаних трагова о томе нема, али са великом поузданошћу се може тврдити да је то било прије доласка Турака на ове просторе.

О тачном времену настанка цркве и њеном развоју кроз историју постоји више различитих мишљења. Неки њену изградњу смјештају у 5. или 6. вијек, а неки у раздобље од 12. до 14. вијека, док неки помињу њену обнову у вријеме отоманске управе на овим просторима у 15. и 16. вијеку.

ДАБАР инфо
ИНФОРМАТИВНА СЛУЖБА МИТРОПОЛИЈЕ ДАБРОБОСАНСКЕ

ИЗДАВАЧКА КУЋА „ДАБАР“ ПРОСЛАВИЛА КРСНУ СЛАВУ

Издавачка кућа „Дабар" Митрополије дабробосанске, која дјелује у оквиру манастирског братства Добрунска Ријека код Вишеграда, прославила је у понедјељак, 29. новембра, крсну славу Светог апостола и јеванђелиста Матеја.

У манастиру Светог Николаја у Добрунској Ријеци славско жито је освештао и славски колач преломио Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански Николај, уз саслужење по шест свештеника и свештеномонаха Митрополије дабробосанске.

Честитајући Дабру крсну славу митропилит Николај је у краћој бесједи подсјетио да је након обнове манастира Добрун 1992. године у оквиру Митрополије дабробосанске формирано још шест манастира, који су за кратко вријеме постали центри духовног и културног живота, окупљајући све већи број православних вјерника.

Архимандрит Јован Гардовић, игуман манастира Светог Николаја и уредник у Издавачкој кући Дабар, која се из манастира Добрун у Добрунску Ријеку преселила 2008. године, подсјетио је да су у оквиру ње, од 1996. године, штампана 42 броја истоименог духовног часописа, те 15 часописа за духовну и културну просвјету Српског соколског друштва из Добруна Соко.

Часопис Дабар се на стручан начин бави духовним темама и циљ му је да сваког православца и читаоце уопште побуди да буду прво људи, јер смо сви браћа по Богу - рекао је отац Јован и додао да се редакција, коју чини манастирско братство са бројним сарадницима, највећим дијелом монасима и свештеницима Дабробосанске епархије, потпомогнута новинарима из Вишеграда, максимално труди да комплетан садржај сваког броја читаоце побуди да воде рачуна како се понашају и како живе земаљски и духовно.

Осим истоименог часописа, Издавачка кућа Дабар до сада је штампала и велики број разних духовних књига, од чега и добар број уџбеника за Духовну академију у Фочи, а обавља и услужно штампање црквених књига за друге епархије Српске православне цркве.

У завршној фази су сабрана дјела митрополита Николаја, у чијем је комплету и његова аутобиографија, а оно што планирамо је двотомна монографија Вишеграда. У првој књизи биће обухваћен период до 1985., а у другој од те године до данас - рекао је отац Јован, истичући да ће у овај пројекат бити укључен велики број сарадника.

Он је навео да је Дабар недавно основао и Фонд за издаваштво из којег се финансира штампање књига надарених књижевних стваралаца.

ХРАМ СВЕТЕ ТРОЈИЦЕ ОСИЈА

Следујући традицији својих отаца породице Драшковића који воде порекло из мјеста Осија, које административно припада општини Калиновик, али је на територији црквене општине миљевинске, сабраше се у први дан празника Духова 2007. године у близини сеоског гробља и одлучише да почну са подизањем Храма Божијег.

Храм су одлучили да посвете Светој Тројици, а у спомен свих житеља места Осија који су своје животе положили у последња три рата који су се водили на овим просторима од 1914 до 1995. Године. Да почну ово Богоугодно дело инспирисала их је и чињеница да оживе ово место, јер од 1992. године у месту Осија нема житеља који ту стално живе, сада се ту налази неколико викендица и сеоско гробље и та два места управо окупљају чланове породица Драшковић,али све је то слабо јер се они ту окупљају само два три пута пута у току године. Породице Драшковић које воде порекло са Осија сада су житељи многих градова широм света, у Републици Српској они насељавају Фочу, Калиновик, Источно Сарајево, Бијељину, Бања Луку, Требиње али их има и на просторима Србије, Црне Горе, Аустралије, Америке, Канаде и многим другим крајевима света.

На празник Рођења Св. Јована Крститеља 2007. године на имању породица Драшковић преко пута сеоског гробља и на месту где су пострадали чланови породице Драшковић, њих осморо на Илиндан 1992. Године, сабрали су се тадашњи архијерејски намјесник српски протојерej-ставрофор Ранко Билинац и новопостављени парох миљевински јерej Душко Лаловић са члановима породице Драшковић и тада се договорили о даљим корацима. На том састанку формиран је грађевински одбор који су чинили чланови породице Драшковић Данислав, Бошко, Миланко, Нећо, Жељко и Вељко, са поменутим члановима свештеници су договорили да се у недељу 04. августа 2007. године припреме темељи за свештање и да се позове његово Високопреосвештенство Митрополит Дабробосански Господин Николај да одслужи Свету Литургију и освешта темеље. По договору је и урађено свештање темеља је извршио Митрополит Николај са четири свештеника и два ђакона митрополије дабробосанске. У пригодној бесједи Митрополит је пожелео радницима срећан и од Бога благословен рад на подизању храма у славу Божију, и подсетио да је 1992. Године у месту Осија као новопостављени митрополит Дабробосански служио

парастос за осморо житеља овог места, и да су Осија од Илиндана 1992. године без сталних житеља.

Време након свештања темеља је текло, а градња храма је протицала веома успешно, митрополит Николај је очински бринуо за овај храм и веома често свраћао на градилиште и крајем 2008. Године предочио је надлежним лицима да се градња интензивира како би се на Духове 2009. Године извршило освећење поменутог храма. Чланови грађевинског одбора и надлежни свештеник поступлили су по благослову и на Духовски понедељак 08. јуна 2009. године извршено је освећење храма Свете Тројице на Осијама. Митрополит дабробосански Господин Николај са четири свештеника и два ђакона митрополије дабробосанске и једним свештеником из епархије славонске благословио нови Дом Божији на Осијама, уз присуство великог броја вјерника који су дошли из многих крајева како би примили благослов Божији из ове новоосвећене светиње. За кума овог новоосвећеног храма именован је г-дин Раде Ћорић који је родом из Сарајева а сада живи и ради у Бијељини.

Најзаслужнијим особама за овај велики подухват митрополит Николај је уручио одговарајућа признања, председнику грађевинског одбора г-дину Данославу Драшковићу уручен је сребрени орден Светог Петра Дабробосанског као најзаслужнијем за подизање овог храма. Архијерејске грамате су уручене г-дину Славку Сладоју начелнику општине Калиновик. г-дину Нећу Драшковићу и г-дину Жељку Драшковићу из Бијељине, г-дину Синиши Николић и г-дину Радомиру Ковачевић из Гацка.

Од почетног договора породице Драшковић на Духове 2007. године, сваке наредне године се нешто значајно дешавало на дан Духова код овог светог храма. У јуну 2008. године по благослову Митрополита Николаја свештеници калиновачки Марко Билинац и миљевински Душко Лаловић освјештали су звоно за храм, и темеље за црквену салу у порти храма, наредене 2009. године освештан је храм , а 2010. године по благослову митрополита Николаја архијерејски намјесник српски протојерej-ставрофор Данило Црногорац и парох миљевински јерej Душко Лаловић освештали су поменуту црквену салу поред храма, која служи за трпезе љубави које се приређују поводом обреда у новоосвећеном храму на Осијама.

Богу се молимо и надамо да ће се ово место препородити и да ће управо овај храм бити његово средиште, а да ће велики број људи добре воље у њему наћи потпору и утеху на путу богопознања. Амин

Парох миљевински
Јерej Душко Лаловић

ЕПАРХИЈСКЕ ВИЈЕСТИ

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ НА ПЕТРОВДАН СЛУЖИО У РУДОМ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у понедјељак, 12. јула, на православни празник Петровдан, у храму Светих апостола Петра и Павла у Рудом служио Свету архијерејску литургију, уз саслужење шест свештеника и једног ђакона Митрополије дабробосанске.

Након литургије обављена је литија око храма, а потом и славски обред.

Митрополит Николај је честитао крсну славу свештеницима храма, Црквеном одбору, житељима Рудог и парохијанима руђанске парохије.

Владика Николај је у празничној бесједи указао на значај ове двојице првоврховних апостола у ширењу Јеванђеља Христовог и ријечи Божије.

Високопреосвећени је нагласио да су апостол Петар, који је био тврди поборник Јеванђеља и онај који је први исповједио Христа као Сина Божијег, и апостол Павле, који се од некадашњег прогонитеља хришћана преобратио у најревноснијег проповједника ријечи Христове, борбу за истину и Јеванђеље Христово потврдили и својом мученичком смрћу.

Митрополит Николај је у недјељу, 11. јула, на дан када Српска православна црква прославља Свете новомученике и свештеномученике дабробосанске, служио Свету архијерејску литургију у храму Светих апостола Петрта и Павла у Какњу, уз саслужење четири свештеника и једног ђакона Митрополије дабробосанске.

Владика Николај је том приликом честитао надолазећи празник и крсну славу тог храма и парохије - Петровдан.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ СЛУЖИО У БРЕЗИ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у сриједу, 21.јула, на православни празник светог великомученика Прокопија, у истоименом храму у Брези служио Свету архијерејску литургију, уз саслужење пет свештеника и једног ђакона Митрополије дабробосанске. Након литургије обављен је славски обред.

Владика Николај честитао је славу овог храма и парохије окупљеним

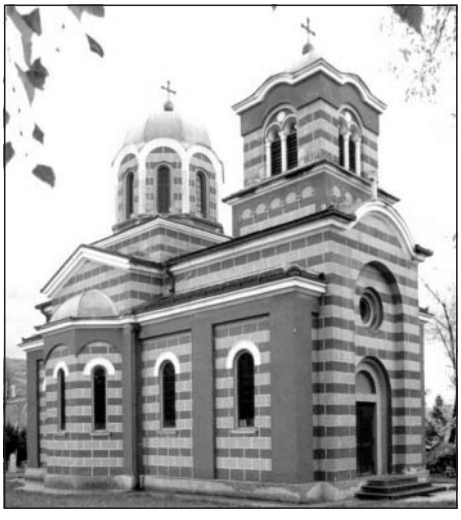

вјерницима, а посебно овогодишњем куму славе Новаку Гуњку.

Митрополит Николај нагласио је у бесједи да је свети великомученик Прокопије посебно поштован у српском народу, зато су и они који су градили овај храм посветили га овом великом светитељу.

Господин Митрополит је додао да је Свети Прокопије у овим крајевима веома поштован не само код православних Срба него и код припадника других религија, који га празнују и не раде на овај дан.

НОВИ НАПАД НА ХРАМ ПРЕОБРАЖЕЊА ГОСПОДЊЕГ У НОВОМ САРАЈЕВУ

Храм Преображења Господњег у општини Ново Сарајево, поново је у ноћи са 23. на 24. јула био на удару вандала.

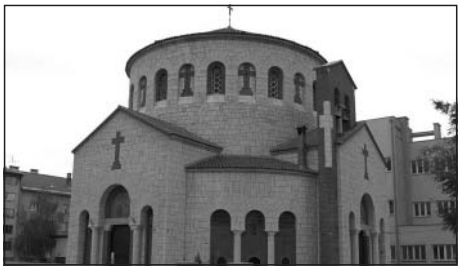

Према ријечима пароха новосарајевског оца Јадрана Даниловића, разбијен је рефлектор у порти храма којим је освјетљавана црква и подручје око ње, те разбијени цријепови намијењени за реконструкцију крова храма који су били сложени на земљи.

Отац Јадран је рекао да су цријепови, највјероватније, сломљени тако што су бацани на зидове храма, на којима се виде трагови од удараца.

И о овом као и о ранијим инцидентима обавијештена је локална полиција.

Храм се на удару вандала нашао и прије нешто више од мјесец дана када је покушана провала у цркву.

Отац Јадран подјећа да је од 2001. године, од када он службује у овом храму, било око 30 напада.

КАМЕНОВАН ХРАМ БЛАГОВЕШТЕЊА ПРЕСВЕТЕ БОГОРОДИЦЕ НА КУПРЕСУ

Непознати вандали полупали су сва стакла на храму Благовештења Пресвете Богородице у мјесту Кудиљи - Доње Вуковско, општина Купрес у Федерацији БиХ.

Парох благајски отац Томислав Чубриловић рекао је да је каменовање примјетио у уторак, 27. јула, када је дошао у храм.

Према његовим ријечима, сва стакла на храму су поломљена, а у цркви је затекао велику количину камења којим је то учињено.

Он је навео да у посљедњих шест година, откако је он свештеник на овом подручју, није било никаквих инцидената, а као могући мотив за каменовање сматра покушај спречавања радова на обнови цркве, који су започели прије 15-ак дана, на Павловдан, 13. јула.

О инциденту је обавијештена локална полиција која је обавила увиђај.

Црква Благовештења Пресвете Богородице, саграђена давне 1860. године, један од најстаријих хришћанских храмова у овом дијелу БиХ, који је проглашен за национални споменик културе, једини је од укупно четири православна храма на Купрешкој висоравни који није срушен до темеља у протеклом рату у БиХ.

Након што је у Другом свјетском рату била оштећена, црква је обновљена 60-их година док је на овим просторима службовао садашњи епископ шабачки господин Лаврентије.

На око три километра од храма налази се само пет до шест од приједратних око 100 српских кућа.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ ПРИМИО У ОПРОШТАЈНУ ПОСЈЕТУ АМАБАСАДОРА САД ЧАРЛСА ИНГЛИША

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у петак, 30. јула, у својој резиденцији у згради Митрополије дабробосанске у Сарајеву примио у опроштајну посјету Његову екселенцију амбасадора Сједињених Америчких Држава /САД/ у БиХ господина Чарлса Инглиша.

Владика Николај је истакао да је господин Инглиш у вријеме свог мандата у БиХ оставио веома добар утисак, не само код представника власти, него и код народа.

Високопреосвећени Николај је амбасадору Инглишу захвалио на његовом личном доприносу у изградњи мира у БиХ.

Митрополит Николај пренио је захвалност народа и грађана у БиХ Влади и народу САД на помоћи БиХ, као и гостопримству које су показали према људима који су са ових простора дошли у САД.

Господин Инглиш захвалио је владики Николају на његовој отворености и искрености, те изразио увјерење да ће високопреосвећени и у наредном периоду дати знатан и значајан допринос у помирењу и међусобном уважавању народа у БиХ.

Владика Николај изразио је наду да ће сарадња и са наредним амбасадором САД у БиХ бити успјешна као и са господином Инглишем, којем је пожелио пуно успјеха и у каријери и у приватном животу.

Овом приликом је митрополит Николај амбасадору Инглишу поклонио копију чудотворне иконе Пресвете Богородице Чајничке.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ НА ИЛИНДАН СЛУЖИО НА ВЛАШИЋУ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у понедјељак, 2. августа, на велики православни празник Илиндан, служио Свету архијерејску литургију у храму Светог пророка Илије у селу Витовље на Влашићу, уз саслужење четири свештеника и једног ђакона Митрополије дабробосанске.

Након литургије је обављена литија око храма и славски обред.

Ове године је слави храма кумовала Душанка Марић из Витовља.

Митрополит Николај је у бесједи о светом пророку Илији истакао да овај светитељ „није окусио смрт", него га је Господ узнио на небо.

Владика Николај је нагласио да ће свети пророк Илија имати веома важну улогу у другом Христовом доласку на овај свијет, јер ће се појавити прије тога и позивати све људе да се покају за своје гријехе.

Високопреосвећени Николај позвао је све избјегле православне Србе са ових простора да се врате на своја вјековна огњишта и да у миру и слози живе са својим комшијама друге вјере.

Митрополит Николај је у недјељу, 1. августа, служио Свету архијерејску литургију у храму Светог пророка Илије у Бусовачи, уз саслужење три свештеника и једног ђакона Митрополије дабробосанске.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ ПРИМИО РАДМАНОВИЋА

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у сриједу, 4. августа, у својој резиденцији у згради Митрополије дабробосанске у Сарајеву примио у посјету српског члана Предсједништва БиХ из Републике Српске господина Небојшу Радмановића.

Митрополит Николај упознао је господина Радмановића са каквим се искушењима он и Митрополија дабробосанска сусрећу у овим временима.

Владика Николај посебно је указао на све учесталије нападе на храмове и друге објекте Српске православне цркве /СПЦ/, од којих се у посљедње вријеме највише на удару вандала нашла црква Преображења Господњег у Сарајеву.

Високопреосвећени Николај мишљења је да би се политичари у БиХ требали чешће оглашавати поводом оваквих случајева и осуђују нападе на вјерске објекте.

Уваженог госта митрополит Николај је упознао са проблемом неврaћања одузете имовине СПЦ, посебно зграде Богословије у Сарајеву, која има симболику и значај не само за српски него и друге народе у БиХ, јер је ишколовала многе познате људе, међу којима је и блаженопочивши патријарх српски Павле.

Говорећи о историјату Митрополије дабробосанске, владика Николај је посебно изнио податке о Саборном храму и Старој православној цркви на Башчаршији у Сарајеву.

Господин Николај указао је и на проблем што се у току протеклог рата и након њега иселио велики број вјерника са подручја Митрополије дабробосанске, а нарочито из Сарајева.

Господин Радмановић изразио је жаљење што нема боље заштите црквене имовине и у изјави за новинаре након сусрета са владиком Николајем позвао надлежне у БиХ да се више заложе и приликом реаговања на нападе на вјерске објекте у БиХ који изазивају осјећај несигурности грађана.

Српски члан Предсједништва БиХ навео је примјер цркве Преображења Господњег у насељу Пофалићима у Сарајеву која је више пута нападана, а починиоци тих кривичних дјела нису ухапшени.

Према његовим ријечима, Митрополија дабробосанска у том смислу не наилази на подршку локалних власти у Сарајеву, иако митрополит Николај има веома позитиван став према помирењу у БиХ.

Господин Радмановић је нагласио да власти у БиХ морају радити на враћању имовине свим вјерским заједницама, што заједно са њиховим укупним односом, представља важан предуслов за стабилност БиХ.,

Он је посебно указао на проблем огромне имовине која је одузета СПЦ у Сарајеву, истичући да се локалне власти не труде да ријеше овај проблем.

Господин Радмановић је увјерен да је то питање могуће постепено ријешити и поручио да ће помоћи Цркви у враћању одузете јој имовине.

Истакавши да је опстанак српског народа на овим просторима везан за његову православну Цркву, господин Радмановић је указао да је потребно веће јединство и у српском народу и међу његовим политичким вођама.

Према његовим ријечима, власти морају ближе да сарађују са вјерским заједницама.

Радмановић је оцијенио да је укупан однос вјерских заједница у БиХ веома важан за помирење и даљи укупни развој земље.

Саговорници су указали и на значајну улогу медија у извјештавању о црквама и вјерским заједницама.

Након разговора са митрополитом Николајем, господин Радмановић је посјетио Саборни храм Рођења Пресвете Богородице у Сарајеву гдје га је старјешина цркве Бориславе Ливопољац упознао са историјатом овог храма и радовима на његовој обнови који се одвијају у протеклих неколико година.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ СЛУЖИО НА КУПРЕШКОЈ ВИСОРАВНИ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у понедјељак, 9. августа, на православни празник светог великомученика Пантелејмона, у храму Благовештења пресвете Богородице у мјесту Кудиљи - Доње Вуковско, општина Купрес у Федерацији БиХ, служио Свету архијерејску литургију, уз саслужење шест свештеника и једног ђакона Митрополије дабробосанске.

Након литургије је обављена литија око храма.

Владика Николај је у бесједи окупљеном народу, који је поново у великом броју дошао на народни сабор у порти храма Благовештења пресвете Богородице, како је то традиционално чинио на овај дан у годинама пред посљедњи рат, позвао православне вјернике бивше мјештане овог краја да се враћају на своја огњишта и да својим прилозима помогну обнову ове најстарије цркве на Купрешкој висоравни.

„Ваши преци саградили су за оно вријеме велељепни храм и тиме показали своју вјеру, преданост Богу и оданост светој Цркви православној. Они су свима нама оставили у наслијеђе да се о овој цркви бринемо и сами покажемо колику вјеру имамо" - рекао је високопреосвећени Николај.

Светом литургијом и народним сабором пред храмом озваничне су активности на обнови овог храма који је једини православни храм на Купрешкој висоравни који није обновљен, али ни срушен до темеља у протеклом рату у БиХ.

Према тврдњама свједока, хрватске оружане формације покушале су у протеклом рату да неколико пута, као и остале православне храмове на Купрешкој висоравни, цркву Благовештења пресвете Богородице експлозивом сруше до темеља, али им то никада није успјело.

Овај храм је изграђен 1860. године и заједно га је са његовом портом Комисија за очување националних споменика БиХ прогласила националним спомеником БиХ.

Након што је у Другом свјетском рату била оштећена, црква је обновљена 60-их година, док је ту службовао садашњи епископ шабачки Лаврентије.

Храм су прошлог мјесеца каменовали вандали, а претпоставља се да је мотив за то покушај спречавања радова на његовој обнови.

На око три километра од храма налази се само пет до шест од приједратних 100 српских кућа.

Митрополит Николај је у недјељу, 8. августа, на православни празник преподобну мученицу Параскеву, у истоименој цркви брвнари у Бијелом Брду, општина Рудо, служио Свету архијерејску литургију.

Након литургије је обављен славски обред.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ ОСВЕШТАО ТЕМЕЉЕ БУДУЋЕГ ХРАМА У БИЈЕЛОЈ КОД ВИШЕГРАДА

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у недјељу, 29 августа, у мјесту Чадина бара у Бијелој код Вишеграда, освештао темеље будућег храма Нерукотвореног лика Господњег, уз саслужење свештенства и монаштва Митрополије дабробосанске.

„Осветисмо темеље цркве коју посветисмо Нерукотвореном лику Господа Исуса Христа. Господ је благословио да ово буде молитвено мјесто и мјесто окупљања. На овом мјесту ће се убудуће одржавати ваш саборни дан, увијек у недељу послије Велике Госпојине. Домаћинима, бившим власницима овог земљишта, који га дариваше за градњу ове цркве, топло благодаримо и молимо да им Господ узврати сваким добром," рекао је владика Николај у бесједи након освећења.

Будући храм у Бијелој подижу чланови бројне фамилије Тасић, која је на прошлогодишњем првом породичном сабору одлучила да у овом мјесту, одакле се велики број раселио, изграде храм који ће их додатно везивати за родни крај.

„Чврсто смо рјешени да до наредног, трећег сабора, укровимо овај храм и завршимо га", рекао је Радоје Тасић у име старјешинства братства Тасића и позвао бројну фамилију да у њега уграде своју циглу доброчинства.

Уз овај храм Тасићи планирају подићи и спомен плочу изгинулим рођацима у балканском рату, српским добровољцима и солунцима из Првог свјетског рата и оним који су погинули у Другом свјетском и посљедњем отаџбинском рату.

На свом другом сабору Тасићи су прихватили приједлог митрополита Николаја да у будући храм у Бијелој пренесу земне остатке блаженопочившег Јустина Тасића, игумана манастира Савина и Високи Дечани.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ СЛУЖИО ПОВОДОМ ПОЧЕТКА НОВЕ ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ У БОГОСЛОВИЈИ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у уторак, 31. августа, у храму Светог Василија Острошког и светог Петра Дабробосанског у Богословији у Фочи служио Свету архијерејску литургију и Призив Светог Духа чиме је обиљежен почетак нове школске године у Богословији.

Светој архијерејској литургији саслуживало је свештенство Митрополије дабробосанске, а присуствовали господа професори и ученици Богословије, те родитељи и вјерујући народ.

Митрополит Николај је у пригодној бесједи професорима и ученицима Богословије пожелио успјешан почетак нове школске 2010/2011 године.

Владика Николај је присутнима говорио о вјери, истакавши да је она истинско пројављивање силе Божије у нама.

„Ми смо дужни да вјерујемо ономе што је написано. Тада можемо устројити свој живот као хришћани" - истакао је господин Николај.

Високопреосвећени је нагласио да Бог говори да смо створени по слици и прилици Божијој, о својој љубави према нама, те да душа осјећа да Бог заиста јесте најближи, најдрагоцјенији отац наш.

„Неопходно је да знамо да смо саздани по образу Божијем, али да смо са друге стране силно изражавани преступима које чинимо против закона очеве љубави" - напоменуо је митрополит Николај, додајући да је битно нагласити да се живот у Христу не усваја одједном.

Владика Николај је ученицима Богословије поручио да ништа грешно не чине као што су опијање, пушење, дрогирање и други гријехови, „који ће вас у овој богословској школи учинити усамљеницима, учауреним у свој гријех или своје гријехове".

ПОРУКА МИТРОПОЛИТА НИКОЛАЈА МЛАДИМ ХРИШЋАНИМА

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у суботу, 4. септембра, у Сарајеву присуствовао молитвеном бдењу које је организовала екуменска заједница Таизе у оквиру сусрета младих хришћана под називом „Ходочашће повјерења у Сарајеву".

Владика Николај се том приликом обратио учесницима скупа захваливши припадницима монашке заједници Таизе што су се одазвали заједничком позиву њега и надбискупа врхбосанског кардинала Винка Пуљића да и у Сарајеву организују станицу „Ходочашћа на земљи повјерења".

Високопреосвећени је нагласио да је вјера у Бога од пресудног значаја за изградњу мира и добре воље у данашњем времену многих искушења и великих страдања у цијелом свијету.

„На нама хришћанима је још већа одговорност, јер имамо заповијест нашег Спаситеља да жљубимо своје ближње као себе самеж - што значи да морамо проповиједати љубав међу људима, која је свеобухватна и у себи садржи и проповјед мира, разумијевања, добре воље, те данас толико помињане толеранције" - рекао је господин Николај.

Митрополит Николај је додао да је, осим тога, у овом времену, а поготово у вишерелигијским срединама попут Сарајева, веома важно разумијевање и уважавање аспеката вјере свих вјероисповјести и религија, кроз које се стреми Богу.

„То је једини начин да у миру и доброј вољи живимо једни поред других и једни са другима" - рекао је владика Николај, благословивши скуп и његове учеснике, младе људе из свих крајева Европе, који су дошли да упознају своје вршњаке, њихову вјеру и културу, те својим искуством допринесу изградњи мира, разумијевања и љубави.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ СЛУЖИО У УСТИКОЛИНИ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у недјељу, 5. септембра, у храму Свете Тројице у Устиколини, Федерација БиХ, служио Свету архијерејску литургију, уз саслужење четири свештеника и једног ђакона Митрополије дабробосанске.

На литургији су пјевали ученици Богословије Светог Петра Дабробосанског у Фочи.

Након литургије је владика Николај освештао салу за вјернике у парохијском дому.

У краткој пригодној бесједи високопреосвећни Николај позвао је вјернике да се што чешће окупљају око овог храма. Митрополит Николај је изразио задовољство како теку радови на обнови храма и црквеног објекта у његовој близини.

Храм је прошле године у потпуности обновљен споља, а потпуно је обновљен и парохијски дом.

Градња храма у Устиколини почела је 24. фебруара 1936. године на мјесту Ћелији, гдје је већ била стара црква за коју се не зна када је грађена. Дио камена од којег је била изграђена стара црква уграђен је у нови храм. Темељи за нову цркву освећени су 1. јуна 1936., а сам храм

освештао је 21. јуна 1937. године митрополит дабробосански Петар (Зимоњић).

У Другом свјетском рату је муслиманска полиција у храму у Устиколини уништила све што се могло уништити. Остали су само голи зидови и полупани прозори. Партизани су 1944. године до темеља срушили парохијски дом, шупе и остале просторије. Тада су страдале и матичне књиге.

Са обнављањем храма почело се 1945. године, а освештан је 2. септембра 1956. године.

У посљедњем рату у БиХ храм Свете Тројице у Устиколини и црквена кућа нису оштећени.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ ПОДРЖАВА ИНИЦИЈАТИВУ ЗА ИЗГРАДЊУ СПОМЕН ОБИЉЕЖЈА СТРАДАЛИМ СРБИМА У САРАЈЕВУ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у понедјељак, 13. септембра, у својој резиденцији у сједишту Митрополије дабробосанске у Сарајеву, примио делегацију Тима за координацију активности истраживања ратних злочина и тражење несталих лица Владе Републике Српске /РС/, коју је предводио шеф Тима господин Сташа Кошарац.

У делегацији су били и члан Предсједништва Организације породица заробљених и погинулих бораца и несталих цивила РС госпођа Мирјана Симанић и предсједник Савеза логораша РС господин Бранислав Дукић.

Чланови делегације упознали су високопреосвећеног Николаја са иницијативом Тима о изградњи спомен обиљежја страдалим Србима у Сарајеву у периоду од 1992. до 1995. године.

Владика Николај је подржао ову иницијативу, истакавши да и Срби убијени у Сарајеву заслужују да на примјерен начин буде обиљежено мјесто и вријеме њиховог страдања, као што је то с правом урађено и за припаднике осталих народа у БиХ страдалих у протеклом несретном грађанском рату у БиХ.

Договорено је да наредни период буде искоришћен како би биле обављене све неопходне припреме за реализацију ове иницијативе - одређивање мјеста за спомен обиљежје, његовог изгледа и други детаљи.

ЗА ИЗГРАДЊУ И ОБНОВУ ХРАМОВА И ПАРОХИЈСКИХ ДОМОВА 320.000 КМ

Старјешине шест црквених општина Митрополије дабробосанске Српске православне цркве су у понедјељак, 13. септембра, у сједишту Митрополије дабробосанске у Сарајеву потписале са директором Фонда за повратак БиХ Млађеном Божовићем уговоре о донацијама за изградњу и обнову храмова и парохијских домова у укупној вриједности од 320.000 КМ.

Средства је обезбједило Министарство за људска права и избјеглице БиХ.

За изградњу храма Светог Варнаве Хвостанског на Врањешу, општина Источно Ново Сарајево, обезбијеђено је 50.000 КМ, за обнову Саборног храма Рођења Пресвете Богородице у Сарајеву 100.000 КМ, а за изградњу храма Светог Архангела Гаврила на Палама 40.000 КМ.

За обнову храма Светих апостола Петра и Павла на Нишићима, општина Илијаш у Федерацији БиХ, обезбијеђено је 40.000 КМ, за изградњу парохијског дома код храма Светог Василија Острошког на Вељинама, општина Источна Илиџа, 50.000 КМ и за изградњу парохијског дома код храма Свете Тријице у Благају на Купресу 40.000 КМ.

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански Николај, који је присуствовао потписивању донација, захвалио је дародавцима на помоћи, истакавши да се свештенство СПЦ труди колико може за добро и напредак, не само српског, него свих народа у Сарајеву.

Донаторима је захвалио и старјешина Саборног храма у Сарајеву Борислав Ливопољац, истакавши да је ово једна од озбиљнијих и вриједнијих помоћи које је Митрополија дабробосанска у посљедње вријеме добила.

„Помоћ цркви је и помоћ вјерницима, а самим тим и грађанима. Ова помоћ допринијеће да буду сачувани вриједни историјски споменици" - рекао је Ливопољац.

Секретар Министарства за људска права и избјеглице БиХ и члан Комисије за избјеглице и расељена лица БиХ Драгомир Ковач рекао је за ове донације да је ријеч о устаљеној пракси да Министарство, путем Фонда за повратак БиХ помаже, у обнови и изградњи вјерских објеката.

„Помагањем изградњи и обнови вјерских објеката ми охрабрујемо људе који се враћају и желе да се врате у та подручја, јер је очито да цркве и вјерске заједнице много значе за повратнике" - истакао је Ковач и додао да се исто ради и кад је ријеч о вјерским објектима

Исмамске заједнице и Каточичке цркве у БиХ.

Према његовим ријечима, прошле године је за обнову православних храмова и објеката донирано 230.000 КМ, што са овогодишњих 320.000 КМ, за двије године износи око 550.000 КМ, те да је за помоћ обнови и изградњи цркава и вјерских заједница у БиХ издвојено пет одсто средстава која су обезбјеђена за повратнике.

Он је најавио да ће овај процес бити настављен и идућих година.

Божовић је рекао да су ове донације дио једног од пројеката које је одобрила Комисија за избјеглице и расељена лица БиХ, а то је пројекат обнове социјалне инфраструктуре.

Према његовим ријечима, овако нешто организовано је и са вјерским заједницама остала два народа у БиХ.

„Кроз овај пројекат обезбјеђено је више од три милиона КМ и тим средствима биће обновљено око 65 објеката из реда хрватског народа, 21 из реда српског народа и 11 из реда бошњачког народа" - рекао је Божовић, наглашавајући да су сви досадашњи извјештаји о утрошку одобрених средстава за обнову вјерских објеката за прошлу годину били позитивни.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ СЛУЖИО У ВОЈКОВИЋИМА

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у петак, 17. септембра, на празник Светог свештеномученика Петра Дабробосанског, у истоименом храму у Војковићима, општина Источна Илиџа, служио Свету архијерејску литургију, уз саслужење девет свештеника и једног ђакона Митрополије дабробосанске.

Владика Николај је након литургије преломио славски колач и освештао славско жито, а потом је обављена литија око храма.

Честитајући парохијанима Црквене општине Војковићи крсну

славу, високопреосвећени Николај је у бесједи говорио о животном путу и страдању митрополита Петра Дабробосанског, којег су 12. маја 1941. године ухапсиле усташе у Сарајеву и затворили у затвор „Беледија", а 15. маја је одведен у загребачки затвор „Керестинац".

Владика Николај је истакао да је митрополит Петар Дабробосански својим страдањем потврдио своју вјеру у Господа Христа.

Послије тешких мучења у „Керестинецу", митрополит Патар Дабробосански је одведен у Копривницу, а потом Јасеновац или Госпић.

Према једној верзији, свети Петар дабробосански убијен је у Јасеновцу, гдје је бачен у ужарену пећ за печење цигле, а према другој одведен је у Госпић гдје је са још 55 православних свештеника бачен у јаму „Јадовно" на Велебиту.

Свети архијерејски сабор Српске православне цркве је 1998. године митрополита Петра Дабробосанског прогласио свештеномучеником.

Митрополит Николај је у обраћању вјерујућем народу нагласио да Срби са простора Сарајева требају да остану на својим огњиштима, јер они нису дошљаци него старосједиоци и најстарији народ на тим просторима.

Владика Николај је истакао да Срби са простора Сарајева, а и у другим мјестима, једино и потпуно слободни могу да буду на својим родним огњиштима.

Високопреосвећени је позвао надлежне институције у општинама, Граду Источно Сарајево и Републици Српској да помогну у остварењу идеје да у Источном Сарајеву буде основана православна гимназија.

Пошто је Свети свештеномученик Петар Дабробосански и крсна слава Града Источно Сарајево, митрополит Николај је на Палама обавио славски обред и том приликом свим запосленим у Скупштини града и грађанима честитао славу.

Митрополит Николај је у четвртак увече, 16. септембра, присуствовао свечаној академији поводом крсне славе Града Источно Сарајево на којој му је предсједник Скупштине града Дарко Бабаљ уручио Повељу града Источно Сарајево.

Златна плакета Града додијељена је и протојереју Јеремији Старовлаху и његовом сину Александру, за допринос очувању духовности српског народа и биће им уручена накнадно.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ СЛУЖИО У ЗЕНИЦИ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у недјељу, 19. септембра, служио Свету архијерејску литургију у храму Рођења Пресвете Богородице у Зеници, поводом јубилеја 125 година од освећења овог храма.

Владики Николају саслуживало је осам свештеника и један ђакон Митрополије дабробосанске.

Високопреосвећени Николај честитао је парохијанима Зеничке парохије овај значајан јубилеј и позвао их да се окупљају у храму и моле Пресветој Богородици за здра-

ваше своје породице и свих житеља овог града.

Након литургије домаћини су приредили трпезу љубави за званице и народ, којој је присуствовао и начелник општине Зеница Хусејин Смајловић.

САБОРНИ ХРАМ У САРАЈЕВУ ПРОСЛАВИО КРСНУ СЛАВУ

Саборни храм Рођења Пресвете Богородице у Сарајеву прославио је у уторак, 21. септембра, своју крсну славу Малу Госпојину.

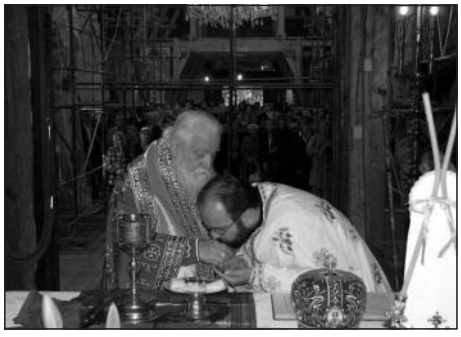

Свету архијерејску литургију служио је Његово високопреосвештенство митрополит добробосански господин Николај, уз саслужење шест свештеника и једног ђакона Митрополије добробосанске.

Након литургије је владика Николај освештао славско жито и преломио славски колач.

Високопреосвећени Николај честитао је присутним вјерницима славу, истакавши да је овај храм посвећен рођењу Пресвете Богородице, „а то је дан испуњења наше наде и пророштва из Старог завјета".

Господин Николај је поновио да је света Богородица узор свим мајкама на овом свијету, а првенствено православним мајкама.

Митрополит Николај је рекао да је у току реконструкција и обнова Саборног храма, која је почела прије три године, а која ће трајати још најмање толико и за коју су потребна велика средства.

До сада је завршена санација темеља цркве и урађена фасада, а у

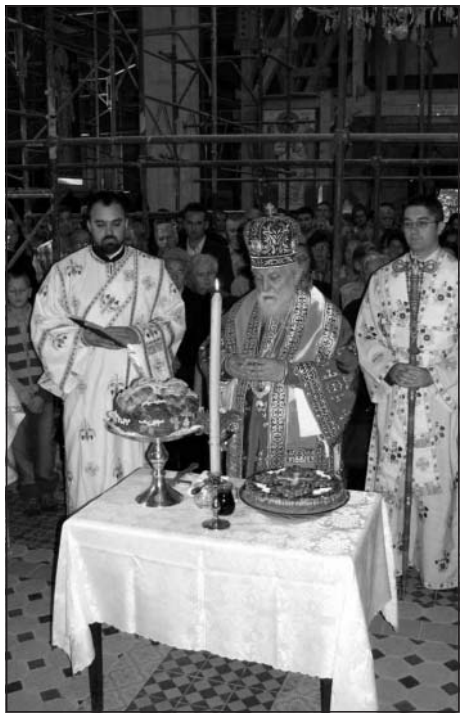

току су радови у унутрашњости храма, као и рестаурација иконостаса и икона.

Градња Саборног храма у Сарајеву почела је 1863. године и трајала је 11 година - до 1. маја 1874. године.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ ПРИМИО АМБАСАДОРА САД У БиХ ПАТРИКА МУНА

Његово високопреосвештенство митрополит добробосаснки господин Николај је у петак, 24. септембра, у својој резиденцији у сједишту Митрополије добробосанске у Сарајеву примио у наступну посјету новоименованог амбасадора САД у БиХ Његову екселенцију господина Патрика Муна.

Владика Николај зажелио је добродошлицу господину Муну и захвалио му на посјети, а посебно што је прије неколико дана присуствовао молитви за мир и посјетио Музеј Старе православне цркве.

Господин Николај констатовао је да молитви за мир није присуствовао нико из Исламске заједнице у БиХ.

Високопреосвећени Николај упознао је цијењеног госта са историјатом, организацијом, дјеловањем, храмовима и свештенством Митрополије добробосанске.

Митрополит Николај посебно је говорио о Старој православној цркви која је молитвено мјесто још од 8. вијека, а сам храм потиче из 14. вијека.

Владика Николај рекао је да православни народ и он лично много цијене САД, гдје живи много православног српског народа.

„Српски народ није злочиначки како га неки представљају у последњих 20-ак година" - истакао је владика Николај.

Захваливши на помоћи САД за напредак БиХ, господин Николај је рекао да народи на овим просторима требају да носе бремена једних других и тако испуне закон Божији, да се допуњују међусобно, да уважавају међусобне разноликости, јер су оне њихова предност, а не мана.

„Требамо међусобно да будемо равноправни, а не да једни буду доминантни над другима" - нагласио је високопреосвећени Николај.

Господин Мун је истакао да је импресиониран збирком Музеја Старе православне цркве.

Он је рекао да је православна црква у САД јака, активна и веома поштована.

Наводећи да много цијени положај и улогу Српске православне цркве /СПЦ/ и митрополита Николаја у БиХ, господин Мун је нагласио да је од претходника информисан да је владика Николај био веома активан у Међурелигијском вијећу БиХ и да је Амбасада САД у БиХ увијек имала добре односе са СПЦ у БиХ.

Према његовим ријечима, САД ће наставити да дају подршку БиХ да би је ојачале како би се интегрисала у ЕУ.

Саговорници су изразили заједничко очекивање да је овај сусрет први у низу многобројних и успјешних састанака у будућем периоду.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ СЛУЖИО У ВАРЕШУ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у четвртак, 14. октобра, на православни празник Покров Пресвете Богородице, у истоименом храму у Варешу служио Свету архијерејску литургију, уз саслужење четири свештеника и једног ђакона Митрополије дабробосанске.

Пошто је овај празник и слава храма, након литургије је обављен славски обред.

Митрополит Николај честитао је парохијанима празник и славу храма, а посебно овогодишњем куму Радоју Ерићу из Вареша.

У пригодној бесједи, владика Николај говорио је о празнику, те истакао да се и сада, као и прије, окупљамо у овоме храму да би се помолили Богу да нам опрости гријехе, те за напредак својих укућана као и свих житеља Вареша.

ОСКРНАВЉЕНО ПРАВОСЛАВНО ГРОБЉЕ У ТРАВНИКУ

Непознати вандали оскрнавили су православно гробље на Шарића брду, недалеко од Храма Успенија Пресвете Богородице у Травнику.

Према ријечима пароха травничког протонамјесника Горана Живковића, на земљу је оборено пет надгробних споменика, а један је оштећен.

Он је навео да му је оштећење надгробних споменика пријавио један од вјерника који је то примјетио када је дошао да ода помен својим наближим који су сахрањени у том гробљу.

„Одмах сам видио да су оштећени споменици покојника из породица Стојановић, Миловановић и других. Споменици су највјероватније оштећени у току посљедњих неколико дана, а о свему је обавијештена полиција која је одмах дошла и обавила увиђај", рекао је Живковић.

Он је навео да је за вријеме његовог службовања у Травнику у протеклих 10 година ово гробље било мета вандала још само 2001. године, када су наркомани оштетили неколико споменика.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ ПРИМИО ФРАНЦУСКОГ АМБАСАДОРА РОЛАНА ЖИЛА

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у понедјељак, 25. октобра, у својој резиденцији у сједишту Митрополије дабробосанске у Сарајеву примио Његову екселенцију амбасадора Републике Француске у БиХ господина Ролана Жила.

Владика Николај је госта упознао са историјатом Митрополије дабробосанске, посебно у граду Сарајеву, радом Богословије и Богословског факултета, те сакралним вриједностима које се чувају у православним храмовима и музејима у БиХ.

Високопреосвећени Николај је подсјетио на традиционлано пријатељство српског и француског народа, које је било на посебно високом нивоу у прошлом вијеку.

Данас се много, без разлога, критикује српски народ, јер српски народ није зао, а ако то ико добро зна онда то зна француски народ - истакао је господин Николај.

Митрополит Николај је рекао да нас посљедњи ратни догађаји, који никоме нису требали, могу само научити да сагледамо који је то прави пут којим треба да идемо.

Владика је истакао да Српска православна црква /СПЦ/ ради на помирењу и добру за све људе и да има добре односе са свим другим црквама и вјерским заједницама у БиХ.

Осврнувши се на протекле изборе, господин Николај је указао да политичари морају да воде рачуна о томе шта су обећавали, а шта раде, а да би народ требало да зна шта ти њихови изабрани представници раде.

У овој земљи, на жалост, још нисмо дорасли томе. Представници међународне заједнице у томе могу помоћи. Наш народ слуша шта нам препоручујете и ако нам пренесете искуства своје земље много сте нам помогли - рекао је митрополит Николај.

Амбасадор Жил поздравио је труд који СПЦ улаже у успостављању мира и разумијевања у БиХ, што је препрека и разним врстама екстремизма, прије свега вјерског.

Сигурно је да вјерски ауторитети имају велику улогу у рјешавању конфликата. Чињеница је да се ста-

вови представника цркава и вјерских заједница у БиХ помно слушају и уважавају - истакао је господин Жил.

Он вјерује да ће међународна заједница сигурно помоћи у успостављању даљег мира и суживота у БиХ.

Француски амбасадор у БиХ указао је на важност да дјецу научимо толеранцији и заједничком животу, изразивши жаљење што су она у неким школама раздвојена.

Амбасадор Жил је истакао да су историја и традиција веома важни, као и очување вјерских објеката.

У ТОКУ ПОСТАВЉАЊЕ БАКАРНОГ КРОВА НА СВЕТОСАВСКОМ ХРАМУ У ФОЧИ

На Светосавском храму у Фочи у току су завршни радови на покривању бакарним кровом припрате, крстионице и параклиса, те дијела који раздваја лађу цркве од њене припрате.

Око 40 мајстора раде на монтирању постоља огромне куполе, бетонирају крстасте сводове у крововима, док ће велика површина преосталог дијела крова привременим прекривачем бити заштићена од кише и снијега.

Према ријечима предсједника Грађевинског одбора храма јереја Ненада Тупеше, захтјевна и компликована архитектура храма изискује много новца.

Цијена бакра за кров премашује 200.000 КМ, а Влада Републике Српске је уплатила половину од обећаних 700.000 КМ, колико је потребно за комплетно покривање - рекао је Тупеша.

Он је подсјетио да су 3. октобра 2009. године освештана звона појединачне тежине од 50 до 800 килограма, укупне вриједности 120.000 КМ.

Осим бетона и цигле, зидови овог храма облажу се сигом-седром из околине Косјерића, од које је грађена и црква Грачаница, док се специјално рађени камени вијенци добијају од фирме из Никшића која дјелује у оквиру манастира Острог.

Кров храма опшивају чувени мајстори из радионице Драгоја Хрвaћанина из Приједора.

Темељи овог највећег православног храма у БиХ освештани су 14. октобра 2006. године.

Главни пројектант фочанског Светосавског храма је познати протомајстор др Предраг Ристић из Београда.

Храм припада такозваном дринском стилу цркава и подсјећа на цркву Христа Спаситеља у Подгорици.

Дужина храма је 46,97 метара, ширина 30,22 метра, површина у основи приземља 755 метара квадратних, висина до горње куполе 31,47 метара, а централног кубета са крстовима 34 метра.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ ПРИМИО РОДЕРИКА МУРА И ФЛАМУРА ГАШИЈА

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у петак, 26. новембра, у својој резиденцији у згради Митрополије дабробосанске у Сарајеву примио у одвојеним посјетама првог замјеника високог представника у БиХ и супервизора за Брчко Дистрикт амбасадора Родерика Мура и Његову екселенцију амбасадора Албаније у БиХ Фламура Гашија.

Митрополит Николај упознао је госте са историјом Митрополије дабробосанске и посебно Старе српске православне цркве на Башчаршији.

Наводећи да се са територије Митрополије дабробосанске у току и послије посљедњег рата у БиХ иселило око 280 000 православних вјерника, владика Николај је рекао да је ситуација у БиХ данас боља него раније, са чиме се сагласио и господин Мур.

У прошлости је било много тешкоћа, али се сви трудимо да та трауматична искуства оставимо иза нас. Српска православна црква /СПЦ/ спремна је да помогне у свему што је од користи свим грађанима БиХ - нагласио је господин Николај.

Високопреосвећени Николај је указао на веома добре и коректне односе са Католичком црквом и Исламском вјерском заједницом, те осталим вјерским заједницама у БиХ, уз напомену да се СПЦ труди да његује те добре међусобне односе.

Мур, као изузетно добар познавалац ситуације у СПЦ, истакао је да веома поштује улогу СПЦ и свих вјерских заједница у БиХ.

Саговорници су изразили наду и оптимизам да ће за проблем настао поводом судске одлуке да буде деложиран из своје резиденције надбискуп врхбосански кардинал Винко Пуљић бити пронађено праведно рјешење за све.

Окарактерисавши одлуку о деложацији као неприхватљиву, митрополит Николај је обавијестио Мура да је недавно посјетио кардинала Пуљића и лично му исказао

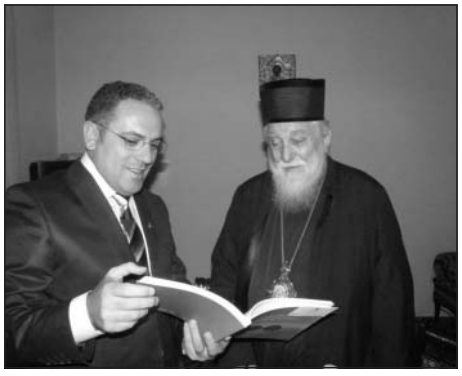

подршку у овом случају.

Са господином Гашијем, првим албанским амбасадором у БиХ, митрополит Николај је разговарао о положају цркава и вјерских заједница у двије земље, посебно православних вјерника у Албанији.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ НА ВАВЕДЕЊЕ СЛУЖИО У ФОЧИ

Његово високопреосвештенство митрополит добробосански господин Николај је у суботу, 4. децембра, на празник Ваведења Пресвете Богородице, служио Свету архијерејску литургију у храму Светог Василија Острошког и Светог Петра Добробосанског у Фочи, уз саслужење свештеника и ђакона Митрополије добробосанске.

На светој литургији су се послије седмодневног строгог поста на води причестили професори и ученици Богословије.

Митрополит Николај је у својој бесједи свима који су се причестили пожелео да им причешће буде на здравље и спасење душе и тијела.

Прослављање празника почело је празничним бденијем у храму Светог Василија Острошког и Светог Петра Добробосанског којем су присуствовали владика Николај и професори и ученици Богословије.

У Вишеграду завршено 17. Међународно ликовно саборовање „Добрун-Вишеград“

ДЈЕЛА ПОСВЕЋЕНА ЈУБИЛЕЈУ ИВА АНДРИЋА

Након пет дана рада на више локација око Вишеграда завршено је 17. Међународно ликовно саборовање „Добрун-Вишеград", које је и поред потешкоћа финансијске природе задржало епитет најмногољудније ликовне смотре у региону.

Крај чувене ћуприје на Дрини, у кањону Дрине, у Вишеградској бањи и комплексу манастира Добрун, али и уз трасу обновљене ускотрачне туристичке пруге од Вардишта до Вишеграда, која је ових дана завршена и пуштена у саобраћај, 32 умјетника из Француске, Данске, Кине, Србије, Македоније, Канаде, Јапана и Републике Српске, које је окупио оснивач саборовања и директор Градске галерије у Вишеграду, познати сликар Хаџи Бранко Никитовић, стварало је нова умјетничка дјела.

-Успјели смо да и ове године окупимо познате и признате сликаре, вајаре, графичаре и фотографе. Овогодишње стваралаштво учесника саборовања било је посвећено и великом јубилеју који ће се обиљежавати наредне године, а то је 50 година од када је уручена Нобелова награда за књижевност нашем књижевнику и суграђанину Иву Андрићу, рекао је Никитовић.

И ове године простор градске галерије био је претворен у графичку радионицу, гдје су познати умјетници под руководством београдске графичарке Биљане Вуковић стварали своја нова дијела.

-Веома сам срећна што смо у Вишеграду имали одличну екипу графичара. То су умјетници који овдје долазе са задовољством и цијелом свијету преносе своју „причу" о Вишеграду, нагласила је Вуковићева.

Графике са мотивима ћуприје и манастира Добрун стварали су Ула Мадсен и Бо Молгард из Данске, Каори Накамура из Јапана, Ђи Јанг из Кине, који већ 24 године ствара у Њемачкој, те Ивана Станковић из Србије (Ниш) и Ивана Настеска из Македоније.

Одушевљен вишеградским пејзажима Ђи Јанг је истакао да су на њега најјачи утисак оставили људи.

-Веома ми је драго што смо имали прилику да упознамо и колеге умјетнике из других земаља свијета, што ме посебно радује, прича Јанг.

Комплетно стварање свих учесника саборовања својим фото апаратима забиљежило је 10 младих вишеградских љубитеља фотографије, који су протеклих дана прошли кроз малу школу фотографије познатог мастопа фотрографије Рајка Каришића из Новог Сада.

Како је нагласио Хаџи Бранко Никитовић учесници овогодишњег саборовања фундус Градске галерије у Вишеграду обогатили су за око 60 нових оригиналних дјела, која ће бити приказана на изложби у склопу „Вишеградске стазе", наредне 2011. године.

С. Елек

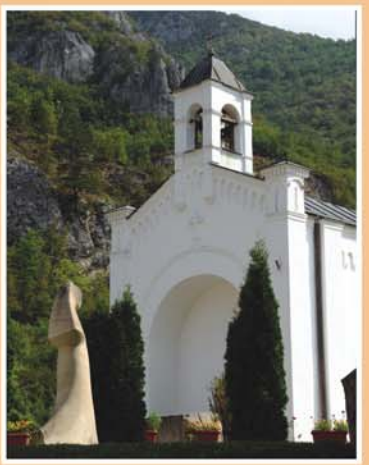

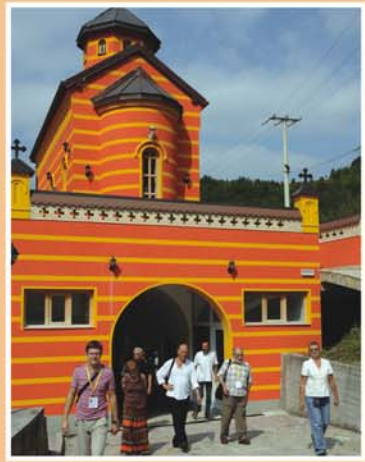

17. међународна ликовна колонија Вишеград, 24 - 31. август 2010.

Фото: Хаџи Бранко Никитовић

ТРАЖИМ....

Човјек је сам на свијету.

Сваки бол који осјећа, недаћу која га мучи, не може подијелити са другима. Ја сам сама. Нема ближњег ком могу да се повјерим, да олакшам душу... Ако бирам по памети или искуству, зафалиће вјере или племенитости. Можда чак и побожности. Тражим ли по доброти и мекоћи душе наићем на оног кога ће моја туга да растури, а има и своју... Тражим ли по блискости, превише се откривам. Човјек има своју представу о другом човјеку и свако ремећење те слике изазива немир и несклад и оставља несагледиве посљедице.

Круг мојих мисли је опет затворен. И опет тајац, из ноћи у ноћ... Никог ко би прихватио тућу слабост као нормалну појаву, излијечио је и послије те гледао као здравог. Никог. Остајеш вјечно слаб. Безизлаз. Ипак ћу да затворим све прозоре на својој души, гаси ми се вјера у рјешење... Зид... Свако пробдјевено јутро по три модрице за три покушаја главом кроз зид.

Али, мора да има начин! Који?! Ишла сам право, десно и лијево - непрегледно је дуг, скоро три деценије... Доље не могу поготову!

А да кренем путем који знам као свој длан? Редом, као и увијек, азбуком. Много нас се питало већ свих ових стољећа како преко тог зида, нисам ваљда сам у томе. А и слова су одувијек била моје играчке.

На путу од Ајнштајна до Шопенхауера ушла сам у све улице са великим почетним словом и куцала на сва врата, знана и незнана, тражила рјешење.... И добијам многе одговоре, дефинисала сам већ све споредне ствари и упрела по једну нит у мој мали вез. Понека улица је баш била слијепа, враћала ме словима уназад, парала оно што је извезено. Али ниједно од свих тих великих почетних слова није било право. И онда.... Схватиш да право, велико најпочетније слово се не пише нити чита, нити пита, оно се осјећа цијелим својим бићем, лебди изнад свих.... И почело је прекрајање, везење ношено осјећајем... Упрла сам поглед ка једином могућем рјешењу за које сам била тако слијепа...

Горе! Па да, горе! Ко ли ми је шапнуо? Одакле то друго стижу ријечи утјехе а да се послије не представља бољим, надмоћнијим него тебе чини бољим? Од горе. Једини коме је суза доказ храбрости, а не слабости. Отворио си душу, хеј! Погледао си на своје гријехе, на све прљаво у себи и признао их! Окупан си, чист, умивен... За степеник ближи Њему! Сваком ријечју покајања, сваким признањем добијам један клин више да се пењем даље у висине. Да бих била што ближе Једином који не би умро за ме, него јесте умро за ме.

Степеник по степеник, нит по нит... Јесам ли помињала неки зид? Не сјећам се.

Човјек није сам на свијету.

....НАШЛА

Ј. Ђ.

ДАБАР

Билтен излази тромесечно

С БЛАГОСЛОВОМ МИТРОПОЛИТА ДАБРОБОСАНСКОГ НИКОЛАЈА

Главни и одговорни уредник:
архимандрит Калистрат (Бобушић)

Технички уредник:
архимандрит Јован (Гардовић)

Редакција:
протој.-ставроф. Момир Васиљевић
протој.-ставроф. Богдан Станишић,
јеромонах Серафим (Глигић)
јерођакон Гаврило (Ђурић),
Наташа Укај

Секретар у Редакцији:
протођакон Митар Танасић

Фото:
Младен Томић
Хаџи Бранко Никитовић

Сарадници:
протојерej Рајко Цвјетковић,
протојерej Ранко М. Билинац,
јеромонах Михаило (Боровић),
протођакон Златко Богдановић,
Небојша Ћосовић, Славко Хелета

Уредништво и администрација:
МАНАСТИР СВЕТОГ НИКОЛАЈА
Добрунска Ријека, Република Српска

Адреса редакције:
Манастир Св Николаја, Дражевина,
73247 Добрунска Ријека, РС

e-mail: *dabardobrun@yahoo.com*

Телефони:
(+ 387) (0)58 612-112,
(+387) (0)65 431-505

Рукописи и фотографије се не враћају

Тираж:
2000 примерака

Штампа:
„Графичар“, Ужице

Припрема штампе:
Мирослав Радуловић

Решењем Министарства информација Републике Српске, број 01-280/96 од 12.7.1996. године, Билтен Манастира Успења Пресвете Богородице у Добруну под називом „Дабар“ је уписан у Регистар јавних гласила под редним бројем 152.

* * *

Решењем Министарства науке и културе Републике Српске, број 04-1202/01 од 25.9.2001. године, Часопис „Дабар“ као публикација од општег друштвеног и националног интереса ослобађа се плаћања пореза на промет.